

Odbira nedeljivih kmetij

Zaščitena kmetijska zemlja naj bo obdelana

Slovensko kmetijstvo ne prideluje toliko živil, kot bi bilo potrebno in naravnim razmeram ustrezno. Povojni razvoj ni bil tak, kot smo si ga želeli. Bolje naj bi ga usmerjali z novima republiškim zakonoma o kmetijskih zemljiščih in dedovanju kmetij, ki sta bila sprejeta 1973. leta. Kaže pa, da je zakone lažje sprejeti, kot jih uresničevati.

Z navedenima zakonoma naj bi zaščitili kmetijsko zemljo pred odtujevanjem — za gradnjo tovarn, cest, stanovanj in drugo — skrbeli, da bi bila vsa kmetijska zemlja ustrezno obdelana in ohranili dovolj kmetij. Te naloge naj bi uresničevali kmetijske zemljiške skupnosti, ki so jih lani ustanovili po vseh občinah. Neobdelana zemlja pa naj bi se zbirala v občinskih zemljiških skladih, od koder bi jo dodeljevali tistim, ki bi jo lahko obdelovali. Za to je potreben denar. Noben lastnik namreč ni dolžan prepustiti svoje zemlje občinskemu zemljiškemu skladu zastonj, četudi je ne obdeluje, kot bi bilo treba.

Denarja za odkup zemlje ni dovolj, zato skupščine kmetijskih zemljiških skupnosti omejujejo svoje delo na stvari, za katere niso potrebna večja gnotna sredstva. Predvsem načrtujejo tako imenovani kmetijski zemljiški prostor, kjer se v prihodnjih letih ne bi smelo graditi, in določajo kmetije, ki jih po smrti lastnika ne bi smeli deliti, ampak bi moral celo prevzeti le en dedič. Kjer so bolj v zaostanku — počasni so skoraj po vseh občinah — pa iščejo šele merila, kako naj bi odbirali take kmetije.

Odbira nedeljivih kmetij, ki jih nekje imenujejo perspektivne, navado ni usklajena s kmetijskim zemljiškim prostorom. V hribovskem naselju je npr. 30 kmečkih posesti, ki imajo skupno 130 ha kmetijske zemlje. Med njimi sta le dve taki kmetiji, ki ju kaže presusmeriti in urediti za sodobno ter donosno proizvodnjo. Druge so ali premale ali gospodarji nimajo mladih naslednikov. Kaj torej storiti z več kot 100 ha kmetijskih zemljišč v tem naselju? Mladim ljudem se ne ljubi voziti daleč na delo, zato so se odselili. Ostareli pa bodo z leti vse manj sposobni za delo.

Vseh kmetijskih zemljišč ni moč zaščititi le tako, da se večje kmetije, na katerih gospodarji že imajo naslednike, obvaruje pred delitvijo. Načrtovati bo treba obdelavo kmetijske zemlje tudi manjših, opuščanih kmetij. Neobdelano bi bilo treba dodeljevati drugim kmetom, če je kmetijska organizacija ne bo marala obdelovati sama. Predvideti je treba, koliko kmetij bi bilo potrebnih v naselju ali vasi, da bi lahko prevzemale v obdelovanje vso zemljo, ki bi z leti ostala neobdelana. To pa je veliko

HAMBURG — Tukaj se je nenadoma nekemu moškemu zmešalo, pa je začel streljati iz revolvice. Eni izmed najbolj prometnih mestnih ulic. Šest oseb je bilo ranjenih, ena med njimi pa je ranam podlegla. Na sliki: ena izmed žrtev napada blazneža. (Telefoto: UPI)

Ameriško letalstvo je začelo prevažati v Združene države Amerike na stotine vietnamskih vojnih sirot. To so otroci ameriških vojakov še iz časov, ko je bilo v Južnem Vietnamu več sto tisoč pripadnikov oboroženih sil ZDA. Pri enem izmed poletov s sajgongskega letališča pa se je pripetila usodna nesreča, ko je strmoglavilo največje letalo na svetu, galaxy, in se je ubilo okoli 200 ljudi, med njimi več kot 150 otrok. Čeprav so sprva menili, da je letalo strmoglavilo zaradi sabotaže, se je izkazalo, da je nesrečo zakrivila napaka v konstrukciji letala... usodna pomota...

Ta čas pa bi se kmalu zgodila nesreča tudi v vesolju, ko je prišlo do nepričakovane okvare na sovjetski vesoljski ladji Sojuz. V njej sta bila dva vesoljca, ki pa sta srečno pristala kmalu po vzletu. Posebnost tega, sicer srečno končanega poleta, pa je v tem, da je nezgoda izzvala veliko zaskrbljenost v Houstonu, kjer se pripravljajo na skupno potovanje v vesolje ameriški in sovjetski astronauti. Sovjetska ladja Sojuz, ki je doživela tako neslaven konec na svojem zadnjem poletu, je namreč natančno kopija tiste, s katero naj bi sredi tega leta Američani in Sovjeti opravili skupen vesoljski poskus. Sedaj je slišati v Houstonu glasove, da utegne zadnja sovjetska nezgoda slabo vplivati na načrtovano skupno sovjetsko-ameriško potovanje v vesolje... slabi obeti...

Medtem pa je po nekajtedenskem premirju znova zaropotalo v Belfastu na Severnem Irskem, kjer je IRA podtaknila več bomb. Rezultat: sedem mrtvih in več ranjenih... prekinjeno premirje...

BUENOS AIRES — Člani desničarske profašistične organizacije „Tri a“ so zverinsko umorili šest ljudi in njihova razmesarjena trupla pustili blizu mednarodnega letališča Ezeiza pri Buenos Airesu. Trupla so našli predvčerajšnjim, morilci pa so se medtem že umaknili.

SEUL — V Južni Koreji je kakšnih 2000 študentov protestiralo proti vladni politiki.

Iz zadnjega PAVLIHE

— To so pa naši neposredni proizvajalci izgub!

tedenski notranjepolitični pregled - tedenski notranjepolitični pregled

Minuli teden je predsednik Tito potoval po Makedoniji in pokrajini Kosovo — ob tej priložnosti je imel več razgovorov s tamkajšnjimi političnimi aktivisti, pri čemer je obširneje načel nekaj temeljnih političnih in idejnih vprašanj naše družbe in sedanjega časa.

Na prvem mestu omenimo poseben vsebinski poudarek, ki ga je dal predsednik Tito delu, organiziranosti in disciplini članov ZK. Z delom Zveze komunistov po X. kongresu smo lahko dokaj zadovoljni — je ob tem dejal predsednik Tito — seveda pa še zdaleč ne moremo biti tudi povsem zadovoljni. Imamo še veliko dela, ZK mora utrditi svoje vrste. Pri nas smo večidel odstranili razne dogmatike in liberalce iz članstva ZK — obstajajo pa še takšni, ki so se sicer pritažili, vendar vsekakor nimajo mesta v ZK.

V prihodnje bomo še krepili vrste ZK s sprejemanjem novih članov, je poudaril predsednik Tito, le merila bomo ob tem morali zaostri. Tako bomo dobili komuniste, ki ne bodo samo člani ZK, marveč res pravi komunisti — takšne, ki bodo šli dosledno po liniji ZK, tako kot je bilo tudi v času, ko smo pripravljali revolucijo.

Predsednik Tito je ob tej priložnosti govoril tudi o delu osnovnih organizacij ZK ter je poudaril, da se morajo le-te ukvarjati z vsemi bistvenimi vprašanji dela in življenja v svojem okolju, da morajo vselej pridirati v bistvo družbenih dogajanj pri nas. Zato je potrebno, je poudaril predsednik Tito, da komunisti dograjujejo sami sebe, saj dograjevati sebe pomeni dograjevati tudi druge v svojem okolju.

Med razgovorom s političnim aktivom Makedonije je predsednik Tito še posebej načel nekatera vprašanja naših zunanjih odnosov — kritično je obsodil vse tiste, ki skušajo zanikati vrednost našega osvobodilnega boja ter skušajo ocenjevati naš NOB kot eno izmed drugih odporniških gibanj drugod po

Evropi. Glejte, je dejal predsednik Tito, nekateri skušajo tudi po tridesetih letih od konca naše revolucije omalovaževati naš boj ter s tem žalijo naše žrtve med vojno. Izenačujejo nas z vsemi — celo z Bolgarijo, katere enote so bile pri nas še do 1944. leta resnični okupator. Proslava tridesete obletnice zmage mora biti zato pri nas tako obeležena, kot naš boj tudi zasluži, je dejal predsednik Tito. Zunanja omalovaževanja našega osvobodilnega boja so sicer morda komu potrebna zaradi političnih vzrokov — toda mi teh vzrokov ne priznamo in jih ne bomo nikoli nikomur priznali.

Imamo še veliko dela

Velik poudarek je dal predsednik Tito med razgovorom s političnim aktivom Kosova tudi nacionalnemu vprašanju v naši družbi. Nacionalno vprašanje, je poudaril, je eno bistvenih vprašanj vsega družbenega razvoja — le tega pa ni brez resnične enakopravnosti. Za pravilen razvoj mednarodnih vprašanj je izredno pomembno ustvarjati možnosti za skladen gospodarski razvoj povsod — to v naši večnarodni družbeni skupnosti tudi konkretno dokazujemo. Eno takšnih območij naše države, kjer nenehno preskušamo in dokazujemo našo politiko ter njeno načelnost, je prav pokrajina Kosovo, ki je gospodarsko sicer manj razvita, kar je težavna dediščina preteklosti, se pa vsa družba trudi za njen hitrejši razvoj.

Ob tem je predsednik Tito opozoril še na naše odnose s sosednjo Albanijo — saj se prav prek Kosova (ki ga mnogi skušajo izko-

ristiti za svoje politične spletke) lomijo kopja okrog teh odnosov. Naši odnosi z Albanijo — ki so vse boljši — so zelo pomembni za mir v tem delu Balkana, je poudaril predsednik Tito. Zato je prav, da v skupnem interesu obeh strani te odnose še izboljšujemo.

Delegati Kmetijske razvojne skupnosti Slovenije so prejšnji teden na seji svojega izvršnega odbora razpravljali o trenutno najbolj perečih vprašanjih našega kmetijstva. Ob tem so opredelili politiko investicijskega spodbujanja za kmetijstvo, da bi dosegli uresničitev dolgoročnega (že začrtanega) programa razvoja kmetijstva.

Prednostna področja našega kmetijstva so tako nesporno določena: v govedoreji je jasno začrtana prednost slovenskega kmetijskega območja, pri čemer se bomo morali zlasti poboriti za povečanje mlečne proizvodnje ter za povečanje stalez osnovne črede govedi, medtem ko naj bi prašičerejo ter perutninarstvo ohranili le na sedanji ravni proizvodnje.

Proizvodnja hmelja je pomembna postavka slovenskega kmetijstva — zato bomo morali poskrbeti za povečanje pridelovalnih površin za to kulturo ter zaradi tržne konjunkturo za uvajanje ustreznih novih vrst hmelja.

Delegati so poudarili, da bodo pri določanju pogojev za odobravanje kreditov za kmetijstvo morale imeti prednost tiste naložbe, ki bodo kar najbolj zadovoljevale potrebe po surovinah za pridelavo ter potrebe po prehrani prebivalstva — prek skupnosti pa bo treba spodbuditi tudi vlaganja v določena kmetijska področja dejavnosti kot so npr. vinogradništvo, sadjarstvo, proizvodnja strojne opreme itd.

Prejšnji petek je skupnost otroškega varstva Slovenije sprejela nove dohodkovne razmejitve za pridobitev otroškega dodatka. Podrobnosti o tem so bralcem gotovo že znane iz dnevnega tiska — omenimo le, da je bilo tokrat ponovno poudarjeno, da sodi otroško varstvo med prednostna področja skupne porabe za letošnje, in s tega vidika so bili tudi postavljeni novi dohodkovni cenzusi,

tedenski zunanjepolitični pregled

Po pobegu Lon Nola iz oblegane kamboške prestolnice in popolnem porazu sajgongskih sil, ki so se umaknile z več kot polovice južnovietnamskega ozemlja, sta režima v Phnom Penhu in Saigonu skorajda v razsulu.

Zadnji teden je prinesel južnovietnamskemu direktorju Thieuju dodatne skrbi, ki jih ni mogla preprečiti tudi nova ameriška vojaška pomoč. Potem ko so sporočili, da so v Saigonu preprečili poskus državnega udara, je prišla včeraj novica, da je neko letalo odvrlo na predsedniško palačo v Saigonu več bomb. S tem se na tudi zunaj otipljiv način izraža vse večje nezadovoljstvo politikov in vojakov s sedanjim režimom, ki mu najbrž ni pomagala niti rekonstrukcija vladnega kabineta konec minulega tedna.

Podobno je tudi v sosednji Kambodži, kjer so po begu Lon Nola na ključnih položajih sicer druge osebnosti, vendar pa to ne more preprečiti nadaljnjega poslabšanja režimskega položaja. Sihanuku zveste sile so v zadnjih nekaj dneh zasedle še nekaj utrjenih položajev, ki so branili dohode k Phnom Penhu in se ponekod približale mestu na pikele tri kilometre.

Ameriška letala so včeraj in predvčerajšnjim odpeljala še nekaj zbeganih skupin ameriških in drugih tujih diplomatov tako, da je v kamboški prestolnici v diplomatskih krogih skoraj popolno mrtvilo. Tudi s tem se kaže nezaupanje do sedanjega režima, ki se drži na oblasti samo zaradi ameriške pomoči.

Koliko časa bo ta še lahko prihajala v oblegano mesto je veliko vprašanje, kajti zadnje zvezo s svetom, letališče Počentong, osvobodilne sile nenehno obstreljujejo z raketami in granatami.

Tudi v Vietnamu so v začetku tega tedna osvobodilne sile izstrelile več raket in granat na Saigon in s tem vnesle še dodatno element nemira v že tako dovolj živčno mesto.

Medtem se v Ameriki začnejo stare razprave o tem, kaj bi veljalo storiti, da bi preprečili padeč Thieujevega režima. Večina meni, da so Združene države Amerike storile vse, kar so mogle in kar so bile dolžne storiti in da je za sedanje razsulo kriv samo saigonski režim.

Predsednik Ford je sicer dejal, da še razmišlja, kaj naj bi Združene države storile, da bi ohromile ofenzivo osvobodilnih sil, vendar pa to po vsej verjetnosti ne bo vključevalo tudi takšne nevarne in nesmiselne akcije, kot je to, na primer, bombardiranje Severnega Vietnama ali celo direktni poseg ameriških oboroženih sil.

OBISK PREDSEDNIKA BOGA

Gabonski predsednik Bogu ki se je mudil na uradnem obisku v Jugoslaviji, je pred odhodom izjavil, da je zelo zadovoljen s pogovori, ki jih je imel z jugoslovanskimi voditelji, posebej pa z jugoslovanskim predsednikom Titom.

Tudi v jugoslovanskih političnih krogih izražajo zadovoljstvo.

RAZSULO V INDO-KINI

stvo, da se je okreplilo soodvanje med dvema neuravnoteženima državama, ki doslej nista imeli kdove kako tesnih političnih in ekonomskih in drugih stikov. Obisk gabonskega predsednika Bogu je bil priložnost ne samo za črpane pogovore o mednarodnih problemih in delovanju uvrščenih, marveč tudi za vezavo konkretnih stikov med obema državama.

TELEGRAMI

PARIZ — V ponedeljek so zdravniki v bolnišnici Herriot v Lyonu ugotovili, da hudo ranjeni vicekonzul Djoković dobil pljučnico. Dr. Ginsberg, ki je bil navzoč pri pregledu, pa je vseno mnenje, da stanje zadovoljivo. Bolnik bo vori in se že sam normalno česar doslej ni zmozel. Očitno je umetno hranili skozi veno. „Fašizem ni mrtev. Očitno je so „junaki“ Anteja Pavličića, ki je bil navzoč pri obiskega fuercerja, lahko v ustanovili nove skupine ali spodbudili.“ S temi besedami nja pariški France Sair poročil atentatu na vicekonzula Djokovića v Lyonu. Časnik je ročilu najbolj ukvarja z dejavnostjo ustašev in njihovim bolj populni seznanjenim nov — začeni s svojimi gost Benita Mussolinija in lje pošiljal svoje atentatorje strani po Evropi, pa do zločinov proti Jugoslovancem goslaviji.

BEOGRAD — Na povabilo nika generalnega štaba JLA polkovnika Staneta Potokarja potoval na uradni in obisk v Jugoslavijo načelnika nega štaba francoske vojske armadni general François. Pri nas si bo ogledal nekatero in ustanove naše vojske ter varjal z visokimi vojaškimi

Stradki lesni kombinat Novoles bo, kot zagotavlja zavajalec del Novograd iz Novega mesta, do 1. maja dobil nov obrat družbene prehrane, ki bo imel 800 kvadratnih metrov koristne površine. Predračunska vrednost del je 2,18 milijona dinarjev. (Foto: Splichal)

S sobotnega tekmovanja „Kaj veš o prometu“ v Brežicah. Sodelovalo je osem šol in vsaka je prešla za nagrado novo kolo. Največ pozitivnih točk je osvojila ekipa iz Artič, ki jo vidite na sliki. V soboto čaka ekipo brežiške občine preizkušnja v Novem mestu. (Foto: J. Teppey)

Poslopje PTT podjetja v Novem mestu je višje za 17 metrov: nanj so montirali antenski stolp za UKV telefonske zveze (radio relejne zveze) za medkrajevne telefonske pogovore z Belo krajino. Stolp je izdelalo Ključavničarsko podjetje iz Ljubljane; skupna vrednost investicije znaša 3.450.000 din. (Foto: Sandi Mikulan)

Komisija za mladinske delovne brigade pri OK ZSMS Novo mesto je prejšnjo soboto in nedeljo organizirala na Karteljevem delovno akcijo, ki se je udeležilo 80 mladincev in mladink ter 20 vojakov iz novomeske vojašnice. Na sliki: mladinci čakajo na okusen vojaški pasulj. (Foto: Pezelj)

TREBNE: DRUŠTVO ZA VZAJEMNO POMOČ USPEŠNO

Trebanjsko društvo kmetov za vzajemno pomoč, drugo po velikosti v republiki, je minulo nedeljo na rednem letnem občnem zboru ugodno sklenilo peto leto dela. Poslovanje so sklenili z 31.960,85 dinarja dohodka in ne kot precej društev, ki so ob nižjih premijah ustvarila izgubo. O tem, kako so to dosegli in kaj se načrtujejo, bomo napisali več prihodnjic na trebanjski strani.

Sejmišča

BREŽICE – Na sobotnem sejmu so rejci prašičev ponudili kupcem 487 prašičev. Do 3 mesece starih živali so prodali 323 po 22 – 24 dinarjev kilogram žive teže, nad 3 mesece starih prašičev pa so prodali 15 po 15 – 16 dinarjev kilogram žive teže.

NOVO MESTO – Ponedeljkom so v Novem mestu ni prinesel nobenih večjih sprememb v cenah živin in prašičev. Rejci so pripeljali 452 prašičev, prodali pa so jih 303. Prašički stali 6 do 12 tednov, so veljali 400 do 520 dinarjev, medtem ko je bila cena starejšim med 530 in 720 dinarjev. Slabši promet je bil z govejo živino. Od 52 glav prignane živine so prodali le 16. Cene so bile take: lozarni žive teže, 12,50 dinarjev za kilogram žive teže, kravam 7,5 – 9,00 dinarjev za kilogram žive teže. Mladice živine ni bilo naprodaj.

Kmetijski nasveti

Kako pognojiti travnik

Ob zdvijanih cenah umetnih gnojil in tako ali drugače zadržanih cenah mesa, mleka in še nekaterih pridelkov je prava stvar navidez nesmiselno spodbujati gnojenje travnikov in treba vedeti o gnojenju samem, da bolj zanesljivo povrne stroške in trud.

Kmetijski strokovnjaki zdaj ob vsaki priložnosti poudarjajo, umetnimi gnojili ne na polju ne na travnatem svetu. Ob manj kmetijske naložbe (stroji, stavbe) manj haska, zato je gnojenje še vedno donosno, čeprav ne več tako kot prej.

Na travnikih in pašnikih hlevski gnoj ni nujno potreben. Celotno gnojenje z gnojem skorajda metalni proć. Gnoj je pametneje posipati z umetnimi gnojili.

Več kot dve tretjini slovenskih travnikov in pašnikov je slabo pognojiti zlasti s fosforjem in kalijem. Že to narekuje, da je treba se z dušičnim gnojilom. S fosforjem in kalijem je zaradi njune počasne topnosti priporočljivo gnojiti jeseni ali pozimi, v kakem primeru pa pred začetkom pomladanske rasti. Za dvokosne travnike priporočajo 400 do 500 kg nitrofoskala 0 : 20 : 20 ali 9 : 18 : 18 ali 8 : 16 : 22 na hektar. Če travnike posipamo večkrat, je treba količino za tretjino do polovice povečati.

Ko so travniki pred rasto tako pognojili, lahko mirno počakamo na dobo rasti, ko bo treba dodati še dušična gnojila. Če bo se dogajalo tako, kot se tistim, ki nepravilno gnojijo, ko dajo premalo in nepravčasno fosfor in kalij, potem pa pretravajo z dušikom. Ta potem nažene v rast slabše trave, kalice, ščavje in druge vrste plevela, ki poslabšajo kakovost pridelane krme.

Bolj zblížati »obe vrsti« znanosti

Znanstveno-raziskovalna dejavnost inštituta novomeske „Krke“ je dobro znana v Jugoslaviji in v svetu, predvsem v vrsti držav vzhodne in zahodne Evrope. Znanstveniki in raziskovalci te znane tovarne zdravil že daljša sodelujejo z inštituti in laboratoriji v Ljubljani in nekaterih drugih krajih pri nas in z ustreznimi ustanovami v Čehoslovaški, Sovjetski zvezi, na Madžarskem, Nizozemskem in v drugih državah.

V Krkinem inštitutu: seciranje podgane

Krkin inštitut, ki je zdaj samostojna TOZD, združuje nad 200 raziskovalcev in sodelavcev, od katerih jih ima okoli 400 visokošolsko izobrazbo, med temi pa jih je 30 z doktoratom in so tudi univerzitetni

sodelavci. V glavnem je dejavnost inštituta usmerjena v raziskovanje za potrebe osnovne dejavnosti „Krke“ (kemija, biokemija), pri čemer je glavni smoter iskanje novih zdravil in ustreznih tehnoloških postopkov za proizvodnjo.

Ko je prejšnji teden obiskal ta inštitut predsednik SAZU Josip Vidmar s sodelavci, so mu dr. Peter Jerman, dr. Miha Japelj in drugi, ki so predsednika SAZU spremljali tudi med njegovim ogledom Krkinih proizvodnih obratov v Ločni, veliko povedali o svojem prizadevanju, da bi se „slovenski možgani“ še bolj združili, med seboj še bolj sodelovali. Poudarili so, da bi bilo nujno predvsem še bolj zblížati znanosti – tiste, ki so neposredno vezane na proizvodnjo, in tiste, ki na višji stopnji rešujejo teoretične probleme. Kot je bilo slišati, pa do zdaj ni bilo bistvenega koraka naprej, čeprav se si Krkini sodelavci prizadevali najmanj pol desetletja, da bi prišlo do „razumljivejšega“ medsebojnega znanstvenega dialoga.

zelo izboljšali. Razen že naštetih ima ameriško rjavo govedo še nekatere, tudi pozornosti vredne lastnosti: lažje porode, večjo rastnost, dolgo rast in veliko končno težo ter trdne noge in parklje.

Izboljšanje domačih krav z ameriško „krvjo“

Očitno prinaša ameriška pasma celo vrsto izboljšav, zaradi katerih so se v Sloveniji že lani (ameriški rjavi bik) so lani oplodili že 10.000 naših krav) lotili oplemenitenja domače pasme. Z ukrepom pravzaprav kasnišo, saj so v sosednjih alpskih deželah že na široko izvedli to akcijo.

Ameriški biki?!

Je predvidena osvežitev krvi domačega sivojavca goveda, napovedana že v sestavku „Ameriški biki in ribniške krave“, smotrna? To vprašanje vznemirja nekatere rejce, tudi tiste, ki sicer niso nezaupljivi do novosti. Iz strokovne literature navajamo nekaj najvažnejših ugotovitev, ki utemeljujejo predvideni ukrep, katerega namen je izboljšati nekatere proizvodne lastnosti našega rjavega goveda.

Ameriško rjavo govedo ni v celoti zrastle na ameriških tleh. Pravzaprav je to švicarsko rjavo govedo, uvoženo v Ameriko pred približno sto leti, nato pa skrižano s pasnama jersey in guernsey. Ti dve pasmi sta vnesli v švicarsko rjavo govedo nekaj zelo pomembnih proizvodnih lastnosti, kot so: zanesljiva mlóžnost privesnic, boljše in za mlóžo mehkejši vime ter zlasti večji „okvir“ živali. Za naše sivojavce govedo je značilno, da je glede rasti preveč „zbito“, polno in okroglo. Znanstveno je ugotovljeno, da živali take rasti ne dajejo največ. Amerikanci so s selekcijo to lastnost odpravili in pasmo, ki ji pravijo tudi brown swiss,

tijski sejem. Namenjen je predvsem tistim kmetijskim proizvajalcem, ki želijo modernizirati svojo delovno opremo in sredstva ter sodobno urediti svoj dom.

Letos bo na 7500 kvadratnih metrih sejmskih površin v zaprtih prostorih in na 8000 m² zunanjega razstavnega prostora pokazalo svoje izdelke najmanj 100 domačih in okoli 90 tujih proizvajalcev iz Evrope, Azije in Amerike.

Obiskovalci si bodo lahko ogledali blago za široko potrošnjo, kmetijsko mehanizacijo, velika bo izbira gradbenega materiala, stavbnega pohištva idr. Največ prostora bo namenjena seveda kmetijskim strojem.

Vsak dan ob 17. uri bo v hali B modna revija, na kateri bo več kot 30 podjetij prikazalo oblačila in obutev ter razne dodatke za pomlad in poletje. V času sejma bodo predavanja, na katerih bodo prikazovali filme in diapozitive o kmetijstvu; poudarek bo na sodobni obdelavi zemlje z najmodernejšimi kmetijskimi stroji.

Pri nakupu blaga bodo imeli obiskovalci 2 do 50 odst. popusta. Sejem bo odprt od 9. do 19. ure, vstopnina pa velja 10 dinarjev.

Ne več ponoči?

V petek, 4. aprila, je bila v Ljubljani tiskovna konferenca, na kateri je republiški sekretar za delo Pavle Gantar novinarje seznanil s problematiko v zvezi z nočnim delom žensk. Sodelovali so tudi predstavniki zveze sindikatov, gospodarske zbornice in republiškega inšpektorata za delo.

Ker se nočno delo žensk in mladince v industriji, gradbeništvu in prometu v prejšnjih letih ni zmanjševalo, marveč je celo naraslo (leta 1971 je v nočnih izmenah delalo že 19.415 žensk in 640 mladoletnikov). V skupščini SR Slovenije aprila 1973 sprejela priporočila in sklepe, da bi postopno zmanjševali in celo odpravili nočno delo za ženske in mladino. To je tudi v skladu z mednarodno konvencijo.

Ta prizadevanja so že pripeljala do sprememb. Restriktivna politika pri izdaji dovoljenj za nočno delo žensk in preverjanje 5-letnega programa za postopno ukinitje nočnega dela vsake DO, ki je prošila za to dovoljenje, je prineslo zmanjšanje nočnega dela žensk in popolno ukinitje nočnega dela mladoletnikov.

V tekstilni industriji je še največ nočnega dela žensk. Posnetek je iz Novoteksa

Konec lanskega leta je v Sloveniji delalo v nočni izmeni nekaj manj kot 12.000 žensk, kar je 40 odstotkov manj kot 1971. Celotno v tekstilni industriji, kjer je ta problem najbolj pereć, se je stanje izboljšalo. K temu je pripomogla tudi modernizacija industrije in izboljšava tehnoloških postopkov.

Gorenjski sejem

Od 11. do 20. aprila bo v Kranju 14. mednarodni spomladanski kine-

Poudarek na Gorenjskem sejm: kmetijski stroji

Jo! Ali ni škoda opeke – že po petsto je!

(Karikatura: Marjan Bregar)

Vredno je zapisati...

Obveščenosť je pogoj za hitrejšo uveljavljanje delavcev pri odločanju. V delovnih kolektivih so družbeno-politične organizacije odgovorne za vsebinsko izpopolnjevanje informiranja. TOZD in OZD gojijo različne oblike pismenega in ustnega obveščanja delavcev.

Pa živa beseda?

V Posavju zahtevajo, da delovne organizacije ocenijo vsebino in oblike informiranja. Vsaka zase naj ugotavlja, katere informacije so nujne v določenih časovnih obdobjih.

Ponekod se še vedno zadovoljujejo z objavljanjem sporočil na oglasnih deskah. Te so najmanj brane. Z zanimanjem jih pogledajo predvsem taktar, ko so na njih prikazani osebni dohodki zaposlenih, medtem ko se za dolgočasne sejne zapisnike ne zmenijo dosti. Zanimanje delavcev za informacije je odvisno od njihovih vsebin. Ko je seja mimo, so zanimivi samo še sklepi, toda pred seji delegacij ali samoupravnih organov bi brez težav vzbudili interes z obrazložitvijo predlogov in stališč, na katera bi lahko zaposleni še vplivali. Take vnaprejšnje informacije, žal, marsikje zanemarjajo.

V delovnih kolektivih dajejo premalo poudarka prenašanju informacij z živo besedo. To velja zlasti za delovne organizacije, ki enkrat mesečno ali še bolj poredko izdajajo svoja glasila.

Za to niso potrebni vedno dolgi sestanki. In ker imajo le v velikih delovnih organizacijah ljudi, ki se ukvarjajo samo z informiranjem, lahko drugod izpeljejo stvari drugače. Na skupni seji medobčinskih svetov ZK in Zveze sindikatov za Posavje so poudarili, da je temeljita ustna informacija neposredna dolžnost organizatorjev dela, skupinovodij, delovodij in oddelkovodij. Tako pa se žal dogaja, da večkrat prav oni prenašajo dezinformacije.

J. TEPPEY

(Nadaljevanje s 1. strani)

Dan ali dva poprej bodo občinske in krajevne proslave v vseh štirih dolenjskih občinah. Na predvečer osrednje proslave bodo v Dolenjski galeriji odprli razstavo „Razvoj ljudske oblasti na Dolenjskem, sledil bo tek „30 let svobode“ po ulicah Novega mesta, večer pa se bo končal s koncertom na Prešernovem trgu, kjer bodo sodelovali godba ljubljanske garnizije, solisti ljubljanske Opere Franc Javornik ter pevci zabavne glasbe Sonja Gabrčček, Marjetka Falk, Martina Bevc in Ilija Tašev. Tega dne bodo krajevne proslave še v nekaterih krajih novomeške občine.

Metličani načrtujejo večjo proslavo 26. aprila zvečer na Veselici. Proslavo v počastitev OF bodo ta večer priredili tudi v Črnomlju, na slavnost, ki bo popestrena s kulturnim programom, pa povabili tudi odbore domicilnih enot. V Trebnjem bo večje slavlje že v petek, 25. aprila. Ob 17. uri bo slavnostna seja družbenopolitičnih organizacij in odborov domicilnih enot, na kateri bodo podelili priznanja OF.

To so le največje, ne pa hkrati vse manifestacije, ki se bodo ob koncu aprila zvrstile pri nas v počastitev 30-letnice osvoboditve in dneva OF. Med drugim je še predvideno, da bo mladina skupaj z vojniki in drugimi udeleženci 27. aprila zjutraj izvedla spominski pohod po partizanskih poteh v novomeški okolici, 25. aprila bo večji partizanski miting priredila osnovna šola Grm v Novem mestu itd.

I. ZORAN

ZA VODOVOD NA RADOVICI 5000 DIN

Občinski odbor Rdečega križa Metlika se je odločil, da bo ugodil prošnji krajevnega odbora RK Radovica in za gradnjo radoviškega vodo- voda prispeval 5000 dinarjev.

Zdravje je vse!

Mara Rupena je poudarila vlogo žensk

Na svetovni dan zdravja 7. aprila je občinski odbor sindikata delavcev zdravstva in socialnega varstva Novo mesto pripravil IV. zbor zdravstvenih delavcev na Otočcu.

Ob tej priložnosti je dr. Milena Hadl orisala pomen svetovnega dneva zdravja, ki je bil letos posvečen izkoreninjenju črnih koz. Na kratko je predstavila tudi najbolj pereče smrtno nevarne nalezljive bolezni, ki tarejo današnji svet.

Za dr. Hadlovo je članica sveta republike Slovenije Mara Rupena - Osojnikova spregovorila o ženi in njeni emancipaciji, o vlogi žensk v našem samoupravnem družbenem sistemu ter poudarila, da so problemi žensk hkrati problemi vseh družb in narobe. Dejala je, da tokrat, ko praznujemo mednarodno leto žensk, ni čas za praznovanje, ampak za učinkovite akcije izenačevanja položaja žensk z moškimi.

Ob koncu zborja je dr. Komadina, pomočnik republiškega sekretarja za zdravstvo, spregovoril o družbenem dogovoru o dohodku in delitvi dohodka za skupno porabo v Sloveniji ter odgovarjal na pripombe in vprašanja novomeških zdravstvenih delavcev.

D. R.

Akcija, kakršne ne bi bilo treba

Komunisti ČZP Dolenjski list kritično ocenili »samozaščitno« akcijo v lesno industrijskem kombinatu Novoles - Opravičilo za vznemirjanje

„Samozaščitno“ akcijo novinarjev Dolenjskega lista, ki je bila 30. januarja letos v lesno industrijskem kombinatu Novoles v Straži - sodelovali so delavci PM Novo mesto in zunanji sodelavec lista - so nedavno ocenili na skupni seji občinski komite ZK, izvršni odbor občinske konference SZDL in predsedstvo občinskega sindikalnega sveta, 4. aprila pa je to akcijo v zvezi s sklepi omenjene skupne seje ocenila tudi osnovna organizacija ZK pri ČZP Dolenjski list.

Kot je razvidno že iz poročila, ki ga je pripravila posebna komisija pri občinskem komiteju ZK, je ta akcija, ki je potekala v vednostjo odgovornih v uredništvu, povzročila večjo materialno in politično škodo, saj je vzbudila dvom v organizacijsko samozaiščitno, še posebej na lokaciji delovna organizacija - pristojni občinski (družbeni) organi ter s tem povzročila nepravičeno kritiko delavcev Novolesa.

Vse dosedanje ocene te akcije vključno z oceno, ki jo je

sprejela osnovna organizacija ZK pri ČZP Dolenjski list, za merijo načrtovalcem in izvajalcem omenjene akcije, da so precejvali lastno strokovno usposobljenost in podcenjevali vlogo za to pristojnih družbenih organov. To pa je - kljub dobrohotnemu namenu - povzročilo neuspeh. Ocene tudi ugotavljajo, da je bila postaja milice pri tem zavedena.

Ko je osnovna organizacija ZK pri ČZP Dolenjski list ocenjevala akcijo in politično od-

govornost za njen neuspeh, je kritično pretresla vse podrobnosti in ugotovila soodgovornost glavnega in odgovornega urednika Dolenjskega lista in urednika priloge P ter jima izrekla kritiko.

Komunisti osnovne organizacije ČZP Dolenjski list so pri kritični oceni akcije poudarili, da je ne gre razumeti kot zlonamerno dejanje, ki bi imelo namen škodovati kolektivu Novolesa. Zato so komunisti ČZP Dolenjski list in uredništvo DL sklenili, da se za nehoteno vznemirjenje v stroškem lesno industrijskem kombinatu Novoles in za skaljene odnose, ki jih je akcija povzročila, javno opravičijo.

UREDNIŠTVO IN OO ZK ČZP DOLENJSKI LIST

Kočevje v pionirskih očeh in kamerah

Pod naslovom »Moje mesto« razstavljajo člani kluba OŠ Kočevje

V Likovnem salonu v Kočevju so 4. aprila odprli razstavo fotografij članov foto-kino kluba osnovne šole Kočevje. Razstava je lepo pripravljena, zanimiva, naletela je na precejšen odziv obiskovalcev. Pod naslovom „Moje mesto“ prikazujejo pionirji množico raznih dogodkov iz življenja in dela občanov Kočevja tako, kot jih je zabeležila fotografska kamera. Razstava je le drobec številnih kulturnih manifestacij učencev, članov kulturno-umetniškega društva in foto-kino kluba osnovne šole Kočevje.

Namen in cilj razstave ni prikazovanje umetniških vrednosti fotografije, pač pa je svojevrsten fotografski zapis o utripu življenja ljudi

V petek, 4. aprila, so v Likovnem salonu v Kočevju odprli razstavo fotografij članov foto-kino kluba osnovne šole Kočevje. 25 mladih fotoamaterjev je razstavilo 135 fotografij o Kočevju. (Foto: F. Brus)

Kako je z varčevanjem?

Sevnica: ZK terja preverjanje

Minuli petek je sklical komite občinske konference ZK vse direktorje (TOZD v občini na razgovor, kjer so se v glavnem pogovorili o aktualnih nalogah gospodarjenja, predvsem tiste iz sklepov, ki se nanašajo na varčevanje.

Domenili so se za 10 sklepov, ki jih je treba izvršiti v povsem določenih rokih. Izvedbo večine akcij morajo pregledovati osnovne organizacije ZK, izvršni odbori sindikalnih organizacij in Zveze socialistične mladine. O akciji varčevanja so se dogovorili že na prejšnji seji, sedaj je treba preveriti uspehe dosedanje akcije. Podobno je tudi z ocenjevanjem uspehov gospodarjenja po zaključnih računih, kjer je treba oceniti, kako so bili doseženi postavljeni cilji.

Politične organizacije v združenem delu morajo pregledati, kako kolektivni nadomeščajo uvožene surovine z domačimi. Z varčevanjem je povezano tudi odpravljanje ozkih gri v proizvodnji. Če so za kaj takega potrebna vlaganja in tega niso sposobni izvesti v posameznem ko-

lektivu, se bo treba povezovati z drugimi.

Do 25. maja je rok za pretehtanje kadrovske zasedbe strokovnih služb. Ob tem bo treba uskladiti tudi občinski dogovor o kadrovski politiki. Ravno tako je treba proučiti odliv denarja za sklad nerazvitih republik glede na zmogljivost in razvoj občine. Naloge izhajajo tudi iz povezovalna računalništva v Posavju, obveznosti za sestavo srednjeročnega načrta razvoja občine in pripravo na nove vire energije (plin) in druge možnosti preskrbe z energijo. Nekateri direktorji so opozorili na zahteve z raznih strani za podatke in analize, ki bi jih morala zagotoviti služba družbenega knjigovodstva.

A. Z.

V ZSMS še precej slabosti

Tudi v občinah Brežice, Metlika in Ribnica mladi še niso dovolj aktivni - Kako naprej?

Dejavnost mladih je na Slovenskem precej let zaostajala za družbenim dogajanjem, zato je bil osnovni namen 9. kongresa mladine razkriti pomanjkljivosti ter dati izhodišča za široko in poglobljeno akcijo mladih na vseh področjih vsakdanjika.

Koliko se izhodišča kongresa uresničujejo, o tem so razpravljali 29. marca v Ljubljani na seji republiške konference ZSMS, kjer so pregledali pokongresno dejavnost od osnovnih do občinskih in republiške konference ZSMS.

mesta Kočevje.

Kočevje, nekoč „nemški otok“ sredi prelepe slovenske dežele in mogočnih stoletnih gozdov, je vsa leta po vojni dobivalo novo podobo. Ljudje, ki smo v njem zaživeli, smo ga vzljubili in postalo je naše. Zato želimo, da bi bilo še lepše, zdravo in čisto ter da bi tudi naši potomci v njem lahko živeli v miru, svobodi in sreči.

Pionirji so napravili precej fotografij, ki prikazujejo delovne ljudi mesta Kočevje ob prizadevanju za vsakdanji kruh in za lepši jutri. Mladi fotografi so se še posebno izkazali kot dobri in spretni opazovalci in zapisovalci s fotografskimi aparati.

Člani foto-kino kluba osnovne šole Kočevje so tudi zelo prizadevni in uspešni filmarji. Številni njihovi osemmilimetrski amaterski filmi, s katerimi so sodelovali na raznih slovenskih in jugoslovanskih festivalih, so prejeli priznanja, pohvale in nagrade.

Razstava - njen pokrovitelj je izobraževalna skupnost - bo odprta še do 14. aprila.

VILKO ILC

DO KJE SMO PRIŠLI?

Na torkovem regijskem posvetu na Otočcu so ocenili uresničevanje sklepov 4. seje predsedstva CK ŽKJ in 10. seje predsedstva CK ZKS. Ugotovili so, da ustavno organiziranje združenega dela na Dolenjskem spremljajo težave. Pri tem so poudarjali, da morajo delovne organizacije in občine čimprej sprejeti programe razvoja, saj je od le-teh odvisen tudi nadaljnji razvoj samoupravnih odnosov. Sedanji čas zahteva enotno bitko, to pa pomeni, da mora dobiti Socialistična zveza čimprej vlogo frontne organizacije. O posvetu bomo še poročali.

MLADI O LJUDSKI OBRAMBI

Od 3. do 6. aprila je več kot 80 mladincev in mladink v Bohinju poslušalo zanimiva predavanja o ljudski obrambi in družbeni samozaiščitvi. Predavanja, oziroma štiridnevni seminar je pripravila republiška konferenca Zveze socialistične mladine, predavali pa so znani strokovnjaki in družbenopolitični delavci, med njimi republiški sekretar za notranje zadeve Marjan Orožen in generalpodpolkovnik Gracijan Skrk.

Josip Broz-Tito:

Zdaj podcenjujejo naš prispevek

Dolga leta so našo narodnoosvobodilno vojno z različnih strani podcenjevali. In danes, trideset let po zmagi nad fašizmom, jugoslovansko narodnoosvobodilno vojno, v kateri je padlo milijon sedemsto tisoč ljudi, že spet podcenjujejo. Izenačujejo jo z vsemi protifašističnimi odporniški gibanji, čeprav smo mi med to vojno ustvarili močno osvobodilno armado in v glavnem sami osvobodili svojo državo.

Kdaj smo se začeli vojskovati? Kdo je v Evropi leta 1941 vzdignil roko proti fašizmu, proti Hitlerju? Edino Jugoslovansko vojsko, ki je v Evropi, v tej trdnjavi teme, že takrat vstala proti fašizmu. Kdo je že pred vojno, tik pred Hitlerjevo agresijo, v svoji državi pripravil odpor? Mi smo med drugim že takrat ustanavljali vojaške komiteje itd. Mi smo leta 1941, tistega dne, ko je Hitler napadel Sovjetsko zvezo, 22. junija, izdali razglas, poziv k vstaji. Zakaj nismo tega storili že prej? Zato, ker priprave niso bile končane. Čeprav smo že predtem izvajali nekatere akcije in sabotaže proti fašističnim tolpam, ki so divjale skozi Jugoslavijo.

(Predsednik republike političnemu aktivu Makedonije)

Kosta Nadj:

Ostati borci tudi dandanes

Borci ne smejo molčati: vedno in v vsaki akciji morajo biti opredeljeni, angažirani in dosledni. So borci, ki so se postavili in zapustili vrste ZKJ. Predali so partijske knjizice, toda mi jim tega ne moremo odobriti, ker so dolžni, da se dosežejo cilji bojujemo znotraj organizacije ZK, borčevske organizacije in drugih socialističnih progresivnih sil za svoje ideale, cilje revolucije. Treba je skrbeti tudi za tiste soudeležence NOV, ki iz kakršnihkoli vzrokov niso vzdržali v določenem obdobju, čeprav so ostali predani idejam ZKJ in interesom njih.

(Predsednik zveznega odbora ZSB NOV Jugoslavije in skupščini borcev)

Anton Polajnar:

SDK je v napoto menažerjem

Zares se množijo nekateri pojavi, za katere menim, da niso koristni ne za organizacije združenega dela ne za družbenopolitične skupnosti, čeprav jih večkrat ocenjujejo kot politično slabost in podobno. Nezakonitost je pojav, ki nikakor ne more biti družbeno koristen. „Ustvarjanje“ dohodka s takimi imenovanimi koristnimi malverzacijami škodi družbi in vpliva delovne ljudi ter odteguje njihovo pozornost od bolj produktivne delovne dejavnosti, ki je edini način za povečanje produktivnosti dela, ki je edini način za povečanje dohodka in izboljšanje življenjskega standarda. Malverzacije, o katerih govorimo, so razen tega zelo pogosto vzrok kriminala in prilaščanja družbenih sredstev, kar velja tako za posameznike kot za skupine. Zato je nujno na tem področju do konca zaostri odgovornost komunistov, posebno tistih na vodilnih položajih.

Služba je najbolj v napoto menažerjem slabe vrste. Niso tako malo tako imenovanih poslovnih ljudi, ki so se specializirali ali za naravnost protizakonita dejanja ali za iskanje lukenj v predpisih. Predstavljajo se kot nenadomestljivi za takšne „usluge“ v friziranju in ponarejevanju dokumentov in podatkov. Povedati moram, da niti nekateri družbenopolitični skupnostim ni povsedeči, če se ravna slaba družbenega knjigovodstva strogo po predpisih. Če ugotovimo kakšno pomanjkljivost, potem se to povsem po potrebnem razlaga kot napad na občinsko vodstvo ali na drugega.

(Glavni direktor Službe družbenega knjigovodstva Jugoslavije v odgovorih „Komu nistu“)

Slavko Kocjan:

Prepočasna zemljiška politika

Kmetijske zemljiške skupnosti se dogovarjajo o podobenstvih merilih za določitev kmetij, ki naj bi bile ob določeni nju zaščitene pred drobitvijo in katerih prevzemnik bi bil zakonita oseba. Predstavljajo se kot nenadomestljivi za takšne „usluge“ v friziranju in ponarejevanju dokumentov in podatkov. Povedati moram, da niti nekateri družbenopolitični skupnostim ni povsedeči, če se ravna slaba družbenega knjigovodstva strogo po predpisih. Če ugotovimo kakšno pomanjkljivost, potem se to povsem po potrebnem razlaga kot napad na občinsko vodstvo ali na drugega.

(Pomočnik sekretarja IS za zakonodajo v odgovorih „Našim razgledom“)

Spomladansko požiganje

Velika škoda na pernatih divjadi

Vse pogosteje se dogaja, da predvsem kmetovalci v spomladanskem času požigajo suho travo, steljo, razno grmovje in dobitne žive meje ob njivah. Seveda ob tem malokd pomisli, kako veliko škodo lahko povzroči tako požiganje pernatih divjadi, posebno v predelih, kjer se nahajajo fazani in jerebice. Prav v tem času namreč ta pernata divjad gnezdi oziroma valji zarod, in četudi valeči samici vse reštev iz ognjenih zubljev, so jajca ali pa celo že izvaljeni naraščaj prav gotovo uničeni.

Lovske družine si zelo prizadevajo povečati stalež pernatih divjadi in vlagajo velika finančna sredstva v ta namen. Če k temu prištevamo še ogromno prostovoljnega dela, ki ga opravijo lovci posamezno in tudi na skupnih delovnih akcijah, potem je bojazen za vsako najmanjšo povzročeno škodo povsem upravičena.

V izdelavi je osnutek novega lovskega zakona, ki med nekaj novostmi obravnava tudi takšno problematiko. Zato bo potrebno urediti sodelovanje med lovci in kmetovalci tako, da bo obojestransko zadovoljivo.

Lovska zveza Bele krajine naproša občane, naj vsi prebivalci pomagajo očuvati naravo in naj preprečujejo takšno požiganje. FRANC KLEVIŠAR

Maks Bilc - šestdesetletnik

Minuli mesec je slavil 60 let življenja in 40 let revolucionarnega dela Maks Bilc iz Sevnice. Spomladi leta 1935, ko se je zaposlil v rudniku Raša-Stabije, se je srečal z delavci ustanovitelji Raške republike. Našel je stik z najnaprednejšim jedrom delavcev, tako da je bil že 1937 sprejet v Komunistično partijo Italije. Že 1941 je pripravil mrežo trojk za zbiranje hrane, oblek, zdravil in orožja. V letu 1943 je nosil odgovornost za delovanje celotne mreže pivskega

okrožja terenskih narodnoosvobodilnih odborov in rajonskega odbora OF. 1. aprila 1943 je bil sprejet v KPJ. Zaradi izdaje je moral v ilegalo, naprej je deloval kot načelnik okrožne komisije VOS za Pivko. Vse

do konca vojne je opravljal odgovorne naloge v XIV. diviziji in VII. korpusu, na kraju je bil ranjen v italijanski brigadi Fontanot. Po osvoboditvi ga je čakalo najprej delo na Primorskem; imenovan je bil za poveljnika varnostne službe pri poveljstvu pokrajinskega odbora za slovensko Primorje v Ajdovščini. Sledile so odgovorne naloge v industriji: v Ilirski Bistrici, prvo srečanje s Sevnico, kjer je takrat združil številne žage v Posavje, v takrat največje sevnško podjetje. Nove dolžnosti so ga vodile v Škofjo Loko, Pivko in Ilirsko Bistrico, leta 1963 pa spet v Sevnico v Kopitarju, kjer je bil direktor do upokojitve 1970.

Razen dela na delovnem mestu je povsod, kamor je prišel, našel stik z ljudmi in družbenopolitičnimi organizacijami. V Zvezi komunistov in Zvezi združenj borcev je ves čas opravljal odgovorne dolžnosti. Družbenopolitičnemu delu se ni odtegnil niti po upokojitvi. Tako je predsednik družbenopolitičnega zbora skupščine občine Sevnica, predsednik občinskega odbora ZB, štaba za civilno zaščito, član skupine delegatov za zbor občin republiške skupščine in številnih komisij. Vedno je bil brezkompromisen, odločno se je spoprijemal s težavami, ki spremljajo razvoj samoupravne družbe. Kot takšen je lahko zrel nam mlajšim za to, kako se je treba boriti in delovati za dobro delovnega človeka in občana. Ob življenjskem jubileju mu samo želimo zdravja in tudi zadovoljstva tako v osebnem kot v družbenopolitičnem udejstvanju. VALENTIN DVOJMOC

NI ZAPREK DO KRUHA

Ljudje dobro vemo, da je lahko vsaka informacija tudi nenadejana zanka, v katero se lahko ujameš, četudi ne po lastni krivdi. To se je verjetno pripetilo tudi avtorju iveri „Zapreke do kruha“, objavljeni v vašem listu.

V TOZD Iskra Mokronog smo doslej testirali 44 kandidatov za delo v proizvodnji, le 6 pa jih odbor za medsebojna razmerja po negativno opravljenem testu ni sprejel. Od ostalih 38 je 10 delavcev že redno zaposlenih pri nas, 11 pa se jih kljub obvestilu, da so sprejete v delovno razmerje, ni javilo. Med 17, kolikor jih še ostane, jih je nekaj v odpovednem roku v drugi DO, nekatere pa se na obvestilo, da so sprejete, še niso oglasile.

Kljub široko zasnovani akciji za sprejem novih članov v naš kolektiv nam še vedno manjka 25 delavcev za redno proizvodnjo.

Vodja splošne službe ZLATKA SKOK

T. Š.

Pregnano je dolgoletno spanje

Gasilsko društvo Brestanica je po desetletnem mirovanju spet oživel

Gasilsko društvo Brestanica je po skoraj desetletni nedejavnosti tik pred svojim jubilejem, 80-letnico obstoja, spet zaživel, k čemu je veliko pripomoglo novo društveno vodstvo.

Pod geslom „Delali bomo!“ so se člani lotili preosnove društva. Najprej so svoje vrste, ki so bile že močno razredčene, okrepili z mladimi člani, potem so ob pomoči raznih organizacij pripravili in zbrali nekaj sredstev. Nabavljen je bil najnujnejši gradbeni material, dela pa so se lotili člani sami. Opravili so skoraj 2700 prostovoljnih delovnih ur. Tako so dobili nov most do gasilske šram-

be, asfaltirali so pločnike in zgradili gasilsko dvorano. Prenovljeni in polni novih moči so člani društva dostojno proslavili svojo 80-letnico.

Po proslavi delo ni zamrlo. Ker je gasilsko orodje društva zelo zastarelo in večidel neuporabno, so se lotili zbiralne akcije za nabavo novega gasilskega avtomobila; stari je bil še iz časa okupacije. Kdo naj jim priskoči na pomoč, če ne občani? Pri ljudeh so gasilci našli na razumevanje in kmalu so zbrali precej sredstev za nakup novega gasilskega avtomobila. Le-ta je njihova največja želja.

Veliki uspehi, ki so jih dosegli ob vsej podpori, so jim dali novih moči in pripravljeni so za nove akcije, katerih namen je dvigniti gasilstvo v Brestanici na dostojno raven. ALBIN ZLOSEL

V februarju sta po 50 letih skupnega življenja ponovno potrdila zakonsko zvezo Anton Petan, star 76 let, in Ana Petan, rojena Roštohar, stara 68 let, oba doma s Senovega. V zakonu se jima je rodilo 12 otrok, živih je še 8. Jubilanta lahko z veseljem gledata na prehojeno življenjsko pot, ki ni bila rožnata, saj sta samo z delavnostjo in pridnostjo spravila h kruhu tako številno družino. Ob njunem jubileju jima vsi vaščani, znanci in prijatelji želimo še mnogo srečnih let. Z. G.

Vljudnost pa taka!

Tako se je napletlo v mojem življenju, da moram prejeti tri injekcije na mesec za ohranitev zdravja. Zgodilo se, da moram dobiti injekcijo tudi tisti dan, ko v našem kraju ne ordinira zdravnik.

Prvo sem prejela 23. marca v zdravstvenem domu v Novem mestu. Sestra, ki mi jo je dala, je bila zelo prijazna. Zal ne morem istega reči za sestro, pri kateri sem bila naslednjega dne.

Dežurna sestra mi ni mogla dati injekcije, ker ni imela vseh potrebnih naprav, zato me je poslala k neki drugi, in ta spet nazaj k dežurni sestri, češ da bo ona uredila, da bom dobila injekcijo od sestri, ki dela pri našem zdravniku. Ko sem dežurno prosila, da stvar uredi, sem zaslišala glas „naše sestri“, naj dežurna reče, da je ni. Tako sem morala spet k sestri, pri kateri sem že bila. Tu sem končno po telefonskem sporočilu in po mnogih očitkih injekcijo dobila. Vendar samo polovico. Sestra me ni nič vprašala, in ko sem sama opazila, je bilo že prepozno. A tudi upala se nisem več „sitariti“.

Vem, da nisem prva, ki je našla na „prjaznost“ te sestri, želela pa bi, da bi bila zadnja. Z. G.

Človeški, a tudi pošteni!

Romi poznajo samo svoje pravice, dolžnosti pa ne - Poštenjak se dela nikoli ne brani

V Dolenjskem listu sem prebrala zapis, ki pod naslovom „Z ljudmi bodimo človeški“ piše o Romih. Pisanje mi je dalo misliti, zato sem sklenila napisati nekaj svojih misli o tem prečnem vprašanju.

Oglasam se, ker se čutim ob pisanju v vašem listu prizadeta. Ali vam res ni znano, da smo jim mi vsi omogočili, da se šolajo, da imajo enake možnosti za zaposlitev in delo kot vsak naš državljan? A vendar teh možnosti ne izrabijo, razen nekaj častnih izjem! Če naj vsakega našega državljana cenimo predvsem po njegovem delu in ustvarjanju, zakaj bi tudi Romov ne? Nismo mi ne družba krivi, če Romi nečejo sprejeti delovnih navad in navad civilizacije. Morda pa pisec omenjenega zapisa meni, da živimo mi, sosedje Ro-

mov, popolnoma brez skrbi, da nam ne zmanjkujejo kokiši, da nam ne pobirajo pridelkov po vrtovih, da se počutimo varne pred njimi ter da je varno tudi naše imetje? Naj pisec pomisli, da imamo pravico do plodov našega dela in da zaslužijo podporo družbe samo tisti, ki se sami pošteno, po svojih močeh trudijo...

Rome naseljujemo v okolici vasi, da kmetom močni in zdravi ljudje uničujejo gozdno drevje, pobirajo pridelke! Bodimo človeški do ljudi, bodimo tudi pošteni!

Danes lahko vsak priden človek najde kruha, glad mori samo lenuh!

N. K. Smihel pri Novem mestu

Hlapec Jernej

»Sin me poganja čez domači prag«

Veliko pero Ivana Cankarja je v našo književnost zarisalo lik hlapca Jerneja, človeka, ki je iskal pravico, a je ni našel. Kako naj moje pero, pero preprostega človeka, napiše tako pretresljivo pripoved? A vendar moram poskusiti, saj sem tudi sam kot hlapec Jernej, le da me ni „pognal čez prag“ gospodar, ampak lastni sin.

Uredil sem si dom, nakupil precej zemlje. Vse to sem izročil svojemu sinu v last, zase sem pridržal dosmrtno gospodarstvo in užitek vsega izročenega. Sin se je zavezal, da mi bo za izročeno nepremičnino pomagal delati.

Po smrti moje žene pred petimi leti je snaha prevzela gospodarstvo, sin pa gospodarstvo. Takrat se je začela moja trnova pot. Nekaj mojih stvari je snaha iz kuhinje postavila kar v vežo; na njivi nista več upoštevala mojih nasvetov, kako delati, ampak sta me napodila domov. Snaha me vseh pet let ni niti enkrat poklicala k mizi. Izkazovala sta mi samo zaničevanje, saj niti govoriti nista več hotela z menoj.

Hodil sem in hodim okrog drugih dobrih ljudi.

Zaradi te nevhvalečnosti sem se pritožil Novomeško okrožno sodišče je trikrat presodilo, da se izročilna pogodba razveljavi. Toda na sinovo pritožbo je vrhovno sodišče v Ljubljani dvakrat zavrnilo razsodbo občinskega sodišča.

Kaj naj storim? Kaj neki je že storil hlapec Jernej? Ne vem, nič pametnega se ne morem domisliti. Lahko pa opozorim — moja dolžnost je to storiti — vse tiste, ki nameravajo izročiti imetje naslednikom, naj se trdno držijo starega reka: „Ti meni luč, jaz tebi ključ!“

IGNAC FURAR Smalčja vas

Jože Rak

V soboto, 29. marca, je veliko ljudi spremlilo k zadnjemu počitku na pokopališču na Drušču pri Telčah družbenopolitičnega delavca in borca za napredek, Jožeta Raka iz Češnjic pri Studencu.

Jože Rak se je rodil 1922 v številni in napredni družini v Češnjicah. Vsa leta po vojni je v hribovskih vašeh nerazvite in zaostale krajevne skupnosti Primož sodeloval v vodstvu odborov za gradnjo cest, nove osnovne šole na Primožu in elektrifikacijo vasi. Vedno se je boril, da bi ti kraji dobili boljše cestno povezavo s svetom. Bil je tudi pobudnik zadnje akcije, da bi Telče in Primož dobila telefon.

Na zadnjem volilnem zboru krajevne konference SZDL Primož smo ugotovili, da Rakova družina vsako leto prispeva nad 300 prostovoljnih delovnih ur za popravilo krajevnih poti. Več kot 15 let je bil Jože Rak blagajnik krajevne organizacije SZDL na Primožu, do prezgodnje in tragične smrti je bil član sveta krajevne skupnosti. Na zadnjih občinskih volitvah lani je bil izvoljen za predsednika delegacije krajevne skupnosti Primož in jo je zelo uspešno vodil.

S pridnostjo in bistrumnostjo je dosegel, da je bila njegova kmetija v teh krajih najbolj sodobna in mehanizirana. Z zgledom je dokazal, da se da tudi na kmetiji lepo živeti, in tako prepračil veliko mladih, da so ostali na zemlji.

Vsem, ki smo ga poznali, bo ostal v najlepšem spominu. KAREL ZORKO

TABORNIŠKI KVIZ

Taborniki iz semiške osnovne šole smo v počastitev 30-letnice osvoboditve pripravili kviz, v katerem so sodelovali tudi najmlajši, čebelice in medvedki. Najbolje so se za tekmovalne pripravili taborniki iz šestih, sedmih in osmih razredov in za zmagovalca se je „bil hud boj“.

V kulturnem delu so nastopili recitacijska krožka, ki so se prednam je pripravoval o doživljajih iz krajeve. NOB, ko se je boril za svobodo Bele

Še: Nespodobno veseljačenje

Odgovor predsednika mladine iz Šentlovrenca

Pisec članka „Nespodobno veseljačenje“, ki je bil objavljen v Dolenjskem listu 27. marca, je bil očitno premalo seznanjen z vsem, kar se je dogajalo na dan praznovanja dneva žena, 9. marca, v Šentlovrencu.

Ni res, da je bilo praznovanje preblizu za praznovanje določeno že ob začetku priprave. Po končani proslavi je pogostitvi je res nekaj kmečkih ostala. Z dovoljenjem občinskega komiteja ZK smo nekaj časa vrteli zabavo in — in ne vaški godec, kot piše v članku — po harmonikon in v pol, ne pa do jutra, torej uro pred jutro, kot piše pisec članka. S tem je komaj dobro organizacija, saj sicer ne bi mogli prodati vanje dneva žena že prej pripravili. Ko je odšel harmonikar, so začele odhajati tudi ženske.

Zanimajo me, če je bil pisec morda malo obveščen ali namerno blati zavajala. Sprašujem se tudi, ali ima nam kakšno korist od tega, da sramotimo mladino.

Če ga bodo naša sestajanja in prireditve že motile, ga prosim, naj si pripravi točne podatke, in ko bo pisec, naj se podpisuje s celim imenom. To ni le moja želja, ampak tudi vseh

tistih mater in žena, ki so bile na prireditvi in so brale članek tega pisca.

Predsednik OO ZSMS Šentlovrenc ANTON ŠTRELKELJ

Naročite »Poročevalca«

Poziv temeljnemu samoupravnim organizacijam in skupnostim, da naročijo glasilo skupščine SR Slovenije za delegacije in delegate

Skupščina SR Slovenije je v začetku letošnjega leta začela izdajati „Poročevalca“ kot uradno glasilo za obveščanje delegacij in delegatov temeljnih samoupravnih skupnosti in organizacij. Njegova naloga je na zgozden način in pravočasno posredovati skupnostim in delegacijam skupščinsko gradivo, o katerem delegati odločajo v zborih, in zagotoviti še druge pomembne informacije iz dela Skupščine, njenega izvršnega sveta in upravnih organov. Poleg tega bo „Poročevalca“ po dogovoru med skupščino SFRJ in skupščinami republik in pokrajin prinašal na enak način obdelano tudi njeno gradivo, saj izhajata obe skupščini iz enotne delegatske osnove. „Poročevalca“ bo izhajal dvakrat na mesec, po potrebi tudi v posebnih številkih.

Gre potemtakem za glasilo, ki pomeni v celotnem sistemu informiranja delovnih ljudi in občanov in njihovih skupnosti in delegacij enega izmed osnovnih pogojev za njihovo delo tako v delegacijah kot v konferenčnih delegacijah, v občinskih skupščinah, v republiški skupščini in skupščini SFRJ. Z njim si bodo delegacije pomagale pri opravljanju dolžnosti, ki jim jih nalagajo delovni ljudje in občani, in pri uresničevanju njihove pravice, da so obveščeni o vsem, kar je predmet razpravljanja in odločanja v skupščinah.

Upoštevajoč dosežanje izkazane potrebe in izkušnje, stališča družbenopolitičnih organizacij,

predvsem pa ustavno določilo o tem, da so temeljne skupnosti dolžne zagotavljati pogoje za uspešno delo — in obveščeno sodi med take bistvene pogoje — sodimo, da smo s skupnimi močmi skupščina SR Slovenije, skupščina SFRJ in temeljne skupnosti dolžne zagotoviti, da se ti pogoji uresničijo tudi na ta način, da bo „Poročevalca“ redno na voljo vsem, ki ga potrebujejo.

Zato pozivamo delavske svete temeljnih organizacij združenega dela, svete krajevnih skupnosti, vodstva samoupravnih interesnih skupnosti, vodstva družbenopolitičnih organizacij, občinske skupščine in druge interesente, da se nanj naročijo, in sicer da naročijo toliko izvodov, kolikor je po njihovem potrebno za zadostno informiranost njihovih skupnosti in delegacij.

„Poročevalca“ naročite na naslov: Skupščina SR Slovenije, Šubičeva 4, 61000 Ljubljana. Začasna letna naročnina znaša din 80. „Poročevalca“ bo na voljo tudi v prodaji po 3 din za redno številko. Prosimo za natančne naslove skupnih in posamičnih naročnikov.

PRESEDNISTVO SKUPŠČINE SR SLOVENIJE
IZVRŠNI ODBOR REPUBLIŠKE KONFERENCE SOCIALISTIČNE ZVEZE SLOVENIJE
IZVRŠNI ODBOR PREDSEDSTVA REPUBLIŠKEGA SVETA ZVEZE SINDIKATOV SLOVENIJE

5. aprila je bilo v Črnomlju pod vodstvom občinskega sveta za preventivo in vzgojo v cestnem prometu tekmovanje mladih kolesarjev osnovnih šol. Na sliki sta starejši ekipi mlajših kolesarjev, ki bosta sodelovali tudi na medobčinskem tekmovanju.

Enotna odločitev ustanoviteljev Dolenjske banke in hranilnice iz občin Novo mesto, Metlika in Trebnje: združitev z Ljubljansko banko s 30. junijem 1975 - Sklad ustanoviteljev DBH dobi iz lanskega dohodka banke 8,868.587 din, v rezervni sklad pa bodo vložili 5,517.023 din

Dvanajstega rednega zbora upravljalcev Dolenjske banke in hranilnice Novo mesto se je v petek, 4. aprila, v dvorani garni hotela na Otočcu udeležilo nekaj nad 84 odst. ustanoviteljev banke s skupnim številom 98,9 odst. vseh glasov. Razen predstavnikov občinskih skupščin in delegatov, ki so zastopali ustanovitelje DBH, so na zboru pozdravili tudi Metoda Rotarja, glavnega direktorja Ljubljanske banke, in Rudija Hlebca, direktorja podružnice LB iz Kranja.

Pregledno „Poslovno poročilo DBH za leto 1974“ in zanimivo gradivo za posamezne točke dnevnega reda 12. rednega zbora DBH, ki ga je popestrilo in aktualiziralo zlasti še uvodno poročilo o uresničevanju poslovne politike in poslovanju banke v lanskem letu, ni sicer odpiralo posebnih razprav na tokratnem srečanju upravljalcev DBH, ki pa so kljub temu sprejeli za pokrajino pomembne sklepe glede nadaljnega razvoja bančništva na Dolenjskem in v Spodnjem Posavju. Vsi ustanovitelji DBH iz občin Novo mesto, Metlika in Trebnje so glasovali za integracijo Dolenjske banke in hranilnice z Ljubljansko banko, kar naj bi se zgodilo 1. julija letos.

Zdravko Petan, predsednik izvršilnega odbora DBH, je v uvodnem poročilu na zboru banke predstavil najprej razvejeno delo samoupravnih organov v DBH. Vse poslovne odločitve banke so bile lani v skladu s sprejeto poslovno politiko DBH, zlasti pa je bilo opaziti veliko aktivnost v delu njenih samoupravnih organov kot njene delovne skupnosti. Razširjena vsebina dela in obseg poslov sta naložila znatno več dela tudi izvršilnemu odboru DBH, ki je nosil glavno odgovornost in skrb za uresničevanje sprejete poslovne politike. Ugodno je med ustanovitelji banke odmevala upeljana praksa, da so pred sprejemanjem pomembnih sklepov in odločitev najprej razpravljali na področnih konferencah upravljalcev skupaj s predstavniki družbeno-političnih organov in organizacij posameznih občin. Po tej poti so se ustanovitelji DBH odločevali tudi za vse predloge, pripravljene za 12. zbor banke — zlasti za predlagano združitev z LB.

BANKA NE MORE BITI EDINI STUDENEC „NAPAJANJA“ GOSPODARSTVA

Predsednik Z. Petan je med drugim ugotovil naslednje značilnosti lanskega poslovanja DBH, ki se nadaljujejo tudi letos:

— združena sredstva so v banki naraščala počasneje kot leta 1973;

— znižana likvidnost gospodarstva je vplivala in še vpliva tudi na likvidnost DBH, ki se lani sicer nikoli ni „zamajala“, bila pa je malo slabša kot leto dni prej;

— zaradi znižane likvidnosti se povečuje pritisk gospodarstva na bančne kredite;

— povečuje se število investicijsko nelikvidnih organizacij združenega dela.

Dinamično rast proizvodnje spremlja hitra rast cen surovin in reprodukcijskega materiala, hitro se spreminjajo tržne razmere, dokaj neugodna struktura virov sredstev pri večjem delu gospodarstva pa ne more slediti vsem tem in drugim dogajanjem. Hkrati narašča splošna potrošnja nad predvidenimi okviri. Zaradi vseh teh in drugih vplivov se relativno, marsikje pa tudi absolutno znižuje akumulacija in s tem reprodukcijska sposobnost gospodarstva.

„Marsikje še vedno zmotno sodijo, da je zdaj banka tista, ki je dolžna napajati gospodarstvo z ustreznimi sredstvi. Možnosti banke pa so omejene...“ je nadaljeval tovariš Petan in v dokaz za to navedel:

kratkoročni krediti banke so se v letu dni povečali za 30 odstotkov, prosta sredstva poslovnega sklada gospodarstva za obratne namene za 52 odst., samo zaloge kreditiranega gospodarstva pa za 70 odst. — S tem v zvezi je opozoril tudi na nujno potrebo vezave določenih sredstev za skupno dogovorjene namene v vsej državi, to pa so: krediti za izvoz, kmetijsko proizvodnjo, uvoz blaga iz določenih valutnih področij, kreditiranje serijske opreme in trajnih potrošnih dobrin za blagovne rezerve in še nekatere druge namene.

KREDITNA ZMOGLJIVOST DBH LANI POVEČANA KLJUB TEŽAVAM

Da bi bila kos svoji osnovni nalogi, si je DBH tudi lani uspešno prizadevala zvečati svojo kreditno zmogljivost. Pri tem je plan kreditne bilance za 1974 presežla za 7 odst., bilančna vsota banke pa je bila v primerjavi s koncem 1973 lani večja za 24 odst. Sredstva, ki jih združuje združeno delo v DBH, pa so kljub temu naraščala počasneje kot leto dni prej. Banka je dosegla zlasti lepe

uspehe pri zbiranju prostih sredstev prebivalstva, saj so se

— hranilne vloge na vpogled lani povečale pri DBH kar za 37 odst. (leto dni prej: za 28 odst.), oročeni depoziti za 43 odst., devizna sredstva prebivalstva za 43 odst., kratkoročni krediti pri drugih bankah pa za 212 odst., kar je pretežno posledica poglobljenih poslovnih odnosov z LB.

Pri tem velja poudariti, da je lani zlasti sodelovanje z LB potekalo v smeri usklajevanja poslovne politike, na področju bančno-tehničnih opravil, izmenjave strokovnih gradiv in pod. Posledice takega sodelovanja so uživali upravljalci DBH, ki so s tem dobivali nadaljnje možnosti za uresničevanje svojih razvojnih načrtov.

KRATKOROČNIH KREDITOV je lani DBH odobrila za 30 odst. več kot leta 1973, povečali pa so se: industriji za 28 odst., kmetijstvu za 25 odst., gradbeništvu za 77 odst., ter trgovini in gostinstvu za 51 odst. — V letu 1974 se je masa potrošniških kreditov pri DBH povečala za 95 odst. — **DOLGOROČNIH KREDITOV** je DBH lani odobrila (skupaj s krediti za serijsko opremo) 62, pri čemer so prišle na vrsto tudi razne manjše delovne organizacije, skupna vsota teh kreditov pa znaša 236,949.000 din ali 21,1 odst. celotne predračunske vrednosti investicij. Za gradnje je šlo od tega denarja 18,9 odst., za opremo 67,5 odst. in za obratna sredstva ter ostalo 13,6 odst. Številke potrjujejo znatno usmerjenost predvsem v modernizacijo proizvodnje.

ZDRUŽITEV DBH Z LJUBLJANSKO BANKO: JAMSTVO NADALJNEGA RAZVOJA

Opredelitev ustanoviteljev DBH do predlaganih dokumentov o integraciji (združitvi) DBH z LB ni bila težka: združitev je naravna posledica dosedanjega odgovornega in iskrenega sodelovanja obeh bank, ki temelji na interesih upravljalcev DBH kot LB. Potem ko so na zboru DBH sprejeli poročilo predsednika njenega izvršilnega odbora, poslovno poročilo in zaključni račun za 1974, dopolnjeni dogovor o poslovni politiki in ukrepih za uresničevanje tega dogovora, predloženi načrt dohodkov in izdatkov DBH za 1975 kot predlog o razvoju bančne mreže in pridobivanju novih poslovnih prostorov za dejavnost DBH, je bila soglasno sprejeta tudi pogodba o integraciji DBH z LB. Prvotno so delegati sprejeli začasna pravila LB, podružnice Novo mesto, ki bo začela poslovati 1. julija 1975.

Slavko Kržan, predsednik skupščine skupnosti dolenjskih občin je na zboru opisal integracijo obeh bank kot novo kvaliteto. Kljub temu ostaja „dolenjski kapital“ še vedno razkasan“ in zato manj upoštevan v merilih SRS in države. Po sprejemu novega zakona o bankah bo po njegovem mnenju še čas za odločitve glede najboljših rešitev bančne mreže v pokrajini. Pohvalil je eksperimentalnost DBH v zadnjem času, hkrati pa opozoril na nekatera odprta vprašanja glede kreditiranja zlasti negospodarskega področja v pokrajini.

Silvo Gorenc, delegat iz Elektrarne Brestanica, je pozdravil zbor v imenu iniciativnega odbora za ustanovitev podružnice LB v Krškem, ki

Dvanajsti zbor Dolenjske banke in hranilnice Novo mesto so vodili Anica Jazbec, Zdravko Petan in Franc Vrvišar (Foto: Sandi Mikulan)

bo pravtako zaživela 1. 7. 1975. Izrekel je priznanje za celotno dosedanje delo DBH v Krškem, saj je banka ob težkih pogojih in ob relativno skromnih sredstvih svoje naloge s skupnimi naporimi občin čestno opravila. Upravljalci iz občin Brezice, Krško in Sevnica se zavestno odločajo za svojo podružnico LB in vidijo v tem delu uresničevanja ustavnih določb, ne nameravajo pa pretrgati dolgoletnih vezi, ki naj se še poglobijo. Stiki obeh področij se bodo po njegovem mnenju samo še povečali, saj smo v isti poslovni banki!

Sergej Thorževskij, direktor DBH, se je na zboru najprej zahvalil vsem članom banke za njihovo delo v organih DBH kot za njihovo pomoč pri dograjevanju DBH. V imenu delovne skupnosti banke je izrekel hkrati prisrčno zahvalo dolgoletnemu predsedniku izvršilnega odbora Zdravku Petanu za njegovo aktivno sodelovanje in usmerjanje DBH, ki je hkrati s svojim razvojem zadnja leta razvila živahno samoupravno dejavnost. Postavitve dveh podružnic LB je hkrati priložnost za njuno še večje sodelovanje. Združitev DBH z LB pa ni zgolj slučaj, je med drugim poudaril tov. Thorževskij, saj izvira iz večletnega dobrega poslovnega sodelovanja obeh bank, ker je hkrati tudi osnova spodbudnih možnosti nadaljnega razvoja gospodarstva na tem območju.

OSNOVNA NALOGA BANČNEGA SISTEMA: INTERNA BANKA

Metod Rotar, glavni direktor LB, je na zboru DBH med drugim dejal, da naj čas potrdi sprejeto integracijo: „Mi smo jo predložili in v njo verjamemo. Gre predvsem za boljši gospodarski položaj delovnih ljudi — če pa tega praksa ne bo potrdila, smo za to vsi odgovorni!“ Med drugim je dejal, da bo bančništva na Dolenjskem vedno več, ne manj, hkrati pa bo mio celo vrsto opravil združevali zaradi racionalizacije del. Dokončno moramo uskladiti celoten bančni sistem z novo ustavo, pri čemer gre za tak bančni mehanizem, v katerem bodo glasovi vseh njenih ustanoviteljev enakopravni. Delavčev dohodek, ki izhaja iz njegovega ustvarjanja, je izvirna proizvodjalčeva lastnina — zato lahko govorimo le o združevanju sredstev.

Interna banka je dejstvo, je med drugim poudaril tov. Rotar, temeljni nosilec glede celotnega odločanja o denarju in njegovem kroženju pa je delavec v TOZD. Od interne do poslovne banke in končno do Narodne banke moramo vzpostaviti take odnose, da bo dohodek ostal tam, kjer je nastal. Gre za to, da se vsak dan bolj pozna v banki njen pravi lastnik. Gre hkrati za odpravo temeljne zmotne, ki še ni povsod odstranjena: banka ni last njenih delavcev; le-ti so strokovni servis za gospodarstvo. Zdej je v banki vsak dan več javnega odločanja. Ko bodo ljudje banko bolje poznali, bodo hkrati pomagali graditi tudi resnično pošteno namene, ko moramo povečati vpliv združenega dela na banko. Pri tem je zlasti treba doseči, da gospodarstvo glede kredita ne bo odvisno od banke. Tu je prvenstvenega pomena bodoča interna banka in njena naloga pri združevanju sredstev.

S 1. julijem postanejo vsi ustanovitelji DBH enotni lastniki in upravljalci celotne LB. Kako se bomo na znotraj organizirali, pa je stvar naših dogovorov, je podčrtal tov. Rotar, ko je govoril tudi o sodobnejših

pogledih na banko, o kulturnejšem poslovanju z denarjem in poslovni politiki LB. „Vse je bilo dogovorjeno v teh letih, en pogoj za plodno sodelovanje pa je že izpolnjen: nismo si medsebojno verjeli, pa je človeško prijeten obisk,“ je sklenil svojo razpravo tovariš Rotar, ki so ga delegati DBH na Otočcu prisrčno pozdravili.

DESET LET PLODNEGA DELA

Predsednik zbora Zdravko Petan se je nato zahvalil ustanoviteljem DBH tudi kolegom delavcem banke. Ocenil je, da se ob združevanju DBH z Ljubljansko banko ter drugimi ustanovitelji SRS in SFRJ, hkrati izrekel dobre želje kolegom podružnice LB v Krškem, da nadaljeval prizadevanja za daljnji razvoj regije. „Pred leti smo hoteli imeti svojo banko — in smo jo ustanovili, nes, ko jo združujemo z LB, to spet naša banka in dogovor integraciji nam prav gotovo mnogo obeta, zato smo se tudi vsi zavzeli.“

Potrditev zaključnega računa in delitve dohodka DBH za leto 1974

Na osnovi določil 29., 35., 37. in 38. člena zakona o bankah ter o kreditnem in bančnem poslovanju, 45. člena statuta Dolenjske banke in hranilnice Novo mesto ter predlog izvršilnega odbora banke je zbor banke na XII. zboru danju 4. 4. 1975 potrdil naslednji

SKLEP:

1. Sprejme in potrdi se poslovno poročilo Dolenjske banke in hranilnice za leto 1974.
2. Po zaključnem računu Dolenjske banke in hranilnice Novo mesto za leto 1974 se po vrstah posameznih dohodkov odobri naslednja delitev:

A) REDNO POSLOVANJE:	
celotni dohodki	100.582.607,51 din
izdatki	62.340.913,73 din
doseženi dohodek OD TEGA:	38.241.693,78 din
a) del dohodka za delovno skupnost in za pokrivanje stroškov poslovanja banke	14.156.083,00 din
b) del za razširitev materialne osnove dela	9.700.000,00 din
c) del za rezervni sklad	5.517.023,55 din
d) del za sklad ustanoviteljev	8.868.587,23 din

B) POSEBNI KREDITNI SKLAD ZA STANOVANJSKO IN KOMUNALNO GRADITEV:	
celotni dohodki	698.452,42 din
izdatki	8,95 din
celotni dohodek OD TEGA:	698.443,47 din
a) del dohodka za delovno skupnost in za pokrivanje stroškov poslovanja	516.206,00 din
b) ostanek dohodka za samoupravne stanovanjske skupnosti	182.237,47 din

C) NEPOSREDNI DOHODKI DELOVNE SKUPNOSTI:	
	91.998,69 din

3. Dohodek, ki ga je banka dosegla za sklad ustanoviteljev v znesku 8,868.587,23 din, se razdeli upravljalcem proporcionalno na vsa vložena sredstva v skladu ustanoviteljev tako, da se dohodek pripiše ter s tem poveča njihova vloga v skladu ustanoviteljev.

Del dohodka za rezervni sklad v višini 5.517.023,55 din se v skladu s predpisi razdeli upravljalcem in pripiše k rezervni skladu banke.

Del dohodka iz posebnega kreditnega sklada za stanovanjsko in komunalno izgradnjo se v višini 182.237,47 din razdeli na samoupravne stanovanjske skupnosti posameznih občin.

Delegati in gostje na zboru: Marjan Šonc, Avgust Avbar, Metod Rotar, Sergej Thorževskij in Rudi Hlebec (v prvi vrsti, od leve proti desni) — (Foto: S. Mikulan)

V derbiju presenetljivo Sodražani

Črn petek za Novomeščane, Metličane in Kočevarje - Sodražani drugi

V prejšnji številki Dolenjskega lista smo za Sodražane napovedali, da bi bil tesen poraz za igralci Save uspeh. Sodražani so napoved obrnili na glavo in presenetljivo zmagali. Novomeščani so v gosteh gladko izgubili, prav tako pa tudi vrsti metliške Beti in Kočevja

ZALOG - BETI
5 : 4

V prvenstveni tekmi ljubljanske področne namiznoteniške lige so Metličani v petek gostovali pri moštvu Litije. V izredno izenačenem dvoboju so imeli domači igralci

Hauptman - organizator, trener in igralec: Metliški igralci namiznega tenisa imamo podobne težave kot Novomeščani: nimamo prostora, kjer bi lahko nemoteno trenirali in igrali.

več sreče in več kondicije in so zasluzeno premagali borbene Metličane. Rezultati: Zidan - Pezelj 2:0, Sluga - Kovačič 2:0, Supan - Uhl 0:2, Sluga - Pezelj 0:2, Zidan - Uhl 2:1, Supan - Kovačič 2:1, Sluga - Uhl 0:2, Supan - Pezelj 0:2 in Zidan - Kovačič 2:0.

D. P.

KAJUH - NOVO MESTO
5 : 0

V prvenstveni tekmi slovenske namiznoteniške lige so Novomeščani gostovali pri tretjevrščenih igralcih Kajuha. Domači so proti oslabljenim Novomeščanom zelo dobro zaigrali in brez težav osvojili prvenstveni točki. Rezultati: Petročnik -

Žabkar 2:0, Grintal - Žigante 2:0, Gabrijelčič - Kapš 2:0, Grintal - Žabkar 2:0 in Petročnik - Kapš 2:0.

SODRAŽICA - SAVA
5 : 3

V derbiju 15. kola II. slovenske zahodne lige so domači igralci dosegli nepričakovano zmago proti vodilni Savi iz Kranja. Prvenstveno srečanje so si tudi tokrat v velikem številu ogledali ljubitelji namiznega tenisa, ki so videli dramatične in lepe dvoboje. Z zmago so se Sodražani približali Kranjčanom in zaostajajo za njimi le za dve točki.

Pri domači ekipi sta se izkazala Lovrenčič in Mrgole: prvi je dosegel tri, drugi pa dve zmagi. Rezultati: Supanič - Kerstein 0:2, Mrgole - Pangrič 2:1, Lovrenčič - Tadin 2:0, Mrgole - Kerstein 2:0, Supanič - Tadin 0:2, Lovrenčič - Pangrič 2:0, Mrgole - Tadin 1:2 in Lovrenčič - Kerstein 2:1. T. JORAS

KOČEVJE - LITIJA
3 : 5

V Kočevju so v petek gostovali igralci Litije in v prvenstveni tekmi ljubljanske področne namiznoteniške lige premagali domače igralce 5:3. Pri domačih je dobro igral Edo Osterman, saj je premagal vse tri goste, Adlešiču in Štruni pa v tem srečanju ni uspelo zmagati. Z. F.

KRKA - JESENICE
21 : 11

V nadaljevanju tekmovanja v ljubljanski conski rokometni ligi so v Novem mestu gostovali rokometiški Jesenice. Povedli so domači igralci in ko so vodili že 6:2, so močno popustili. Gostje so nato celo vodili 7:8 in 9:10, nakar so se "krkaši" razigrali in dosegli kar 12 zaporednih zadetkov in zasluzeno zmagali. V tem srečanju se je izkazal predvsem Pungercič. Dosegel je kar 8 zadetkov.

Šahovsko žezlo v Novo mesto

Dolenjski prvaki v hitropoteznem šahu so Škerlj, Pucelj in Popovičeva

Čromaljski šahovski klub je prejšnji teden pripravil šahovsko hitropotezno prvenstvo Dolenjske za člane, članice in mladince. Tekmovanja so se udeležili igralci iz Kočevja, Metlike, Novega mesta, Ribnice, Črnomlja, Starega trga ob Kolpi in Trebnjega.

Rezultati: v mladinski konkurenci je zmagal Novomeščan Jože Pucelj; zbral je 13 točk. Za njim so se uvrstili: Jože Trbuč (SD Kočevje) 13 točk, Branko Kirasič 11, Samo Žilovski 10 (vsi SD Kočevje), Vili Levstik (SK Ribnica) 9, Tone Malnar (SD Kočevje) 8, 7. - 10. mesto si delijo Branko Ivanovič (SK Črnomelj), Franci Godnjavec (SK Trebnje), Ivan Plut in Slavko Bedič (oba SK Črnomelj), vsi po 7 točk.

Članice: prvenstva so se udeležile le tri igralke. Zmagala je Biserka Popovič, drugo mesto je osvojila Dragica Tanko (SK Ribnica), tretje pa Vida Križan (SK Črnomelj).

Člani: v finalu je bil najboljši Novomeščan Tone Škerlj; zbral je 13 točk. Za njim so se uvrstili: Tone Praznik (SD Novo mesto) 12,5, Marjan Stokanovič (SD Novo mesto) 10, Rajko Podkoritnik (SD Kočevje) 10, Slobodan Ivič 10, Franc Mestek 8,5, Ivica Milič 8,5 idr. V

Slavko Sitar, ki je iz enajstih srečanj zbral 8,5 točk. Za njim so se uvrstili Ervin Poredoš 8, Ivica Milič 7,5, Anton Materni 7 (osvojil je prvo kategorijo), Tone Škerlj 6 točk, Janez Komelj 5,5 7. - 8. Franc Jenko in Bogdan Adamič 4,5, Franc Vene 4, 10. - 12. mesto Ivan Lubej, Jože Pucelj in Stefan Ščap 3,5. F. A.

rogomet

DOB - ELAN
0 : 3

Tokrat so Novomeščani gostovali pri enajsterici Doba. V prvem polčasu, ki ga je motilo slabo vreme, so imeli rahlo premoč domači igralci, toda Elanovi branilci so bili vedno spretnejši kot domači napadalci. V drugem polčasu so gostje zaigrali precej hitreje, domačim pa se je poznalo, da so se na prvenstvo slabo pripravljali, in enajsterica Elana je zasluzeno zmagala. Z dvema zadetkoma se je izkazal Venta, ki je po tej tekmi prevzel vodstvo na lestvici strelcev, tretji gol pa je dal M. Grabič.

Po tej tekmi je na lestvici na prvem mestu Elan. M. G.

IHAN - BELA KRAJINA
3 : 3

Nogometaši Belé krajine so v prvem polčasu zaigrali zelo dobro in povedli kar z dvema zadetkoma prednosti. V nadaljevanju tekme so Črnomaljski močno popustili, toda kljub temu so dosegli še en zadetek. Če ne bi nogometašev oviralo blatno igrišče, bi po vsej verjetnosti Črnomaljski tudi v tej tekmi zmagali. Zadetka sta dosegla Čurk (2) in Filipič (1). M. G.

GROSUPLJE - RIBNICA
2 : 2

V tipično prvenstveni tekmi so gledalci videli kar štiri lepe zadetke. Gostje so vodili, v drugem polčasu pa so se domači nogometaši razigrali in rezultat izenačili. Zadetka za Ribničane sta dosegla Nosan in Stamenkovič. M. G.

KOČEVJE - CEMENT
1 : 1

V prvenstveni tekmi ljubljanske podvezne nogometne lige so v Kočevju gostovali nogometaši Cementa. Domači igralci so bili v prvih minutah precej boljši, svojo premoč pa so potrdili v 21 minuti z lepim Kozičevim zadetkom.

V nadaljevanju tekme sta bili ekipi izenačeni, deset minut pred koncem pa so gostje izenačili. Z. F.

šport

STARI TRG OB KOLPI - Šahisti Starega trga so pripravili občinsko šahovsko prvenstvo za pionirje, na katerem so nastopili tudi šahisti iz metliške občine. Vsi nastopajoči so se izkazali z dobrim šahovskim znanjem. Rezultati - ekipno: mlajši pionirji: Semič, Stari trg, Črnomelj; mlajše pionirke: Stari trg, Črnomelj, Semič; starejši pionirji: Semič, Črnomelj, Stari trg; starejše pionirke: Semič, Črnomelj, Stari trg.

Posamezno: mlajši pionirji: Plut (Semič), Kure (Stari trg), Starešinič (Vinica); mlajše pionirke: Majerle (Stari trg), Panjan (Črnomelj), Ogrinc (Semič); starejši pionirji: Kapš (Stari trg), Simončič (Semič), Cindrič (Črnomelj), starejše pionirke: Vrlinčič (Vinica), Simčič (Stari trg), Perko (Črnomelj). (V. K.)

DOLENJSKE TOPLICE - Prejšnji teden je bilo na športnih igriščih v Dolenjskih Toplicah pionirsko tekmovanje v košarki. Udeležile so se ga osnovne šole iz Bršlina (Novo mesto), Žužemberka in Dolenjskih Toplic. Pri pionirjih so zmagali košarkarji iz Žužemberka, pri pionirkah pa Novomeščanke. (Z. S.)

Košarka postaja po osnovnih šolah na Dolenjskem vse bolj priljubljen šport, žal pa posvečajo naši telesnovzgojni delavci vadbi pionirjev in pionirk še premalo pozornosti. Sedaj, ko se je dolenjska košarkarska liga že uveljavila, bi bilo prav, ko bi se po osnovnih šolah začeli redni pionirski treningi. Na sliki: s treninga bršlinskih pionirjev.

INLES - ŠEŠIR
28 : 16

V zaostali tekmi prvega kola rokometne republiške lige so v Ribnici gostovali igralci Šeširja. Domači rokometiški so se v tej tekmi razigrali in vodili že s 14 goli prednosti, izkazali pa so se predvsem vratar Ivan Kersnič, I. Kersnič (9 zadetkov) in Šilc (10).

KAJ, KJE, KDO?

V 14. kolu v SRL bodo v Ribnico pripotovali rokometiški Jadrana. Tudi v tej tekmi so Inlesovi rokometiški favoriti, trener Ribničanov pa bo lahko preizkusil ponovno vse igralce. V Sevnici bodo gostovali rokometiški Izole. Sevničani pa imajo lepo priložnost, da se bodo z novimi osvojenimi točkami na tretjem mestu še bolj utrdili. Brezičanke bodo v 14. kolu republiške rokometne lige, če ne bodo tekme ponovno preložile, gostovale pri ekipi Usnarja. Minimalen poraz ali celo neodločen rezultat bi pomenil že lep uspeh. Rokometiške Lisce so trenutno na devetem mestu, v nedeljo pa imajo lepo priložnost, da se uvrstijo naprej. Če bodo proti igralkam Beltinke zaigrale tako, kot znajo, bi lahko osvojile dve pomembni prvenstveni točki.

V SOL bodo Novomeščani v 17. kolu igrali doma. Tokrat se bodo pomerili z igralci Jesenic, ki sicer ne igrajo tako dobro, kot so pred leti. Novomeščanke, igralke Krke, bodo gostovale pri Braniku. Z dobro igro bi lahko zmagale in se s četrtega mesta preselile na tretje.

Ribniški Inles je prav gotovo najboljša ekipa v slovenski rokometni ligi. Kot kaže, se bo letos Ribničanom uresničila dolgoletna želja nastopati v drugi zvezni rokometni ligi. Na sliki: prizor z ene izmed zadnjih prvenstvenih tekem: v belih dresih so od leve proti desni J. Kersnič, Ambrozič in Mikulin. (Foto: D. Mohar)

rokomet

Inles vodi, Sevničani tretji

V prvi republiški ligi zmagali vsi predstavniki z Dolenjskega

Kot smo prejšnji teden napovedali, so Ribničani v Šoštanju brez težav zmagali, z dobro igro pa so se izkazali tudi Sevničani, ki so v Trziču odpravili borbene domačine. Brezičanke so prvenstveno tekmo preložile, Sevničanke pa so doma zmagale.

LISCA - ETA
12 : 9

V 13. kolu slovenske rokometne lige so Sevničanke zasluzeno premagale vrstnice iz Cerknega, saj so bile ves čas prvega in večino drugega polčasa v vodstvu. Deset minut pred koncem prvenstvenega srečanja so gostje izenačili na 9:9, vendar so morale ob koncu tekme priznati premoč poštenovalnih domačih igralcev, ki jih je spodbujalo okoli 200 gledalcev.

LISCA: L. Lazar, T. Lazar 1, Starič 2, Kovač, Rugelj 2, Mlinarič 5, Popovič, Černelič, Zvegljič 2, M. Papler, D. Papler, Pfeifer. E. R.

prvenstveni tekmi pomerili s Šeširjevimi igralci in jih brez težav premagali, v 13. kolu pa so se v Šoštanju srečali z istoimenskim klubom in osvojili še dve novi točki. V prvem polčasu je bilo srečanje dokaj izenačeno, z golom prednosti pa so skoraj vseh trideset minut vodili domači rokometiški. Šele v nadaljevanju so Inlesovi igralci zaigrali bolje in ob koncu srečanja zmagali s sedmimi zadetki prednosti in so ponovno na prvem mestu.

INLES: I. Kersnič, Mikulin 5, Žuk, Radič 9, S. Kersnič 3, Matelič, Šilc 1, Andoljšek 2, Ambrozič 1 in J. Kersnič 5.

KRKA - OLIMPIJA II
15 : 4

V prvenstveni tekmi ljubljanske conske rokometne lige so mlade igralke novomeške Krke po deževnem vremenu brez težav odpravile vrsto ljubljank, ki je razočarala gledalce. Novomeščanke so dobro igrale, če pa bi v protinapadih igralce bolj premišljeno, bi lahko dosegle še najmanj sedem zadetkov.

TRZIČ - SEVNICA
14 : 17

Sevničani so se v Trziču izkazali predvsem s hitrimi in natančnimi protinapadi in polčas prvenstvenega srečanja končali s šestimi zadetki prednosti. V nadaljevanju so gostje popustili in domači napadalci so razliko zmanjšali, vendar jim kljub izredno borbeni igri rezultata ni uspelo izenačiti.

SEVNICA: Možic, Krištofič, Simončič 3, Vrtačnik, Bizjak, Svažič 7, Koprivnik 2, Doblekar 2, Novšak, Šumej 3, Golgranc.

odbojka

Igralke Krke četrte

Novomeščani s pomlajeno ekipo izgubili

V 16. kolu republiškega prvenstva odbojkarjev so Novomeščani v Dolu izgubili, igralke novomeške Krke pa so doma slavile lepo zmago.

SAVA - NOVO MESTO
3 : 0

Na prvenstveno srečanje k Savi so Novomeščani odpotovali s pomlajeno ekipo. V prvih dveh setih so domači zmagali brez težav, v tretjem pa so gostje zaigrali nekoliko bolje in dosegli 8 točk. Rezultat: 3:0 (2, 3, 8).

NOVO MESTO: Lapajne, Babnik, Weiss, Zeleznik, Primc, Jenko in Graberski.

KRKA - LJUBLJANA
3 : 0

Novomeščanke so v nedeljo dosegle že osmo zmago. V srečanju z neposrednimi konkurentkami so dobro igrale v vseh treh setih. Okoli 30 gledalcev je prišlo na svoj račun predvsem v prvih dveh setih, ko sta si bili ekipi izenačeni, igralke pa so se izkazale z zelo poštenovalno igro. V drugem nizu so ljubljankam vodile 6:2, toda kljub temu so domače igralke zmagale. Gostje so v zadnjem setu popustili in Novomeščanke so zasluzeno zmagale.

GIMNAZIJSKE IZ
KOČEVJA PRVE

Na ljubljanskem srednješkolskem področnem prvenstvu v odbojki so nastopile tudi gimnazijke iz Kočevja. Po dobrih igrah v vseh srečanjih so Kočevkarke prišle v finale, kjer so se pomerile z igralkami šolskega zdravstvenega centra in prepričljivo zmagale z 2:0. Z. F.

Na Dolenjskem je vse več dobrih rokometišev in rokometišic, ena izmed najbolj prizadevnih rokometnih šol pa je prav gotovo v Stopičah. V zadnjem letu dobivajo Stopičanke vse resnejše konkurentke v igralkah bršlinske osnovne šole. Na sliki: vrsta pionirk.

MEDNARODNA DIRKA V KOČEVJU

Pred kratkim so se v Kočevju odvijali zastopniki kolesarske zveze Slovenije iz Ljubljane. Ogledali so si tudi ob Kolpi, ker nameravajo v Kočevju pripraviti veliko mednarodno kolesarsko dirko. Če bo nova cesta spajala bodo po vsej verjetnosti spajali progo v Kočevju po mestnih ulicah tako, da bo imela predpisano dolžino.

Kot kaže, bo dirka, ki jo bodo organizirali v počastitev 30-letnice Slovenije, v drugi polovici junija, organizatorji pa se nanjo pripravljajo že zdaj, saj bodo na njej sodelovali tudi kolesarji iz nekaterih drugih držav.

"VSEH DEVET" NE POZNA PORAZA

Na kegliču "Gorjanci" na Loki so v Novem mestu je te dni zelo živo. Na nogometnih igriščih se odvijajo tekme najmočnejših ekip. V skupini A, ki jo vodijo najboljši igralci Vseh devet, ki z odličnimi igrami premagujejo vsa ostala moštva.

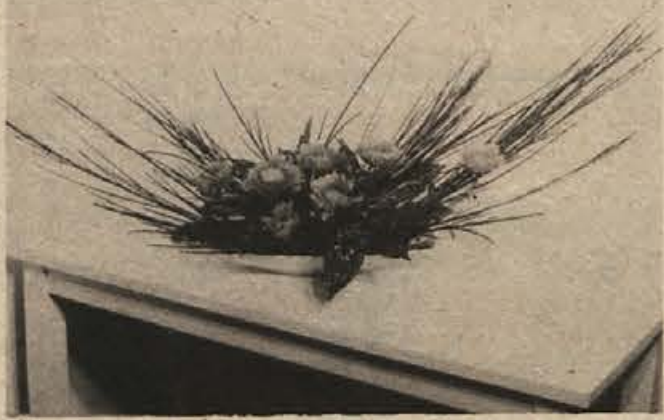
Rezultati: Vseh devet - Novomeščani 4:0, 370, Luknja - Iskra 3:1, 380. V skupini B so se naprej najboljši igralci "Borci" pomerili z drugo Novomeščankino ekipo in jo po izredno dobri igri premagali.

Rezultati: Dama - Pionir 3:0, 390 in Borac - Novoteks II 3:2, 336.

D. B.

BEBA MURN

IKEBANA

Za na sredino mize naredimo ikebano nizko, da ne moti ljudi, ki sedijo za mizo. Med jedjo je ne odstranimo. Naredimo jo iz nageljnov in primosusa, lahko pa tudi iz samih vrtnic, tulipanov, gladiol ali drugih bogatih cvetov. Nizka, vodoravna ikebana je še posebno primerna za gostinske lokale, kjer imajo na mizah cvetlične dekoracije.

PO SVETU OKOLI

TRDOŽIVOST — Obstajajo številni načini iztrebljanja stenic, toda zdi se, da gladovanje ni dosti prida. V nekem britanskem znanstvenem inštitutu so namreč dosledno postili deset odraslih stenic: 750 (sedemstopenjdeset!) dni jim niso dali nobene hrane; toda vse stenice so ostale — žive in zdrave! Trdoživost, da večja biti ne more, ali ne?

OSTALA MU JE LE... — Neki John Nader iz Sydneya v Avstraliji je strasten pivcev dragocenih vin. Nedavno tega je na vinski licitaciji plačal 380 dolarjev za steklenico „porta“ iz leta 1922. Ko je v zanosu odhajal iz dvorane, se je spotaknil ob prag, padel na nos in kajpak — razbil steklenico! Za na zob ni bilo nič, ostala mu je le nalepka za njegovo zbirko.

O, TA DEBELOST — ADN, novinarska agencija Nemške demokratične republike, je objavila reportažo, iz katere je razvidno, da prebivalci NDR jedo odločno preveč. Vsak dan zaužijejo enipolkrat več maščob, kot je potrebno, zato je 40 odst. moških, 20 odst. žensk in 15 odst. otrok enostavno — predebelih! V reportaži ni zapisano, koliko odstotkov teh debeluhov dela — shujševalno kuro!

„FILANA“ KOKOS — Osemnajstletni Michele Cursio je hotel razveseliti prijatelja, ki mora odsedeti v zaporu precej let zaradi nekakega zločina, s pečeno kokošjo. Prijatelj pa se ni mastil s slastno pečenko, kajti Cursio in kokoš sta obstala že v preiskovalnem zaporu kaznilnice, ker je bila kokoš „filana“ z — marihuano, za katero policija meni, da ni najbolj prikladen nadev.

ŠKOTSKA NEZNANKA — Malo tistih, ki vedo, da so Škoti veliki skopuhi, ve tudi to, da so imeli Škoti nekaj čisto svoj jezik, to je gaelic. Danes ob angleščini pozna gaelic okoli 88.000 Škotov. V planinskih škotskih vaseh je celo 477 Škotov, ki govorijo samo gaelščino; tudi angleščine ne znajo, kaj šele kakšen drug jezik. Ali so zategadelj manj skopi, je težko reči!

NE MORE RAZUMETI — Ko je bila pred štirinajstimi leti Nancy Fleming izbrana za miss Amerike, je pred žirijo in televizijskimi kamerami izjavila, da je njeno življenjsko vodilo ugajati in vse ugoditi možu; ob tej priliki je pokazala celo jopo, ki jo je sama spletla za zaročenca. Pred kratkim pa je dvakrat poročena in dvakrat ločena Nancy, ki ima dva otroka in opravlja delo televizijske napovedovalke, izjavila, da ne more razumeti, kako je pred štirinajstimi leti lahko govorila take — neumnosti!

„VELIKI“ POHODI — Nova britanska avtocesta, ki povezuje Exeter z drugimi kraji dežele, je gotovo najbolj zanimiva zaradi majhnih podhodov, ki so nekaj edinstvenega na svetu. Gre namreč za podhode, visoke samo 30 centimetrov, ki so namenjeni izključno samo za — bobre in ježe, ki jih je ob avtocesti kar precej. Ni kaj reči, lepa pozornost do živali, ki bi sicer bile pogosto „plen“ avtomobilistov!

Glasba, ki ozdravlja

Z Debussyjem do dobrega počutja in zdravja

Če radi poslušate Debussyjevo skladbo „Mesečina“, Bachov koncert za orgle v d-molu ali Albinonijev „Adagio“, potem poslušajte še naprej. Taka glasba vas pomiri in ugodno vpliva na vaše zdravstveno počutje.

Ne gre za trditve kavarniških čvekal, ampak za znanstveno utemeljena in preizkušena dejstva, do katerih je po več letih proučevanja prišla raziskovalna poljska skupina. Njene izsledke še vedno preskušajo, dopolnjujejo in tudi praktično uporabljajo v mnogih bolnišnicah, psihiatričnih klinikah in drugih zdravstvenih ustanovah.

Začetki glasbene terapije segajo nekaj let nazaj, ko so pričeli ugotavljati spremembe v organizmih pod vplivom glasbe. Znano je, da nerazpoloženje in vznemirjanje sproža procese v organizmih, ki so v nekaterih trenutkih, pred operacijo ali po njej, lahko zelo odločilni za celotno zdravstveno počutje bolnika. Ker nekatere vrste glasbe ljudi pomirjajo, so pričeli to dejstvo uporabljati tudi pri zdravljenju.

Prvi poljski glasbeni terapevti so že izsolani in s pridom uporabljajo svoje znanje. Še posebno pride do izraza nov način pomožnega zdravljenja v ustanovah za zdravljenje fizično in duševno defektnih otrok in v psihiatričnih bolnišnicah. V 31 poljskih bolnišnicah redno uporabljajo skupinske glasbene terapije, celoten odstotek bolnišnic, ki prav tako uvajajo glasbo v zdravljenje, je 31. Glasbeni terapevti so pripravili že tudi prvo ploščo „Relaks“, na kateri so najbolj izraziti posnetki, primerni v ta namen.

Takole si znanstveniki predstavljajo pretakanje energije in materije z drugih nebesnih teles v črne luknje, ki so ostanki nekdanjih zvezd.

Požrešne črne jame

V naši galaksiji okoli 10 milijonov jam

Nepredstavljivi prostor globokega veselja, v katerega prodira človekov radovedni duh vse globlje in globlje, je poln najbolj čudovitih pojavov. Astronomi še posebno zanimajo pojav, ki so mu nadeli ime „črna luknja“. Sam pojav je več ali manj nedokazljiv in je zaenkrat popolnoma resničen samo v predvidevanjih astronomov. Po njihovih teorijah naj bi bile črne luknje zadnje faze v razvoju zvezd; pod vplivom lastne gravitacije naj bi se materija zgostila do take mere, da bi vsrkavala vase celo svetlobno energijo. En gram tako zgoščene materije bi bil v razmerah, ki so veljavne za naše planetarne razmere, naravnost grozovite teže.

Energija drugih nebesnih teles bi torej v tako zgoščeno materijo padala kot v „luknjo“ brez dna. V tej črni luknji bi izginjala v zemeljski nič. Dolgo je bilo to vprašanje postavljeno pod udar mnenj, da pač ni mogoče o črnih luknjah nič zvedeti, saj samo srkajo vase. Nedolgo tega pa je skupina znanstvenikov poskušala podati nekaj dejstev o slovitih črnih luknjah. Skupina raziskovalne ustanove Laurence Livermore je za svoje raziskave vzela za osnovno tezo, da bi morale črne luknje ob srkanju materije z drugih zvezd žarčiti gama žarke.

Po izračunih o količini gama žarkov v našem galaktičnem sistemu je znanstvena skupina preračunala, da je v galaksiji okoli 10 milijonov takih črnih jam.

Dolenjski list pred 20 leti

Plemenita pomoč

VELIKA ZDRAVSTVENA akcija v Beli krajini, za katero je dal pobudo okrajni ljudski odbor Črnomelj in v kateri je sodelovalo nad 70 zdravstvenih strokovnjakov, medicinskih sester in drugega zdravstvenega osebja, je razgibalo malone vso Belo krajino. Zanimanje prebivalcev za to plemenito brezplačno zdravstveno pomoč je bilo izredno veliko, rekli bi, preveliko, saj v enem tednu res ni bilo mogoče ustreči prav vsem, ki so želeli. Zlasti na specialiste je bil velik naval, tako da so mnogi od njih delali vsak dan pozno v noč.

MISLILI SMO, da smo nazive „gospod“ in „gospa“ med NOB za vedno pokopali. Ne trdim, da povsod uporabljajo te nazive, vendar so marsikje, zlasti v večjih krajih, tovariša in tovarišico dali ad acta, ker menda diši preveč po partizansko, gospod, gospa in gospodična je pa — nobel. Reči moram, da ta pridobitev še ni preveč okužila „zabitega“ kmeta v oddaljenih vaseh. Tam te preprost možak ali mamica ogovori lepo s: tovariš ali tovarišica. Se ne bi šli učiti k našemu preprostu človeku, kako se ohranja tradicija naše NOB?

VEČ KOT TISOČ gledalcev iz bližnje in daljne okolice je bilo preteklo nedeljo priča velike, predvsem pa zaslužene zmage novomeških odbojkarjev nad bivšim večkratnim državnim prvkom. Partizan je moštvo, ki je pred nedavnim slavilo marsikatero bleščečo zmago, zato ni čudno, da je njegov nastop v Novem mestu privabil na Loko tolikšno število obiskovalcev, med katerimi je bilo opaziti tudi vse oblastne in politične zastopnike.

PROSTOR MED zadržnim domom v Predgradu je dobesedno spremenjen v navadno leseno skladišče vseh vrst lesa, da je težko priti do doma. Zaradi tega izgleda dom kot dobro založena žaga. Prav gotovo so drugje primernejši prostori za odlaganje lesa. Pred tako javno zgradbo bi moral biti red in čistoča, ne pa skladišče.

(Iz DOLENJSKEGA LISTA 8. aprila 1955)

Kaj so pred 80 leti pisale Dolenjske novice.

Stan iz neizogibnega pogina

Veljavni za blagor naroda vneti možje raznih držav so jeli prav resno baviti se s perečim vprašanjem: kako bi bilo pomagati zelo zadolženemu kmetijskemu stanu. Da tako ne more dalje iti, o tem so si vsi jedini, kajti inace bi poginil velik del kmetijstva. Navajajo se tudi že tu ali tam sredstva, katera naj pomorejo kmetu do boljšega položaja. Med temi sredstvi se imenuje tudi životno zavarovanje. To je jako dobro, da smelo rečemo, prevažno sredstvo, katero more — ker izpodbuja k štedljivosti in ustvarja kapital — rešiti naš kmetijski stan sicer neizogibnega pogina.

(Kdo hujska?) Zvedli smo, da je loški župan na prigovarjanje Črnomaljšev sklical občinsko sejo, v kateri je predlagal, da bi se nekemu možu, ki razun liberalnega duha nima nobenih zaslug niti za občino, niti v kateremkoli drugem oziru, po zgledu liberalnih Črnomaljšev podelilo častno občanstvo, pa zavedni odborni-

ki so se temu odločno vprli. Čast jim! Tudi pri nas bi se tak poskus enako ponesrečil. Vendar se nam čudno zdi, da se je naš župan dal vjeti na limanice črnomaljškega učitelja.

(Divjačina) so pretečeno leto v kočevskem političnem okraju postrelili: 288 srn, 800 zajcev, 8 divjih petelinov, 141 jerebic, 98 prepelic, 109 kljunačev, 65 rac in gosi, 173 lesic, 142 kun, 15 dihurjev, 1 vidro, 7 divjih mačk, 49 jazbecov, 3 orle, 156 jastrebov in 54 sov.

(Succij) občeznani umetnik v stradanju je pretečene dni v Milanu na Laškem prestal zopet 35 dnevno stradanje. Razun nekake življenjske krepečega zdravila ni Succij ves čas ničesar vžival in se je teža njegovega telesa znižala od 70 na 59 kil. Takoj po prenehanju stradanja se je Succij vpričo mnogih gledalcev do dobrega najedel, brez da bi mu na zdravju škodovalo.

(Iz DOLENJSKIH NOVIC 13. aprila 1895)

KRPA NOV
KOTIČEK
KRPA NOV
KOTIČEK

Na sestanku povej!

V Mišjem dolu se je iz krčme primajal Mišelov Miha, ki ga je imel pobno mero pod kapo. Vsi so gledali, kaj bo storil. Dvignil je prst, kot bi žugal otroku, pa zavpil: „Vsi ste enaki!“

„Daj no, pomiri se,“ so ga mirili najbližji, „saj ti nihče nič noče.“

„Kaj? Jaz naj se pomirim? Jaz, hk, ki sem pošten? Vsi skupaj niste piskavega oreha vredni, hk, da veste. Zane ste vsi lumpje. Samo švercate, delati pa nihče več noče. Naj zavoljo drugih zdaj crkavam?“

Ni odnehal. Zapičil je vame svoj stekleni pogled in me obroževal:

„Je treba, da imam v hlevu živino, ki je ne morem prodati? Škoda se mi dela zavoljo tega.“

„Se bo že nekako prekrnilo na boljše,“ ga tolažim.

„Kajpak, marsikaj obljublja, dela se pa drugače. Kar poglej, koliko lesa izvozimo. Nič. Uvažamo ga pa kar naprej, ko imamo domačega

lesa dovolj, pa se deviz nam manjka.“

„Morebiti imajo take pogodbe,“ se izgovarjam.

„Kakšne pogodbe? Ako se Italijani branijo našega lesa in živine, naj pa še naši store takisto z Avstriji.“

„Kaj češ, bodo že drugi uredili brez naju, saj so učeni in poklicani za take posle.“

„Res je, eni lahko o vsem odločajo, pa jim ni treba dati odgovora za napake. Ako jaz v fabriki pokvarim izdelek, moram sam plačati škodo. Vedno moram plačevati za svoje in druge napake.“

„Veš kaj? O teh stvareh se raje pomeni v podjetju na sestanku, saj imate delegate pa sindikat in še kaj. Tam povej, pa bodo kaj ukrenili, sem ga poučil.“

„Kaj? Da bi jaz hodil na sestanke? Nak, tega filma pa ne boste videli!“

Tako je dejal in zavil nazaj v krčmo.

MARTIN KRPA NOV

Televizija zoper maligne

Televizijske oddaje opomin prestopnik

Zdi se, da ogromno strani, ki so bile popisane menom, da bi preprečile holizem, ni doseglo želenja. Zato se je v boj proti ganom vključila tudi televizija. V mnogih deželah so za alkoholne pijače zganile televizijskih zaslonov, v opominjajočih reportažah holizmu in med temi je zelo zanimiva oddaja „in zakon“, ki jo enkrat predvaja centralna mreža televizija.

V tej oddaji doktor znanosti Anatolij Bezrukovom gledalcev kaže ce, tatove, mladostne nike, spletkarje itd., gosteje se pojavljajo ljubitelji dobre kapljice pod vplivom alkohola manjše ali večje prekri vizija je tako postala steber“ za najrazličnej stopnike, najpogostej alkoholičke.

Ko se bo streznil, se bo ti videl na ekranu.

Tako so po televiziji jali tudi sojenje traktor kolaju Lopuhovu, ki je prihajal na delo pijan lastno pest izdeloval gon“ (to je neprečiščeno iz žitaric) in ga prepoved je po zakonu prepovedan kršek je bil še toliko so ga odkrili v času večkrat pijančevanja je bil večkrat nesposoben za dišče je Lopuhova splo krivega in ga obsodilo leto strogega zapore s delom.

Na morebitne bob vrstne kršitelje je javno gotovo vplivalo kot opo pa je bil osnovni nana skovske televizije.

»Dolenjski list v vsako družino

Riše in piše: Martin Krpan

7. Ni se pustil zmanj danci, dobili smo obisk iz Košate lipe in njega dovolite, bi z njim mivih točk... Debelo sta zijala fakirju njuni osebn oglela osebno izkazni Ni bilo časa za lotil svojih gostov. S

Rešitev prejšnje križanke

A	N	A	S	V	A	Z	A
N	E	P	T	O	R	E	K
E	R	A	A	J	A	N	T
S	M	U	Z	A	R	S	K
K	O	D	E	J	S	K	A
F	E	N	A	B	I	A	N
H	O	L	A	N	I	N	R
V	I	L	E	M	A	S	A
L	A	N	G	I	S	T	K
V	I	S	T	K	V	O	T
A	N	I	T	O	R	A	K
K	I	S	A	N	A	R	A

RIM ST. 100	POZNAVALEC VIN	GLOBINSKO KAMENJE	KONICA	DEL ROKE	BABICA	ELEKTRON VOLT	VNUKINJA	SUKANEC	IZRAEL. LUKA
PREJEMNIK POSTE									
KEM SPOJNA (MERA KVALITETE BENCINA)						LOPA			
UDSKI DOBOR						SPORED UR V SOLI			
ARAB. GLAVAR				DOGMA. NAZOR				PREBIV. GRČIJE	REKA V BOSNI
				MESEC					
					MAJHNA SKUPINA	ORABA JUŽNI SAD			
D L	DEL SOBE	Z. IME	PREBIV. EGIPTA					RADDON	
			ATAKA					OZEK MEC	
KRAJ NA HRVASKEM (ALKA)				OBLEKA ZA TRENING					
				POZIV					
RABOTA				GR. OTOK				RIM KRALJ (OSTLIJA)	EG. BOG SONCA
				HERCE- GOVEC					
NASILNA TATVINA				GRENKA RASTLINA			DVOJICA		
				GALIJ			RIJEKA		
POLOSEL									
					DAJATEV NA DRŽ. MEJI				
PADALČEV REKVIZIT					PREBIV. VALKA ASIRIJE				

(Ne)resnice z napako

Po nastopu gasilske godle (godbe) so si ogledali (ogledali) novo halo.
Iz statističnih poročil razberemo, da vsako leto ponori (ponori) nekaj gospodarjev.
Delavci se vselej najbolj veselijo osebnih dogodkov (dohodkov).
Več let je poteklo, da so se dobro namučili (naučili).

Bodočnost v objemu voda

Velike podmorske površine z vsem svojim bogastvom čakajo, da jih poseli človek - že v sedanjem stoletju bomo živeli v morju

Pred človeštvom stojita prostranstvi, ki ju mora še osvojiti: vesoljski prostor in podoceanski svet. V obe je že stopil skoraj v istem trenutku. Ko je Armstrong kot prvi človek stopil na Lunino tla, se je podmornica nenavadne podobe, "Beaver IV", spustila na dno 1200 metrov pod morskno gladino.
O vesoljskih poletih je bilo veliko napisanega, o osvajanju podmorskega sveta veliko manj, čeprav je slednje izredno pomembno za razvoj zemeljske civilizacije.

Izračuni kažejo, da leže v morskem dnu ogromne količine rud in energetskih surovin, ki bi zadostovale za potrebe človeštva za več tisoč let naprej. Morsko dno skriva okoli 43 milijard ton aluminija (dovolj za 20 tisoč let), 358 milijard ton mangana (40 tisoč let), 14,7 milijarde ton nikla (150 tisoč let), 207 milijonov ton železa, 10 milijard ton titana, 1,3 milijarde ton svinca... Vse to naravno bogastvo čaka, da se človek priklopi do njega.

Fturologi menijo, da bo človek pričel intenzivno naseljevati morskno dno že v sedanjem stoletju. Svoje trditve opirajo na celo vrsto uspešnih poskusov, ki so jih opravile številne države. Izdelan je celo prototip različnih podmorskih baz, podmorskih prevoznih sredstev, strojev za kopanje rud in transportne naprave, ki naj bi izkoristile moč vodnega vzgona.

Grozdasto nanizane krogle iz steklenih vlaken bodo sestavljale podmorska mesta bodočnosti.

Največja neznanka je seveda človek. Stroj lahko deluje tudi pod ogromno težo vodne gmote, človek ne more. Toda najnovejša znanstvena spoznanja vlivajo veliko upov, da bo uspelo človeku prilagoditi se življenju v velikih globinah.
Zaenkrat ima največ možnosti smer, ki zagovarja teorijo o tem, da so pljuča zmožna dobivati kisik iz vode. Na poskusnih potapljačih so teorijo praktično preizkusili. Vse kaže, da bodo bodoči stanivalci podmorskih kontinentov imeli pljuča napolnjena s tekočino, kar bo omogočilo, da bo telo preneslo hude pritiske.
Ali bo morskno dno domovina prihodnjih rodov, bomo zvedeli že mi.

Neuničljive podgane?

Ni več zanesljivega strupa za te glodalce

Po nekaterih podatkih je podgan na svetu najmanj toliko kot ljudi. Nobeno mesto na svetu se ne more pohvaliti, da je brez njih in kljub ogorčeni borbi, ki jo človek vodi proti temu škodljivemu in za zdravje nevarnemu glodalcu, se njihovo število noče zmanjšati. Številni poskusi so pokazali, da so podgane zelo inteligentne živali z izredno razvitim čutom za varovanje svoje vrste. Skoraj neopazno žive ob človeški skupnosti, delajo ogromno škodo v skladiščih in so nevaren prenašalec nalezljivih bolezni, človek pa je precej nemočen v boju z njimi.
Pred leti je že kazalo, da je strokovnjakom za deratizacijo le uspelo najti tako uničevalno sredstvo, ki bo podgane občutno prizadelo. Strup antikoagulat, ki preprečuje strjevanje krvi, je bil leta zelo uspešen.

Toda prišlo so vesti, ki se zde skoraj neverjetne. Pojavile so se podgane, ki so postale odporne tudi na ta učinkovit strup. Na Danskem, Nizozemskem in v Severni Ameriki, kjer so antikoagulene že dlje časa uspešno uporabljali, so ugotovili, da te "super podgane" povsem brez vsake škode požro tako zastrupljeno hrano. Laboratorij britanskega ministrstva za kmetijstvo je izdelal analizo, ki je pokazala, da je nenavadna odpornost podgan odvisna od prisotnosti enega samega gena. Ta gen ima v normalnih okoliščinah le majhen del podgan, toda pri stalni uporabi antikoagulatov se število odpornih podgan poveča, prav tako pa se spet zmanjša, ako se tudi uporaba tega strupa zmanjša.
Strokovnjaki že pripravljajo nov uspešen strup, ki bo spet pomagal uničevati podgane - seveda pa ne vedo, kako bodo podgane nanj reagirale čez nekaj let.

MED SVETIMI KRAVAMI

ro, zakrtil nad njo s koščenimi prsti. Klara je obrnila oči, zanihala - in obstala v zraku, trda kot ploč...
„Lepa reč!“ je strmel Paradižnik. „Ni od muh možakar! Tole me mora naučiti...“ Stvar pa se je razvijala dalje.
Fakirjeva pomočnica sta prinesla krsto in zago. Položila sta Klaro v krsto, jo zabila in se spravila nadno z zago!
„Ziga-žaga!“ sta vlokla, kot da sta plačana od klatre.
„Ziga-žaga, ziga-žaga...“

Množica je zaploskala, Paradižniku pa je zagomazelo po udih. Kri mu je butnila v obraz in planil je kot tigar na brezvestna „drvarja“. Zletela sta po tleh, kot bi ju burja, in Paradižnik je z močnimi rokami razklesnil krsto. Pred vsemi gledalci je objel svojo ženico pravkar vstalo tako rekoč iz groba...
Potem je planil k fakirju, da izplača še tega!
„Na, falot!“ ga je posadil na desko, polno zarjavelih žeblicev.
„Ha-ha!“ se je zarežal nepridiprav, „to je vendar moj kavč...“

DR. BOŽO OBLAK

Podnebje

zdravnik svetuje

Podnebje je eden najvažnejših dejavnikov človekovega okolja. Pojem podnebje ali klima pomeni splošne značilnosti vremenskih ali atmosferskih pojavov v ozračju. Podnebje je odvisno od meteoroloških dejavnikov, kamor spadajo temperatura Zemljine površine, zraka in vodnih mas, izparevanje vode, vlaga v zraku, zračni pritisk, padavine in snežna odeja, oblačnost oziroma število sončnih dni, smer in brzina vetrov, električna napetost v zraku in podobno. Dalje je odvisno od kozmičnih elementov, predvsem od sončnega sevanja in od sevanja iz vsemirja, potem od geoloških osnov, kar pomeni propustnost zemlje za sončno in vsemirsko sevanje, prevodnost toplote in propustnost za vlago, pa tudi od telurskih osnov, ki so množina zemeljske radiacije, vsebina prahu in drugih delcev v zraku ter radioaktivnost Zemljinih elementov.

Iz zemljepisa vemo, da so na Zemlji trije tipi podnebnih pasov: tropski, zmerni in hladni pas. V vsakem od teh pasov pa je klima lahko gorska, celinska ali morska. In še naprej: podnebje je lahko gozdno, pušinsko ali stepsko.
Če drobimo podnebje dalje in proučujemo klimatske pogoje v kakšnem mestu ali naselju, v zgradbi, delavnici, tovarni, šoli, dvorani, itd., pravimo, da proučujemo mikroklimo. Prav od te pa je v veliki meri odvisno naše zdravje, delovna sposobnost in počutje.

Človek lahko živi in obdrži dobro zdravje v vseh podnebnih pasovih. Človeška prilagodljivost na nove razmere je veličanska, vendar zahteva potrebne spremembe v prehrani, oblačenju, stanovanju in delu, poleg tega pa še določen čas, ki je potreben, da se človek prilagodi. Bolezni, ki nastanejo pri ljudeh, ki hitro spremenijo klimo, so največkrat posledica slabe družbene prilagoditve in duševnih pretresov.

Kadar raziskujemo neposredne vplive podnebnih dejavnikov na ljudi, govorimo o medicinski klimatologiji in medicinski meteorologiji. Mnogokrat vpliva podnebje na človeško zdravje tudi posredno (npr. vplivi poklicev, bivanje na zraku ali v zaprtih prostorih), od česar je odvisna epidemiologija kapljicnih okužb. Pa spet vpliv na razširjenost raznih prenašalcev in rezervoarjev nalezljivih bolezni, od katerih so v veliki meri odvisne črevesne in zajedalske bolezni, pa tudi vpliv zamegljenosti, zračnega onesnaženja in podobno.

Naš pogovor

bodimo olikani

Kadar se pogovarjamo, moramo svoje misli izražati z besedami. Besedni izraz misel natančneje določi. Koliko bolj bi znali misliti, če bi bili vajeni svoje misli prav izražati! Saj se navadno šele takrat prav spogledamo s svojo mislijo, ko zaživi pred nami v besedi. Tedaj jo hitimo popravljati, dopolnjevati in poglobljati.

Če hočemo od pogovora čimveč pridobiti in če naj bo res pogovor, se moramo privaditi tudi na tisto umetnost, ki nam v pogovorih manjka, na umetnost poslušanja. Ker smo že tako navajeni, da drug drugemu segamo v besedo, nas včasih kdo kar nezaupno pogleda, če ga nekaj časa pazljivo poslušamo. A vendar poslušanje ni le vkladnostna poteza!

Sobesednika ne bomo razumeli, če ne bomo njegovim besedam vestno sledili in se po njih dotipali do bistva tega, kar hoče povedati. Zato so pogovori z odkritimi in prisrčnimi ljudmi najbolj zanimivi in privlačni. Dober pogovor terjaja najprej veliko mero iskrenosti.

Razumljivo pa je, da tudi prevelika odkritost v pogovoru ni prav nič prijetna, ampak nespametna in zoprna. Srečujemo tudi ljudi, ki se ne zavedajo, da njihova notranost ni v celoti za nikogar zanimiva. Ne bom govoril o tem, da ne smemo biti pri govoru v omikani družbi ne preglasni ne pretih in nerazločni, ne o tem, kako naj se vedemo do sobesednika in kako se moramo izogibati narejenosti in pretiranosti v izrazih, saj sta le-ti navadno znamenje malomeščanske miselnosti in površne izobrazbe; pomembne misli pa ne potrebujejo velikih besed. Med zunanjimi pravili pogovora je gotovo eno najvažnejših to, da bodimo obzirni do pogovora drugih, ki se ga sami ne udeležujemo.

Ne bodimo v pogovorih egoisti! Najhujša šiba, celo poguba vsakega pogovora so tisti, ki se čutijo poklicani, da imajo ves čas glavno besedo. To so diktatorji in obsedeni pogovornih stikov; naj nikar ne zamerijo, če se jih ljudje od daleč ognejo, samo da ne bi postali žrtev njihove gostobesednosti.

La Bruyere ima prav, ko piše, da nekateri ljudje naredijo iz vsake novice roman. Isti pisatelj lepo opisuje vrsto ljudi, kakršnih ne manjka tudi pri nas: „Za nekatere ljudi je govoriti ali žaliti natanko isto: zbadljivji so in strupeni... norčevanje, krivica, zasramovanje jim letijo iz ust ko slina. Zanje bi bilo koristno, če bi se rodili gluhi ali mutasti. Udarjajo po vsem, kar jim pride na misel, po navzočih in odsotnih; zaletavajo se od spredaj in od strani kot ovni...“

V pogovorih pa dopuščajmo tudi ugovore, skušajmo biti kratki in jedrnat, pazimo, da se ne bomo ponavljali; ne reagirajmo bolešno na vsako kritično pripombo, ne bojmo se izrekat tudi pohvale in ne bodimo po vsej sili dovtipni, če se nam to kaj malo posreči.

DR. LEON ŽLEBNIK

POTA IN STRAŽNICA

§

VALOPOTA

Dežurni poročajo

KJE JE KOBILA HOBY? – V noči na 2. april je bilo v mljnovani konjušnici v Zagrebčani Vilija Stanjka v gradu Struga. Nekdo je prežagal obešanko na vratih in odpeljal 4-letno črno kobiljo Hoby, ki jo cenijo na 50.000 dinarjev.

SOSED JE OPAZIL – 27. marca popoldne je začelo goret v stanovanju Jožeta Rajha v Straži. Ogenj je nastal v nedograjeni sobi, kjer so imeli nekaj oblačil in gospodinjskih predmetov. Oblačila so zgorela, ogenj pa je uničil 15 zavrtkov pralne praške. Požar je opazil sosed, ki je takoj začel gasiti, škoda pa vseeno znaša 3.000 din. Tudi tokrat je požar nastal ob igri z vžgalicami.

PRI HUDOKLINU RAZGRAJAL – 2. aprila popoldne so novomeški miličniki odpeljali na iztrežnitev 24-letnega Jožeta Boltesa iz Gabrja. Ta je v gostišču razgrajal, vinsko korajžo pa je prespal v za to določenem prostoru. Treznega pričakuje sodnik za prekrške.

TAT V STANOVANJU – 3. aprila dopoldne je stanovanje Vitomira Družmeriča v Trebnjem obiskal vlomilec. Iz kuhinje je odnesel kasetni tranzistor, vreden 2.200 din, v dnevnici pa je našel 3.200 dinarjev in jih kajpak tudi pobasal.

NEZNANEC V KURNIKU – V noči na 3. aprila je iz kurnika Alojzije Struna v Pristavici pri Vel. Gabru izginilo 25 kokoši. Zaenkrat še ne vedo, kdo se je z njimi mastil.

STORILEC ODKRIT – Poročali smo, da je gorelo v Domu TVD Partizan na Otočcu, sumilo pa, da je našel zažgal 17-letni F. M. Z motornim oljem je polnil tapetirane stole in jih zažgal. Objezneža so prijavi javnemu tožilstvu.

VLOMILEC V ZADRUGI – V prodajalno KZ Metlika na Trgu Svobode je nekdo v noči na 4. april vlomil. V pisarni so našli vlomljene tudi predale, iz njih pa je zmanjkalo 2.100 din.

ŽEPAR V LEKARNI – 4. aprila je Terezija Sitar iz Smihela čakala v vrsti v novomeški lekarni, spretne zmikavci pa ji je izmaknil hranilno kknjžnico in 600 dinarjev. Ta dan je tat obiskal tudi pisarne podjetja Vodovod, kjer je neki uslužbenki izginila denarnica z raznimi dokumenti in 550 dinarji.

IZPRED HIŠE ODPELJAL – Ponoči 5. aprila je Slavko Matkovič iz Metlike pustil enosono prikolico pred ograjo svoje hiše na CBE, zjutraj pa prikolico ni bilo več. Lastnik je oškodovan za 7.000 dinarjev.

Večina ljudi nima pojgone kazni za kazni, kot sledi iz njihovih pogostih pripomb na pojgone obsodbe sodišč, češ saj je bil storilec le pogojno obsojen, to pa ni nobena kazen. Do takih ugotovljanj prihajajo zato, ker smatrajo, da mora kazen storilec takoj neposredno občutiti in da lahko le takšna kazen, torej nepojgona, doseže namen kaznovanja.

Pogojno se lahko odloži le izvršitev kazni zapora in denarne kazni, torej kazni za lažja kazniv dejanja. Če pa sodišče obsodi storilca na kazen zapora in na denarno kazn, sme pogojno odložiti izvršitev obeh kazni ali

Na novomeškem občinskem šolskem prometnem tekmovanju so se najbolje izkazali Sentjernečani, ki so dobili pokal v trajno last. Posnetek je z igrišča za grmsko šolo, kjer so kolesarji nabirali spretnostne točke. (Foto: Ria Bačer)

Za Tomažka je bilo prepozno

V spalnici je začelo goret, ko sta bila dva malčka sama doma

Huda nesreča je doletela Karolino Kink v Brestanici. Medtem ko je šla zdoma, sta otroka odprla peč, nastal je požar in 2-letni Tomažek se je zadušil, medtem ko so leto dni starejšega Ivančka rešili.

Kinkova se je 2. aprila namerila k zdravniku in je šla okrog 8.30 na avtobus, sinova pa je zaklenila v spalnico. Fantka sta imela navado zjutraj dlje časa spat, toda tega dne sta se prej zbudila.....

Sosedje so kmalu po materinem odhodu opazili, da se v spalnici Kinkove kadi. Takoj so poklicali starega očeta in teto otrok, ki sta imela ključe od sobe, ter vdrli v prostor. Tomažek

je ležal že negiben ob peči na tleh, 3-letnega Ivančka pa so komaj živega odpeljali v bolnišnico.

EKSPLOZIJA V KUHINJI

5. aprila dopoldne se je 11-letni Igor Ravbar iz Stranske vasi igral z zažgalim kapico, ki jo je nekje našel. Ko je najdbjo preizkušal nad zakurjenim štedilnikom, je nastala eksplozija, ki je dečku odtrgala palec in kazalec desne roke, nekaj poškodb pa ima tudi na trebuhu. Posledice te nevarne igre je občutil tudi 9-letni Igorjev brat Miran, ki je dobil nekaj prask. Poškodovanega Igorja so odpeljali na zdravljenje v bolnišnico in verjetno je za fantiča ta šola dovolj, da se ne bo nikdar več igral z razstrelivom.

Kot je pokazala preiskava, sta se otroka prebudila in začela igrati. V sobi je bila prižgana trajno žareča peč, blizu pa je stal kavč in na njem pregrinjalo. Najbrž je Tomažek odprl vrata peči, iskre so letele naokrog in vžgale kavč, pri tem pa je nastal dim in ogenj, v katerem je Tomažek našel nesrečno smrt. Tragični dogodek, ki je močno odjeknil po vsem brestaniškem koncu, pa ima za posledico še precejšnjo materialno škodo. Ob tako hudi izgubi, kot je smrt otroka, se ta sploh ne zdi pomembna.

AVTO JE ZGOREL

5. aprila dopoldne je izbruhnil ogenj na dostavnem avtu Kovinarskih delavnic iz Krškega. Voznik kombija Franc Debevc je vozilo pripeljal na dvorišče delavnice obrata v Kostanjevici, tu pa je z varilnim aparatom popravil trak na avtomobilu. Pri tem so iskre letele naokrog, najbrž pa tudi v notranjost vozila. Voznik je med popraviljem stopil v delavnico po orodje, ki ga je še potreboval pri delu, medtem pa je vozilo začelo močno goret. Čeprav so takoj začeli gasiti z aparatom, je nastalo za 50.000 din škoda.

Ukradel, potem pa javil

Sodelavcu je ukradel denarnico, ker si je zaželel nove obleke, zdaj ga čaka zapor

25-letni Pavel Pirc iz Sred. Artra je moral na zatožno klop novomeškega okrožnega sodi-

šča zaradi vloma v garderobno omarico v krški Celulozi.

Skupina transportnega oddelka je popoldne prišla na delo. Zraven sta bila tudi obtoženi Pavle Pirc in sodelavec ter kolega Martin Kočan. Slednji se je preoblačil v garderobi, potem pa obleko zaklenil v svojo omarico. V žepu je pustil denarnico z dokumenti in 1030 dinarji. Pirc, ki ga je prej večkrat zamikal tuja last, se je v sosednjem prostoru pri preoblačenju obotavljaval, dokler ni ostal sam, potem je vlomil v Kočanovo garderobno omarico in vzletel denarnico.

Ta dan ni delal, ampak je z denarnico odšel v mesto. Spotoma je začel zapravljati. Proti večeru pa mu je prišlo na ušesa, da so mu miličniki na sledi. Sam se je javil na postaji milice in prinesel najaz 350 din, kolikor mu je še ostalo.

Pred senatom, ki mu je predsedovala Zlata Šavelj, je bil fant sšesan. Da je bil v finančnih težavah, da si je zaželel nove obleke in da je bil delno vinjen, je povedal v zagovor. Res pa je, da je z ukradenim denarjem nakupil precej loterijskih srečk.

Sodišče mu je prisodilo 8 mesecev zapora, povrtni pa mora tudi preostalo povzročeno škodo. Sodba še ni pravomočna.

NARAVNOST V STEBER

5. aprila ponoči je Sandi Švigelj iz Krškega precej dlje pripeljal do odcepa ceste Brežice-Krško in hotel zaviti proti domu, zaradi prehitre vožnje pa je avto zaneslo čez cesto in je trčil v betonski steber. Avto je hudo razbit, poškodovan pa je bil tudi sopotnik v avtu Boris Drnovšek iz Krškega. Vozniku so odvzeli kri za preiskavo, da bi ugotovili če je pred nesečo kaj pil.

Sliši se, prime pa ne

Hvaležnost je sicer zelo lepa čednost, toda če komu v zahvalo, ker ti je „pomagal“ dobiti službo, priskrbeti dokumente za gradnjo ali pa zlesti na plačni listi malo više, daš kvvertico, je to podkupovanje. Verjetno vsaj napol dogovorjeno že vnaprej. O takih primerih je tudi pri nas slisati za vsakim vogalom, kaj konkretnega pa nihče ne ve. Morda tudi noče vedeti. O tem so povedali svoje mnenje:

IVAN MENTER, upokojenec iz Novega mesta: „O primerih podkupovanja je na splošno precej slisati, ampak če hočeš takim govoricam priti do dna, slabo nalistiš. Naenkrat nihče nič ne ve. Jaz še nisem nikomur nič dal in tudi ne bom, ker se mi to zdi nečastno. Kuverte pa so, o tem sem prepričan, vendar je podkupovanja več vrst in oblik. Po mojem bi morali tudi v delovnih organizacijah bolj gledati, kako se delijo nagrade na take stvari. Imamo delavski nadzor, ki pa po mojem še ni prav zaživel.“

JURE DRAGOVIC, upokojeni oficir JLA iz Novega mesta: „Mnenja sem, da bi morale osnovne organizacije ZK v podjetjih in ustanovah pokazati več budnosti do raznih oblik podkupovanja in že vnaprej onemogočiti take pojave. O podkupovanju sem slisal tudi jaz, konkretno pa ne vem za noben primer. Po moje ni podkupovina, če daš v lokalu dinar ali dva napitnine, temveč to, da nekemu z darilom ali denarjem v večji vrednosti povrneš „uslugo“, ki jo je sicer dolžan narediti po svoji službeni dolžnosti.“

IVAN RIFELI, transportni delavec iz Gor. Kamene: „O podkupovanju je najbrž slisal že vsak, ampak zmeyaj iz tretjih ust. Če se res kaj takega dogaja, bi morali krivice kaznovati. Mi delavci, moramo svoj denar trdo zaslužiti, in ne gre, da bi nekateri tako zlahka, za prazen nič dobivali kvvertice. Tak živi na račun drugega. Rečem pa, da smo vsi skupaj premalo pozorni do teh stvari.“ R. B.

KRONIKA NESREČ

RUMANJA VAS: ZANESLO GA JE V AVTOBUS – Marjan Skočaj iz Starega grada pri Krškem je 3. aprila zjutraj pripeljal z avtobusom skozi Rumanjo vas, v nepreglednem ovinku pa je naproti pripeljal osebni avto Dušan Stojlič iz Pogorela. Stojlič je pred srečanjem zavrl, na mokri cesti pa ga je zaneslo v avtobus. Pri trku je bilo za 5.000 din škoda.

ČRNOVELJ: TRK NA CESTI – 4. aprila popoldne je Lovdin iz Lipovca pri Ribnici tovornjak iz Črnomlja proti Kostanjevici, med potjo pa je v nepreglednem ovinku naproti pripeljal z osebni avtom Mirko Vrlinč iz Bosiljeva. Voznika sta pred srečanjem zakljub temu pa sta na ozki cesti trčila, tako da imata za 8.000 din škoda.

RAKOVNIK: AVTO V VPREGO – 3. aprila zvečer je Darko Tratar iz Preleza s konjsko vprego nameraval izpred gostilne Javornik zapeljati na cesto. Ko je bil že na cestišču, je iz mokronoške smeri pripeljal avtomobilist Ivan Kalčič iz Rakovnika in trčil v voz, nakar se je ta prevrnil. Škodo cenijo na 10.000 dinarjev.

NOVO MESTO: DRUGI USTAVIL – Novomeščan Fran Hanjšek se je 1. aprila popoldne peljal z avtom po Ljubljanski cesti in pri poslopju Cestnega podjetja ustavil za kolono vozil. Za vprego je vozil avto Jože Blatnik iz Grosuplje in trčil v zadnji del Hanjšekovega avtomobila. Škoda je za 3.000 dinarjev.

Še področno tekmovanje

31. marca 1975, je bilo v Novem mestu občinsko šolsko prometno tekmovanje učencev nekaterih osnovnih šol. Tekmovalne ekipe osnovnih šol Sentjerneč, „Katja Rupena“, „Milka Šobar-Nataša“, Vavta vas, Grm, Mirna peč in Posočna osnovna šola Novo mesto, ki so jih sestavljali učenci višjih razredov, razdeljeni v višjo in nižjo stopnjo, so se pomerile v znanju prometnih predpisov, orientacijski vožnji po mestnih ulicah in spretnosti vožnji. Največ znanja v spretnosti so pokazali tekmovalci osnovne šole Sentjerneč, ki so osvojili prvo mesto v nižji in višji stopnji ter prejeli za ta uspeh prehodni pokal v trajno last.

Drugo mesto v nižji in višji stopnji je osvojila tekmovalna ekipa osnovne šole Katja Rupena Novo mesto, tretje mesto v nižji in višji stopnji pa tekmovalna ekipa osnovne šole Grm.

Osem najboljših tekmovalcev (4 v nižji, 4 v višji stopnji) se bo udeležilo področnega šolskega prometnega tekmovanja, ki bo dne 12. aprila v Novem mestu na osnovni šoli Grm. Pričetek bo ob 9. uri.

Pravico do udeležbe na področnem šolskem tekmovanju imajo učenci iz osnovnih šol obč.čin Dolenjske in Zasavja.

FRANC BEG

METLIKA: ZDOMEČ HOTO PREDNOST – Alojz Grabnar iz Novega mesta je 1. aprila popoldne peljal z avtom po CBE, v krški Celulozi je iz neprednostne črnomljanske smeri pripeljal avto zdomeč Jože Bostjan iz Bosiljevega. Vozili sta trčili, posledica pa je za 3.500 din škoda.

SKOČJAN: BELGIJEČ IZRINIL – Slavko Avice iz Hranjce je 2. aprila popoldne vozil z avtom iz Dobrave proti Skočjani, v bližini je na prednostno cesto zapeljal z avtomobilist Huber iz Belgije. Tudi ta avto je šel prevrnil po nasipu, po kateri je tudi Belgijca z avtom vozil neslo s ceste. Gmotne škoda je za 17.000 dinarjev.

OBA BREZ IZPITA

V noči na 24. marec se je pri Potok blizu Sevnice zgodila smrtna nesreča, v kateri sta bila udeležena brez izpita. Proti Miroslavu in njegovi ženi, ki sta bila udeležena brez izpita, sta sodniška ura izdala obrazložen sklep, da je naproti pripeljal s fičkom avtomobilist, ki pa je prejel dovoljenje za vožnjo na 19-letni Branko Štarnišnik. Dva dni zatem so odšli na svidenje v Trbovelj, ki je brez dovoljenja očetov avto in se s njim odpravila v potovanje. Podvig se je končal s smrtno škodbno in 5.000 din gmotne škoda.

Pogojna kaznen ni kaznen

pa samo izvršitev kazni zapora. Sodišče potem, ko je ugotovilo in pretehtalo olajševalne in obteževalne okoliščine, izreče storilcu kazn. Če mu je izrekle denarno ali zaporno kazn, za prejšnja dalje, ali so podani tudi zahtevani trije pogoji za pogojno odložitev izvršitve izrečene kazni: ti pa so: storilecvo prejšnje življenje (če je neoporečen), okoliščine dejanja (dejanje storil npr. v mladostni nepremišljenosti in zaetavosti, ali izzvan od oškodovanca, ali v potrebi za vsakdanje preživljanje, povzročena škoda pa ni velika, ali če je ugotovljena oškodovančeva so-

krivda ipd.) in obnašanje storilca po storjenem dejanju (odkriti priznanje in obžalovanje, povrnitev prizadane škode, pomoč oškodovanca, kateremu je prizadejal škodo ipd.). Ko sodišče ugotovi, da so podani vsi trije navedeni pogoji, in tudi sicer iz drugih ugotovljenih olajševalnih okoliščin ugotovi, da bo na storilca dovolj vzgojno vplivala že sama obsodba, ne da bi mu bilo treba izrečeno kaznen prestati (ali plačati), in da bo taka obsodba dovolj vzgojno vplivala tudi na druge, da ne bodo storili kaznivih dejanj – odloži storilcu izvršitev izrečene kazni za določeno dobo, ki sme biti najmanjša 1

pogojni dobi kaznivo dejanje, za katero mu je sodišče izrekle kaznen strogega zapora, mora sodišče obvezno prekljatici pogojno obsodbo. Če pa stori v pogojni dobi kaznivo dejanje, za katero mu je sodišče izrekle kaznen zapora ali denarno kaznen, sodišče samo odloči o morebitnem preklicu pogojne obsodbe, ki se tiježo dejanj in storilca. Pri odločitvi, ali naj preklicje pogojno obsodbo, pa upošteva sodišče zlasti sorodnost novega kaznivega dejanja s prejšnjim iz pogojne obsodbe in njegov pomen in pa nagibe, iz katerih je bilo novo dejanje storjeno. Če je bila izvršitev izrečene kazni odložena tudi s pogojem, da mora obsojenec izpolniti obveznosti (povrniti škodo ipd.) v določenem roku, pa obsojenec tega ne stori, sme sodišče prav tako prekljatici pogojno obsodbo ali pa določiti nov rok v mejah roka, za katerega je odložilo izvršitev kazni; lahko pa tudi sprejeda ta pogoj, če spozna, da obsojenec obveznosti ne more spolniti. V primeru, ko sodišče preklicje pogojno obsodbo, izreče, upoštevajoč prejšnjo in novo kaznen, enotno nepogojno kaznen. Pogojna kaznen torej je kaznen, ki je sicer obsojencu ni treba prestati (oziroma plačati), visi pa nad njim ves čas pogojne dobe, v kateri se mora paziti, da ne stori novega kaznivega dejanja. Majhno število preklicanih pogojnih obsodb nedvomno kaže na učinkovitost in utemeljenost pogojne obsodbe.

JANEZ KRAMARIC

Nič mimo delavca

Občinski svet Zveze sindikatov Novo mesto pripravlja predavanja za člane izvršnih odborov

„Po republiškem in zveznem kongresu Zveze sindikatov smo se na novo organizirali, imeli občne zbornice in letne skupščine v vseh osnovnih organizacijah sindikatov novomeške občine,“ pripoveduje Franc Borsan, predsednik občinskega sveta Zveze sindikatov Novo mesto.

„Na zborih in skupščinah smo kritično pregledali dosedanje delo, sprejeli nova pravila in, to je najbolj pomembno, letne programe, ki vsebujejo uresničevanje samoupravljanja in ustave v praksi, uresničevanje samoupravnih sporazumov in do-

Franc Borsan: „Zelo plodni občni zbori in skupščine Zveze sindikatov“

govorov, delovanje samoupravne delavske kontrole, gospodarjenja, delitev dohodka, naloge sindikatov v splošnem ljudskem odporu in družbeni samozasčitni, reorganizaciji delovnega človeka itd. V novomeški občini deluje 9 občinskih sindikalnih odborov, ki imajo poleg splošnega še svoje delovne načrte.

„Lahko trdim, da je v delovnem načrtu sindikatov zares upoštevano načelo: nič, kar je pomembno za delavca, ne sme mimo njega.“

Zdaj pripravljamo oceno občinskih zborov in letnih skupščin, iz katere je razvidno, da so bili zbori in skupščine zaradi dobrih priprav in vse večje aktivnosti članstva zelo plodni. Med drugim lahko navržem, da je

bilo v novomeški občini ustanovljenih 14 novih osnovnih organizacij Zveze sindikatov.

Zaradi tega, ker so v na novo izvoljenih izvršnih in nadzornih odborih osnovnih sindikalnih organizacij večinoma novi ljudje, smo se odločili, da je treba te kadre izobraziti. Na zadnji seji predsedstva smo imenovali 50-članski predavateljski aktiv, ki se bo danes, v četrtek, začel pripravljati za predavanja iz naslednjih tem: Sindikati – organizacija delavskega razreda, Organiziranost sindikatov, Poverjenik in član izvršnega odbora, Osnovna organizacija sindikata naloge, Nekatere oblike dela v osnovni organizaciji in Ljudska obramba ter družbena samozasčita. Pri pripravah predavateljskega tima bo sodeloval tudi republiški center za izobraževanje.

Predavateljski aktiv bo potem v prvi polovici letošnjega leta predaval članom izvršnih odborov osnovnih organizacij. Predavanja bodo v delovnih kolektivih ali v naši dvorani, in to mimo delovnega časa. Za vsako temo bomo imeli po deset predavateljev, zato smo prepričani, da sadovi morajo biti.

Poleg tega rednega, vsakdanjega dela pripravljamo tudi več analiz, med njimi so najvažnejše analiza uresničevanja delegatskih odnosov v TOZD in OZD, analiza sodelovanja pri integracijskih procesih, analiza rezultatov gospodarjenja ter programov varčevanja, analiza delovanja občinskih samoupravnih interesnih skupnosti, analiza uveljavljanja sindikalne liste in še nekatere druge. Med važnimi nalogami je tudi ustanovitev sindikata delavcev, ki so zaposleni pri zasebnikih, dosedanjí poskusi so bili namreč neuspešni.

Dela torej več kot dovolj.“

M. BAUER

Minuli torek je praznoval narodni heroj Vinko Robek 60-letnico rojstva. Ob tej priložnosti so ga v sredo v Dobruški vasi obiskali člani družbeno-političnega aktiva novomeške občine, predsednik občinske skupščine Jakob Berič pa mu je ob jubileju izročil veliko plaketo Novega mesta. (Foto: S. Mikulan).

Od 1. aprila višje stanarine

Odlok novomeške občinske skupščine o 25-odstotnem povečanju stanarin temelji na družbenem dogovoru občin - Denar za vzdrževanje

S prvim aprilom so se stanarine v novomeški občini povečale za 25 odstotkov, kar je sad slovenskega družbenega dogovora o politiki stanarin v letu 1975, ki je v skladu z določili medrepubliškega dogovora o izvajanju politike cen.

Ker se stanarine že od leta 1966 niso povečale niti za en odstotek, medtem ko so se cene ostalih komunalnih storitev v tem času zelo povisale, je bilo v SR Sloveniji dogovorjeno, da se cene ostalih komunalnih storitev povečajo samo za 17 odstotkov, iz ostale razpoložljive mase pa je mogoče za 25 odstotkov povisati stanarine.

Za izračun vrednosti stanovanja in stanarin se še vedno uporablja vrednost po točkovanju iz leta 1965, ki je v novomeški občini 9,50 dinarja za kvadratni meter. Ta vrednost temelji na računu, da stane en kvadratni meter stanovanjske površi-

ne 1.060 dinarjev, medtem ko bo stal na primer en kvadratni meter stanovanja na Drski več kot 6.000 dinarjev.

Vsa sredstva, pridobljena z višjimi stanarinami, bodo porabili za popravila in vzdrževanje, povišanje amortizacije je namreč izključeno. De-

Nove pristojbine za živino

Že celih 8 let so pristojbine po odloku o ukrepih za pospeševanje živinoreje in zdravstvenem varstvu živine v novomeški občini nespremenjene. Dandanes je stanje tako, da pristojbine več ne pokrivajo dejanskih stroškov, zato je občinska skupščina Novo mesto sprejela odlok, ki med drugim določa tudi, da se obvezni veterinarsko sanitarni pregled enega litra svežega mleka podraži na 0,0112 din, veterinarskosanitarni pregled pri nakladanju, razkladanju, prekladanju in gonjenju živine, ki se na prevoznih sredstvih odpravljajo izven občine ali goni več kot 20 kilometrov, za vagonke in kamionske pošiljke na 60 dinarjev, za kosovne pošiljke pa od 5 do 10 din itd.

Nove pristojbine krijejo samo dejanske stroške, glede na padec dinarja so realno celo manjše, kot so bile pristojbine, sprejele leta 1967.

Poudarka je vredno dejstvo, da je večina slovenskih občinskih skupščin v minulih letih pristojbine nekajkrat zvišala, občina Trebnje na primer v nekaterih primerih celo za 300 in več odstotkov, s čimer je bila nekoliko okrnjena tudi zamisel o skupnih inšpekcijskih službah štirih dolenjskih občin.

Dodati je treba, da vsebuje novi odlok novomeške občinske skupščine tudi določbo o zamudništvu. Če prejemnik ali pošiljatelj blaga ne pripravi pravočasno, veterinarski inšpektor pa ju mora zaradi tega čakati, je kaznen za vsako začetno zamujeno uro 80 dinarjev.

Suhokrajinski drobiž

V PIONIRSKI SOLIDARNOSTNI AKCIJI ZA VIETNAM, ki je bila v preteklem letu po vseh šolah v Sloveniji, so se v Sloveniji najbolj izkazali pionirji žužemberške osemletke, zato bodo 25. aprila ponovili zaključno prireditev, ki se je bodo udeležili najvišji predstavniki Slovenije in ambasador Vietnama. Krajinji žužemberške krajevne skupnosti so veseli uspešnega dela pionirjev in njihovih mentorjev in jim za prizadevnost izrekajo priznanje.

PRETEKLO NEDELJO je bila v Žužemberku letna skupščina osnovne organizacije Rdečega križa, na kateri so obravnavali delo te humane organizacije v zadnjem letu, med drugim pa so sprejeli tudi delovni program za leto 1975. Po izčrpanem dnevnem redu je imel zdravstveno predavanje dr. LEOPOLD KOCUTAR, zavrteli pa so tudi tri filme.

MINI ANKETA:

Nobena skrivnost ni, da je knjiga pre mnogim Slovencem španska vas. Kolikšen je odstotek tistih, ki v letu dni ne vzamejo v roke nobene knjige, smo lahko prebrali v zadnji številki Dolenjskega lista, zato nas je tokrat zanimalo, ali berejo in kakšne knjige berejo nekateri občani:

Knjige brez bralcev?

Marjan SUŠTAR, frizer: „Imam zbirko 'Naša beseda', ob tej pa še precej drugih knjig. Kljub temu da mi delo jemlje precej časa, prebiram knjige, največ domače avtorje. Nazadnje sem prebral 'Metulja', ogledal sem si tudi film, ki je bil narujen po knjižni predlogi. Čeprav so knjige precej drage, se mi zdi, da to ni ovira za branje; prej bi rekel, da je nebranje posledica velike življenjske naglice.“

Slavica PAJK, delavka: „Pred kratkim sem končala šolo in si izposojala knjige iz knjižnice. Največ sem brala romane. Zdjaj ne posegam več po knjigah, ampak prebiram revije in časopise. Svojih knjig nimam, so predrage.“

Franc FLORJANCIC, avtomehaničar: „Sem na začasnem delu v Zahodni Nemčiji, zato bolj poredko pridem do domačih knjig. S seboj sem vzel in prebral nekaj knjig iz zbirke 'Sinji galeb' in Mohorjeve družbe, segel pa sem tudi po Tolstoju in drugih avtorjih.“

Franc BANOVEC, strojni ključavničar: „Zadnja knjiga, ki sem jo prebral, je bila 'Velika igra z Dražem Mihajlovičem'. Vojna zgodovina je moj konjiček, zato sem prebral največ knjig s tega področja. Tudi Svetinova 'Ukana' me je pritegnila. Svojih knjig nimam, vse, kar sem jih prebral, sem si sposodil v knjižnici.“

Franc KOPINA, upokojenec: „Oči imam slabe, zato berem bolj malo, pa še to ne knjige, ampak samo časopise. Ko bi bolje videl, bi tudi knjige prišle na vrsto.“

D. R.

SREČANJE V DOLENJSKIH TOPLICAH

Dolenjske Toplice so v nedeljo vrvele od starih obrazov in rok ter radostnih src. Krajevne organizacije RK Dolenjske Toplice, Podturn, Urna sela ter krajevne organizacije SZDL so poskrbele za pristočno srečanje starih občanov, ki so dopolnili vsaj 70 let. Zbralo se jih je več kot 140. Od vseh koncev so prišli, da bi se v družbi sovrstnikov, prijateljev, znancev povesečili in pozabili na to, kako leta hitro teko in kako redkokdaj so deležni tople besede in skrbi. Razgovorili so se v veliki dvorani Zdraviliškega doma, prisluhnili so domači pesmi, ki jo je zapel topliški pevski zbor, navdušeno so ploskali šolskim otrokom, ki so zanje pripravili pristrčen program.

Novomeška kronika

CESTA „BAZENČKOV“ – Aprilsko deževje je spet načelo najbolj zalostno novomeško cesto, tisto med Šmilhelom in Gotno vasjo. Prebivalci iz tega konca Novega mesta so se na kotanjasto pot sicer že navadili, kljub temu se sprašujejo, ali ne bi bilo bolje malčke držati na čim krajši „spagi“, da se ne bi kateri slučajno utopil v cestnih „bazenčkih“.

NEOZNAČENI PREHODI – Ker smo s cesto že začeli, naj o cestah še nadaljujemo in končamo. Pešci v Novem mestu niso kaj prida uporabniki cestnih prehodov, namenjenih njim, zato bi pričakovali, da bodo prehodi za pešce vedno lepo označeni, saj je malo tistih, ki bi jih lahko obrabili. Pa ni tako! Bele lise na prehodih je pobrala zima, novih še ni, zato bo verjetno še manj vestnih pešcev.

TRŽNICA – Ponedeljkov tržni dan ni prinesel nič novega. Ob srednjem obisku prodajalcev in kupcev so med prvimi prevladovali ponudniki semenskih živil, stalna mesta pod kostonji pa so zasedli kramarji. Cene nekaterih živil so bile naslednje: kilogram solate je stal 12 dinarjev, krompirja 2 dinarja, čebule 6 dinarjev, jabolka 4 dinarje, rdeče pese 15 dinarjev, merica regrata je stala 3 dinarje, kita česna 8 dinarjev, jajčka pa so bila od 1,20 do 1,30 dinarja.

S TRANSFUZIJSKE POSTAJE – Tokrat je bil obisk krvodajalcev

ROJSTVA – Rodile so: Branka Novak, Majde Šilc 6 – Andreja, Nataša Foršek z A damičeve 32 – Tino, Marija Gabrijelčič s Kozinove 55 – Heleno in Slavka Strašek z Volčičeve 24 – dečka. č

SMRTI – Pretekli teden v mestu ni nihče umrl.

Ena gospa je rekla, da ji ne bo treba v Pariz, kajti novi antenski stolp na pošti je zelo podoben Eifflovemu, mostove na Seni pa bo nadomestil novi most čez Krko, ki naj bi ga začeli graditi aprila.

Sedem novomeških priznanj

Predlogi so: častni občan, domicil, plaketa mesta, Trdinova nagrada, nagrada občine, Trdinova plaketa in vpis v knjigo častnih gostov

Novomeška skupščina je na minuli seji sprejela osnutek odloka o priznanjih občine Novo mesto. Osnutek, o katerem bodo do konca meseca razpravljali v temeljnih samoupravnih organizacijah in skupščinah, predlaga naslednja priznanja: imenovanje za častnega občana občine Novo mesto, podelitev domicila v občini Novo mesto, plaketa mesta Novo mesto, Trdinova nagrada, nagrada občine Novo mesto, Trdinova plaketa ter vpis v knjigo častnih gostov občine.

Za častnega občana občine Novo mesto je po osnutku lahko imenovan tisti, ki doseže pomembnejše uspehe na gospodarskem, političnem, družbenem, kulturnem ali športnem področju v zveznem ali republiškem merilu ter se njegovo delo odraža tudi v razvoju občine Novo mesto.

Domicil v občini Novo mesto se podeli enoti JLA ali partizanski enoti, ki je bila med NOB ustanovljena na območju občine Novo mesto ali pa je med NOB na tem območju dosegla pomembnejše vojaške zmagane ali sodelovala pri dokončni osvoboditvi območja občine Novo mesto.

Plaketa mesta Novo mesto se podeljuje zaslužnim delovnim ljudem in občanom, organizacijam združenega dela, samoupravnim interesnim skupnostim, krajevnim skupnostim ter drugim organizacijam in skup-

skega, političnega, kulturnega ali športnega življenja iz naše države ali tujine, ki uradno obiščejo občino Novo mesto.

Priznanja občine Novo mesto se podeljujejo, tako predvideva osnutek, ob občinskem priznanju, državnih priznanjih ter pomembnejših jubilejnih organizacij združenega dela, drugih organizacij in skupnosti ter delovnih ljudi in občanov.

Kot kaže, so bršlinski mladinci in mladinke od besed prešli k dejanjem. Na ustanovni konferenci so se namreč dogovorili o delovnih akcijah in tudi slabo vreme jim ni preprečilo, da ne bi v soboto dopoldan posteno očistili okolice blokov in hiš v Bršlinu. (Foto: Janez Pezelj)

NOVOMEŠKA TRIBUNA

Mizarji se bodo širili 6 let

Obrat iz Brestanice namerava kolektiv Mizarstva preseliti v Krško

Mizarstvo sestavljajo trije obrati v treh krajih občine: v Brestanici, Krškem in Kostanjevici. Ta delovna organizacija ima družbeno ovrednoten razvojni program, ki naj bi ga začeli uresničevati letos in ga zaključili čez šest let. Zanj bi po sedanjih računih potrebovali okoli 24 milijonov dinarjev.

Tolikošne vsote naenkrat ne bodo mogli zbrati, zato so se odločili za postopno gradnjo. Za letos so predvideli novo proizvodno dvorano v krški industrijski coni, kamor bodo najprej preselili obrat iz Brestanice. Načrt obeta razširitev novega krškega objekta ter dograditev novih proizvodnih prostorov v Kostanjevici. To jim bo prineslo izenačenje delovnih možnosti in omogočilo ustanavljanje temeljnih organizacij združenega dela.

Mizarstvo je v zadnjih dveh letih uspešno gospodarilo. Tako je celotni dohodek zrasel od 1,2 na 3 milijarde starih dinarjev, tudi „na račun“ večje proizvodnosti dela, ki jo je omogočila specializacija po obratih.

Tako izdelujejo v Kostanjevici zunanje okenske, balkonske in vratne elemente, v Krškem notranja vratna krila, v Brestanici pa vgrajene omare in drugo opremo po naročilu. Seveda pa vse to še vedno le delno odtehta težave, ki jih imajo zaradi pomanjkanja obratnih sredstev, nenehne dražitve reprodukcijskega materiala ter kreditiranja naročnikov z daljšimi odplačilnimi roki.

Načrtovana naložba v nove obrate in njihovo postopno širitev je tudi korak v prizadevanjih, da bi združeni mizarji pocenili lastno proizvodnjo ter ob vse večji konkurenci na našem trgu ostali „konkurenčni“. Zato v uresničenem načrtu, v katerega ima kolektiv veliko zaupanja in se bo tudi sam zanj marsičemu odrekal, ne bi smeli odlašati.

Prošnje za denar so vložili na različne naslove in so v skladu z vsebino prizadevanj, ki smo jih v naši republiki zapisali v družbenem dogovoru o pospeševanju razvoja malega gospodarstva do konca 1980. Ob vsem tem pa člani kolektiva poudarjajo, da je dosedanja družbena pomoč pri gradnji novega obrata v Kostanjevici prinesla zelene sadove in da bodo tudi tokrat znali izkoristi vse prednosti, ki jim jih zagotavlja investicijski razvojni program.

stiti vse prednosti, ki jim jih zagotavlja investicijski razvojni program.

IZPOPOLNIMO MUZEJSKO ZBIRKO

To leto, ko praznujemo tudi 30-letnico vrnitve naših izgnancev v domovino, nameravamo na brestaniškem „Muzeju izgnancev“ sedanjo zbirko še izpopolniti, oziroma razširiti. Vodstvo te pomembne ustanove prošnje za to vse izgnance iz Posavja, ki imajo doma še kakršnokoli gradivo o težkih dnevih, ki so jih preživeli na tujem, da ga zbirajo in čim prej pošljejo „Občinski in Zvezni združenji borci NOV - Krško“. Vse, kar bodo poslali, bo dobrodošlo za izpopolnitev sedanje muzejske zbirke. To bo radi razširili s temi prispevki kasneje do 8. junija, ko bo na brestaniškem gradu velika svečanost ob 30-letnici vrnitve izgnancev. Vodstvu muzeja bo dobrodošlo pisano, materialno pa kakršnokoli drugo gradivo.

NELIKVIDNOST JIH ZASKRBLJUJE

Krškemu gospodarstvu povzročajo nelikvidnost velike probleme, zato so sklenili ustanoviti ekonomski svet pri občinski skupščini. Naj bi imel odločilno besedo pri uresničevanju zastavljenih programov. Določili so, da bi, kdo ima prednost in mora še počakati. Do zdaj občini nihče ni imel pooblastila, da bi lahko dejal, pride najprej v poštev in naj še počaka. Zdej bo ekonomski svet dal družbeno verifikacijo znotraj občinjskih meja.

PROMETNO TEKMOVANJE

V Krškem je bilo v ponedeljek, 7. aprila, občinsko tekmovanje „Kaj veš o prometu“. Boljši mladi kolesarji bodo bolj pokazali znanje in sposobnost na področnem tekmovanju v Novem mestu. Pripravljeno je dobro, zato upajo, da se jim bo težko uvrstiti na vrh lestvice.

Člani hortikulturnega krožka v osnovni šoli v Artičah prizadevno urejajo nasade cvetja in okrasnega grmičja ob šoli. (Foto: Jožica Teppey)

Delavska kontrola dela javno

Začetki na majavih nogah - Za letos še dolžni pripraviti program

Odgovori na vprašanja o delavski kontroli, ki jih je zahteval občinski svet Zveze sindikatov v Brežicah, so pokazali, da v gospodarskih organizacijah niso prišli dosti dlje od ustanovitve. Vsaka delovna organizacija po svoje ureja samoupravno delavsko kontrolo, kar je sicer pravilno, vendar bi kazalo vnesti v statute nekatere enake določbe za vse.

Mednje sodi trajanje mandatne dobe, način volitev v organe delavske kontrole ter imuniteta članov delavske kontrole, ki naj bi trajala najmanj leto dni po izteku mandata. Do zdaj so le v redkih statutih zapisali, da je delo delavskega nadzorstva javno in da so ti organi dolžni poročati o svojem delu. V kolikšnem časovnem razdobju, ni navedeno.

Iz odgovorov trinajstih delovnih organizacij je razvidno, da je samo v enem statutu določeno, naj delavska kontrola o večjih nepravilnostih obvesti javno tožilstvo, upravo javne varnosti oziroma službo družbenega knjigovodstva. In samo v dveh statutih je zapisano, da delavska kontrola lahko pooblasti zunanjega izvedenca za ugotavljanje nepravilnosti v podjetju.

Organi delavske kontrole tudi nimajo pravnih sredstev o organiziranju in delovanju delavske kontrole. Zato so jim pomagali na seminarju, kjer so jim predložili teze za sestavljanje pravilnika. Tisti, ki že imajo pravilnike, bodo uskladili njihova določila z dobljenimi napotki. V

vsakem pravilniku bi bilo treba tudi jasno zapisati, da je delavska kontrola sestavni del samoupravljanja delavcev v TOZD.

Za letos morajo povsod pripraviti delovne programe teh organov, ki naj jih sprejmejo zbori delavcev. Toda programi ne smejo biti splošni. Primer takega in tudi edinega programa je sindikat dobil na vpogled, vendar dolgozeženje v njem nič ne pove, nikogar ne obvezuje. To ni potem orodje delavcev. Bolje, da se odločijo za eno konkretno akcijo, koif da se izgubljajo v vseobsegajoči splošnosti, ki zagotovo ne bo rodila sadov.

ARTIČANI SO NAJBOLJŠI

V soboto, 5. aprila, je bilo v Brežicah občinsko prometno tekmovanje, ki ga vsako leto organizira komisija za preventivo in vzgojo v cestnem prometu. Sodelovalo je vseh osem popolnih osnovnih šol, brežiška z eno ekipo, druge šole z dvema ekipama.

Med posamezniki so zasedli prva tri mesta v III. skupini (mlajši tekmovalci) Srečko Spoler iz Dobove, Marjan Jurman iz Cerkelj in Jože Kelhar iz Globokega.

Najboljši posamezniki v IV. skupini (starejši tekmovalci) so bili Drago Zlobko iz Cerkelj, Branko Molan iz Artič in Janko Boste iz Artič.

Med ekipami so se v tretji skupini povzpeli na prvo mesto Artičani, na drugo mesto tekmovalci iz Cerkelj in na tretje mesto Dobovčani. Iz četrte skupine so se najboljše ekipe uvrstile takole: Osnovna šola Cerklje, Osnovna šola Globoko in Osnovna šola Artiče. Največ pozitivnih točk so na tekmovalstvu nabrali Artičani. Vsaka šola, ki je sodelovala na tekmovalstvu, je prejela za nagrado pony kolo, vredno 1060 dinarjev.

NOVO V BREŽICAH

ZLATE LIRE - Na zaključnem koncertu glasbene šole, ki bo 17. aprila, bodo tudi letos podeljevali zlate lire. To najvišje priznanje šole bo prejelo šest učencev zadnjih letnikov.

TRI HEKTARE JAGOD - Iz nasada na Čatežu pričakujejo poleti prvi pridelek jagod. Te dni so delavke Agrarie obtrgale staro listje na sadikah, nakar so sadike pokropili proti rdečemu pajku. Jagode so zasadili lani kot podkulturo v novem breskovem nasadu.

BREZ POOBLASTIL - Še vedno se dogaja, da prihajajo delegati na seje občinske skupščine brez pooblastil. Vodje delegacij, predsednike konferenc ter delegate družbenopolitičnega zbora so na to pismeno opozorili, kajti v mnogih primerih so delegati pozabili na obljube, da bodo poslali pooblastila naknadno.

Morda bo pa še najbolj zaleglo to, da delegatom brez pooblastil ne bodo poravnali potnih stroškov.

ŠE STO DVAJSET SEDEŽEV - V Čateških Toplicah gradijo restavracijski prostor za penzioniste goste. Novo restavracijo bodo povezali s hotelom in obstoječo restavracijo. Penzionisti gostje bodo imeli v njej med bivanjem v zdravilišču stalne sedeže. Te želje jim do sedaj niso mogli izpolniti. Novi del restavracije bo dograjen konec aprila.

NAJLEPŠI KRAJ - Turistična društva se pripravljajo na tekmovalstvo za najlepše urejeno naselje v brežiški občini. Pobude za privlačnejšo podobo vasi in mesta dajejo turistični delavci in člani Hortikulturnega društva Brežice, ki vključuje tudi občane iz Dobove, Pišec in Bizelj-skega.

Ko bi kmetijo lahko odjavil

Malo gnojil, malo pridelka

Minili so časi, ko sem naročil vagon umetnih gnojil in jih po dvanajst ton porabil na svojem posestvu, - obžalovanjem ugotavlja živinorejec in kooperant Agrarie Alfonz Vašcer. Tudi na nesrečo, ki ga je doletela lani, še ni pozabil. Strela mu je med nočno nevihto ubila v hlevu dve kravi z rodovnikom. Na njuno mesto je privezal dve novi, črno-beli, ker sivorjave pasme ni mogoče dobiti kadarkoli.

Kmet Vašcer iz Zakota oddaja po dva tisoč litrov mleka na dan. Z rejo molznic se ukvarja že vrsto let. V hlevu ima sedem krav in devet telic. Dobro gospodar, vendar meni, da bi bilo lahko še boljše. Jezijo ga nizke odkupne cene mleka.

Vse stoji na glavi, - pripominja -, in kmetje imamo to smolo da smo vedno na dnu. Drugi se s podražitvami svojih izdelkov hitro povzpnejo na vrh. Industrijskih proizvajalcev ne dohajamo s cenami, zato smo oškodovani. Začel bom kar pri umetnih gnojilih, ker nas njihove cene trenutno najbolj vznemirjajo. Prav rad bi naročil toliko gnojil kot včasih, pa ne zmorem povečanih stroškov. Saj vendar ne morem delati samo zato, da bom gnojil. Bom pač manj pridelal. Že večkrat sem rekel, da bom šel na občino in začasno odjavil svojo „kmetijsko obrt“, - se je pošalil.

Dejal je, da bi si rad postavil svoj silos, vendar nima toliko denarja, kmetijska zadruga pa ne kreditira posameznikov. Sicer pa mora tudi on še odplačevati dolg za stroje, ki so jih kupili za skupno uporabo člani strojne skupnosti. Svoje načrte bo za nekaj časa odložil, se bo že obrnilo na bolje.

J. TEPPEY

Učenci so mojstri

Z veseljem delajo

Z mladimi ljubitelji znamk se sestajam vsak teden, zato me imajo v šoli za del obveznega inventarja - se je predstavil Slavko Šri-bar, ki že petnajst let vodi filatelistični krožek v krški osnovni šoli „Jurij Dalmatin“.

Prvega aprila smo odprli razstavo „Pomembni ljudje oblikujejo svet“. Na prireditve smo povabili stareše otrok iz našega krožka. Z njimi smo se nato pogovorili o delu in problemih krožka. Ob takih priložnostih jih seznanjamo z namenom filatelije, jim svetujemo, kaj naj kupujejo svojim otrokom in kako naj ravnajo.

Filatelistični krožek združuje petindvajset učencev. Večina jih spremlja njegovo delo od prvega razreda dalje in med njimi so pravi mojstri. Spoznajo se na znamke, na kataloge in na literaturo.

Vsako leto priredimo po dve do tri razstave. Sodelujemo na republiški ali zvezni razstavi, na katerih dobivajo naši učenci zelo dobre ocene. Filatelistično društvo v Krškem si prizadeva, da bi krožek čim bolj uspeval. Ob vsaki razstavi ocenimo člane krožka in jih nagradimo z diplomami. To jih spodbuja in jim krepi voljo do dela. Učenci, ki že dalj časa razstavljajo, imajo lepe zbirke in lahko gredo z njimi kamorkoli. Dokler so delo šolskih filatelističnih krožkov še ocenjevali, smo se uvrstili vedno na vrh in dosegli že tudi prvo mesto v državi. Zdej, ko tega ni več, iščemo sami načine za uveljavljanje učencev.

J. T.

PRETAKALIŠČA SE NI

Elektrarna v Brestanici nima urejenega pretakališča. Dovož goriva po cesti je problematičen, zato si prizadevajo, da bi našli za zgraditev pretakališča tehnološko najprimernejšo in ne predrago varianto. Menijo, da bi jim najbolj ustrezalo pretakališče ob elektrarni z železniškim priključkom. To bi omogočalo dovoz vseh vrst goriva.

Prometna vzgoja se začne v otroškem vrtcu.

KRŠKE NOVICE

KMALU NASTOP - Člani mešanega pevskega zbora „Viktor Parma“ iz Krškega, ki vadijo šele pol drugo leto dni, se bodo še ta mesec predstavili na drugem celovečernem koncertu. Zanj so naštudiralci okoli petnajst pesmi, del repertoarja pa bodo v kratkem posneli še za RTV Ljubljana.

ZE GRADIJO - Poročali smo že, da načrtuje krški obrat ljubljanskega „Slovenije-avta“ gradnjo posebne dvorane, kjer bodo opravljali vse tehnične preglede motornih vozil. Načrt so te dni pričeli uresničevati s prvimi zemeljskimi deli.

PONOVO SKUPAJ - Na nedavni seji „Posavske pevske zveze“ so že izbrali program osmih pesmi, ki jih bodo naštudiralci vsi zbori v regiji. Tako bodo pripravljene skupaj zapevati na vseh večjih prireditvah in manifestacijah v počastitev 30-letni osvoboditve.

VELIKA PRIDOBITEV - Osnovni šoli na Senovem in doživljajo ključneje gradnjo športnega terena, ki pomeni za tamkajšnje učence veliko pridobitev. Pouk telesne vzgoje poteka vse dotlej v res skoraj razmerah, kljub temu pa so učenci uspehi v tekmovalnih šolskih ekipah ponosali s številnimi uspehi v tekmovalnih šolskih ekipah. Ko bodo v maju nastopili v Jurčevim „Desetim bratov“ nastopijo v teh dneh v Senovem in v Globokem.

KRŠKI TEDNIK

Načrtovanje: skupna naloga vseh

Priljubljena izhodišča za sestavo družbenega plana razvoja občine

Izhodišča za sestavo družbenega načrta za naslednjo petletko z analizo minulega obdobja, ki gre te dni med delegate, je obveznost za vse organizacije oziroma temeljne organizacije združenega dela, samoupravne interesne skupnosti, občinsko skupščino Sevnica in krajevne skupnosti.

Priljubljeni dokumenti so dobra osnova za razpravo o novem planu, gradivo samo po sebi potrjuje pravilnost prvotne odločitve, po kateri so pri občinski upravi okreplili plansko-analitično službo. Zadnje plansko obdobje, ki se zaključuje letos, ne nima posebnega zadovoljstva. Zastopanje občine za republiški poverilci se je nadaljevalo na vrsti poročil, kar je značilnost manj razvi-

tega gospodarstva. Realna rast družbenega proizvoda je bila v tem obdobju za polovico nižja od predvidene. Najmočnejši delež v družbenem proizvodu je imela industrija, ostala veje gospodarstva so bile razmeroma slabo udeležene.

BOŠTANJ: CE DOVOLJ PRIJAV - VRTEC

Osnovna šola Boštanj je razposlala staršem v kraju vprašalnik o tem, ali bi dali otroka v oddelke predšolskega varstva. Če bo dosti prijav za otroke v starosti od 3 do 6 let, bōdo lahko odprli tak oddelke v sklopu otroškega vrtca iz Sevnice v prostorih stare šole.

Kakšno bo središče Sevnice?

Minuli četrtek je občinski izvršni svet sprejel sklep o razgrnitvi zazidalnega načrta novega mestnega centra, nekatere dopolnitve zazidave naselja Nad ribniki (nad Kopitaro) in športnega centra. Načrti bodo razgrnjeni mesec dni v sejni sobi občinske skupščine.

Predložene urbanistične rešitve je na seji pojasnil inž. Franc Filipičič z brežiškega Regiona. Stavbe, ki naj bi dajale videz novemu centru, bi se začele pod zdravstvenim domom:

Telesnokulturna skupnost in samoupravna skupnost za izobraževanje se že strinjata s predvideno rešitvijo za rekreacijski center in novo šolo.

Razloge za „izpad“ pri izvajanju iztekajočega se plana je sicer tudi v vrsti zunanjih dejavnikov (inflacija, večanje obremenitve gospodarstva idr.), vendar ugotavljajo sestavljavci gradiva neustrezno organiziranost gospodarstva v občini, premajhno povezanost in zaprtost.

Med osrednjimi nalogami za novo obdobje je razen razvijanja samoupravnih odnosov, sporazumevanja in dogovarjanja pomembno samoupravno planiranje v vseh sferah. Doseči bo treba tako gospodarsko rast, da bi republiško razvito vsaj dohiteli, zato bi moral družbeni proizvod naraščati vsako leto vsaj za 8 odst. Za naložbe v osnovna sredstva gospodarstva in negospodarska bi morali na leto izločiti 20 odst. družbenega proizvoda, potrebno bo pritegniti tudi posojila.

Število zaposlenih naj bi naraščalo za 3 do 4 odst. na leto. Teh ciljev seveda ne bo lahko doseči, saj bodo pogoji gospodarjenja tako v mednarodnih kot tudi domačih razmerah dosti težji. Predvidena razmerja se gibljejo v okvirih, ki jih predvideva tudi koncept razvoja Posavske regije.

A. ŽELEZNIK

PREDAVANJE ZA VINOGRADNIKE

Kmetijski kombinat Zaslje Sevnica, TOZD za kooperacijo, prireja v nedeljo, 13. aprila, ob 8. uri v gasilskem domu v Trzišču predavanje vinarskega strokovnjaka Tita Doberška o zaščitnih sredstvih. V minulim tednu je bilo uspešno predavanje za gojitelje ribeza na Studencu.

FURFURALA NI V ZRAKU

Ker je bilo pred nedavnim v občinski skupščini postavljeno tudi delegatsko vprašanje o nevarnosti za zdravje ljudi in živali zaradi „uhajanja“ furfurala iz Jugotanina v ozračje, je ekipa Zavoda za zdravstveno varstvo iz Celja opravila meritve. Merili so na več krajih in ugotovili, da furfurala v zraku ni, vonj, ki nekateri moti, pa prihaja edino od izparavanja prekuhanega lesa. Menda furfurala niso namerili niti na delovnem mestu.

BUČKA: VISOK PREDRAČUN

Te dni je cestno podjetje podalo predračun za modernizacijo ceste od Skočjana do Radulj. Vsa dela v dolžini 6,5 km bi veljala kar 8,65 milijona dinarjev. Dela od Skočjana do Bučke bi veljala 3,70 milijona dinarjev, skozi Bučko 2,274 milijona, do križišča za Rako pri Raduljah pa 2,699 milijona dinarjev. Občani krajemopripravljajo brez pomoči republiške skupnosti za ceste, občinskih skupščin Sevnica in Novo mesto akcija ne bo izvedljiva.

Ob sklicevanju se je odbor sevniske organizacije Rdečega križa bal, da bo dvorana AMD pretesna. Prišli pa so samo tle na sliki. Brez podpore drugih tudi najprizadevnejši ne morejo delati.

SEVNIŠKI PABERKI

ENA KOTLARNA - Za novo poslovno stanovanjsko stavbo, v kateri naj bi poleg pošte bili tudi drugi objekti, načrtujejo eno kotlarstvo za izdelavo male kotlovnice za ogrevanje izdatno onesnažujejo ozračje. Na gradnjo je zato sicer več težav s financiranjem, cilj pa je vseeno vreden napora.

ki je v bližini otroškega vrtca v Jugotaninovi stavbi. Odprti kanal je bil nenehna nevarnost za malčke.

NOV ODPIRALNI ČAS NAKASNEJE JULIJA - Po predhodni razpravi med delegati občinske skupščine o novem odpiralnem času trgovin je občinski izvršni svet pripravil predlog odloka. Po novem bo delo na zimski in letni čas. V zimskem času naj bi bile trgovine z živili med tednom odprte od 7. do 18. ure, ob sobotah pa do 15. ure. Trgovine s tehničnim materialom naj bi bile med tednom odprte od 8. do 18. ure, ob sobotah pa do 12. ure. V letnem času naj bi bile trgovine z živili med tednom odprte uro dalj, trgovine s tehničnim materialom bi morale ravno tako odpreti ob 7. uri, med tednom bi morale biti odprte tudi do 19. ure. Za prehod imajo trgovci na voljo čas do 1. julija, po novem pa bodo lahko pričeli poslovati tudi že prej.

SAMI ZA BOLJŠO CESTO - V

te dni naj bi predvidoma asfaltirali del Smarske ulice med novimi stanovanjskimi hišami, kjer so se lastniki hitro izkazali z delom in prispeli v denarju. Nekateri nam delu te ulice ob progi tudi kažejo po popravilu.

NEVARNOSTI ZA

Manjše bo v celoti spravila v cevi pod valjega mlina na delu,

SEVNIŠKI VESTNIK

15 (1342) * - 10. aprila 1975

Šolstvo: kako kriti izgubo?

Skupna izguba proračuna izobraževalne skupnosti za lani znaša 699.190,20 dinarjev - Med dolžniki tudi republiški solidarnostni sklad

Na seji zbora porabnikov in izvajalcev izobraževalne skupnosti konec minulega meseca so ob sprejemanju družbenega dogovora za financiranje skupne porabe za letos sprejeli tudi zaključni račun za lansko poslovanje. Prikazana izguba pravzaprav ni skrivnost, saj so nanjo že lep čas opozarjali.

Republika je slab plačnik, skupne terjatve do republiškega solidarnostnega sklada znašajo namreč 788.910 dinarjev, kjer je celo še nekaj dolga iz leta 1973. Finančnemu programu trebanjske izobraževalne skupnosti lanska dovoljena večja poraba glede na porast družbenega proizvoda v republiki ni pomagala, ker je pač zbirala denar na

osnovi izplačanih osebnih dohodkov.

Solidarnostna sredstva so bila določena po merilu splošnega slovenskega izobraževalnega programa. Razvite občine so si tako lahko po obremenitvah bruto osebnih dohodkov poleg bogatejših programov omislile še gradnjo šol, kar v trebanjski občini ni bilo mogoče kljub samopriskevku. Samega finančnega načrta trebanjske izobraževalne skupnosti za letos ne bo mogoče sestaviti, dokler ne bodo stvari jasne pri republiškem solidarnostnem skladu.

Kljub težavnim razmeram se lahko šolstvo v občini pohvali z vrsto akcij. V sodelovanju z izobraževalno skupnostjo in šolo prejemajo otroci že tretje leto šolske knjige brezplačno, čeprav izobraževalna skupnost za to ne dobi denarja. Podobno je s šolo v naravi in vrsto interesnih dejavnosti. Tajnik izobraževalne skupnosti Janez Kranjc pravi o tem, da je bilo to lahko izvedeno zato, ker je bil pritrigan marsikateri dinar od ust učiteljev. Kako močno varčuje-

jo v osnovnih šolah, najbolje pove organizacija dopolnilnega in dodatnega pouka. Pri tem npr. združujejo več oddelkov, honorarnih ur ne plačujejo tako kot druge izobraževalne skupnosti - po pedagoških urah (kjer je zaradi priprav „ura“ dejansko dve uri!). Šole so v minulem letu na lastno pobudo, predvsem ob sodelovanju delovnih organizacij, izboljševale delovne razmere.

A. ŽELEZNIK

Strpno o načrtih

Telesna kultura: pomoč le ob lastni so-udeležbi

Pod prispevne stopnje za financiranje letošnje skupne porabe je potegnena črta, samoupravne interesne skupnosti so jih hočeš nočeš sprejele, preostaja kar najbolj smotno gospodarjenje v okviru možnosti. Tako so razporedili letošnji „hlebci“ tudi pri telesnokulturni skupnosti.

Predsednik skupščine telesnokulturne skupnosti Ciril Bukovec ocenjuje zadnjo sejo kot odkrit pogovor o tem, kako delati. „Denar za naložbe smo v primerjavi z minulim letom zmanjšali za 35 odstotkov, za dejavnost klubov in društev pa smo namenili 32 odstotkov več. Gre za čisto dejavnost, niso predvidene nobene nagrade ali honorarji,“ pojasnjuje.

Tako je za naložbe letos predvidenih le 260 tisočakov, od česar gre 80.000 dinarjev za dograditev kopalnice na Mirni, 20.000 dinarjev za nadomestilo škode ob poplavih na mirenskem igrišču, plačilo načrtov za šolsko igrišče v Šentrupertu, s 120.000 dinarji bodo tudi mokronoški strelci lahko začeli graditi strelišče. „Denar smo namenili le tistim organizacijam, ki imajo bodisi same ali povezane s krajevnimi skupnostmi 50 odst. lastne soudeležbe. S tem denarjem naj bi se te organizacije nato potegovala za posojila pri republiški telesnokulturni skupnosti. Ni bojazni, da se naše krajevne skupnosti ne bi misle tolike te akcije in pritegnile še ta denar,“ meni Ciril Bukovec.

Letos bo skupnost ob tesnem sodelovanju vseh organizacij pripravila srednjeročni program razvoja telesne kulture v občini. Ker je to tesno povezano z nadaljnjo gradnjo športnih objektov, bo tudi vnaprej potrebna strpnost: vsi ne morejo graditi naenkrat, postopnost in združevanje denarja je doslej le prineslo napredek.

A. Ž.

Titovo štafeto so prisrčno sprejeli tudi v trebanjski občini. Na zborovanju v spominskem parku v Trebnjem je govoril Tone Žibert, sekretar komiteja občinske konference ZK. Na poti skozi občino so mladi ponesli štafeto palico tudi skozi proizvodne prostore TIP-TOP v Trebnjem in IMV, TOZD Tovarna opreme, na Mirni. Na sliki: Jožica Černe je prinesla štafeto palico na zborovanje v Trebnjem. (Foto: Železnik)

IZ KRAJA V KRAJ

VARČEVANJE TUDI PRI SEJNINAH - Samoupravna skupnost izobraževalna se je odločila, da delegatom izplačujejo le polovične sejnine, kot so določene za občinsko skupščino. Podobne sklepe so sprejele tudi nekatere druge skupnosti.

ogibati. Ker ji nihče ne privoščiti niti lopate peska, očitno čakajo, da jih bo tudi na samem trgu še kaj več!

PREDNOST IMAJO PREVOZI - Delegacija trebanjske osnovne šole se zavzema, da bi v šolske avtobuse vgrajevali tudi ozvočevalne naprave, ker se pač isti avtobusi uporabljajo tudi za šolske ekskurzije. Ker je v občini še dosti otrok brez prevoza, večina sedanjih prog pa je tudi preobremenjenih, so se na skupščini izobraževalne skupnosti raje ogreli za sklep, da zaenkrat teh naprav še ne kupujejo.

TAJNIK ZA ŠPORTNIKE - V kletnih prostorih Rimske 1 v Trebnjem bo poslej vsak ponedeljek in sredo od 13.30 dalje na voljo sekretar telesnokulturne skupnosti Darko Kristof z Mirne. Na zadnji seji te skupnosti so tudi zapolnili kadrovske vrzeli v vodstvu. Novi predsednik izvršnega odbora je inž. Slavko Nemanič.

ZAMETKI GOLFA? - Ravno v ovinku pri Iskri v Mokronogu zeva prav na sredini cestišča vse večja ostra luknja v asfaltu, ki se je je mogoče pač bolj ali manj uspešno

NAROBE SVET - Podobno kot so opozarjali že na Trebanjskem glede regulacijskih del le v enem delu toka potokov, opozarjajo tudi v Zabrdju. Vodna skupnost je poskrbela za strugo Zvijalnice le v gornjem delu, kar pa ljudem na spodnjem delu ne koristi. Se manj: večje količine vode pridejo hitreje do njih, tako, da se vodna gmota le še bolj razširja ob deževju.

Pregovor pravi, da čez sedem let vse prav pride. Marsikdo, ki se je minulo nedeljo udeležil dražbe najdenih predmetov v Trebnjem, bo lahko prenekatero stvar še uporabil. Dražba je bila dobro obiskana.

Kje so ostali?

Občni zbori organizacij Rdečega križa na podeželju so izredno dobro obiskani. V Šentjanžu se ga je udeležilo nad 60 članov, na Studencu in Blanci 52, v Boštanju nad 70, Zabukovju nad 50, Loku 60, v Sevnici pa jih je minuli četrtek prišlo le 13!

Upravni odbor je bil zaprepaden. S pomočjo šolskih otrok so razposlali 1.300 vabil, v mestu je 700 članov. Da ni bil izbran pravi čas? Prišli so poverjeniki iz okolice: Žurkovega dola, Lončarjevega dola in Drožanja. Nobenega ni bilo iz delovnih organizacij (razen aktivistov občinskega odbora, med katerimi jih je dosti iz osnovne šole, kjer so se sicer ponudili za raznašanje vabil). Odbor se je tudi drugače potrudil, da bi bil občni zbor kar najbolj uspešen. Pripravili so dva filma, enega o sosedski pomoči, drugega o značilnostih staranja... Ostalo je le pri trudu in dobrem namenu nekaterih. Zakaj tako?

O NOVIH STANARINAH

Jutri se bodo sestale vse tri enote samoupravne stanovanjske skupnosti. Enote za družbeno pomoč in za gospodarjenje s stanovanjskim skladom bosta med drugim obravnavali dogovor o politiki stanarjev in tem letu. Enota za družbeno pomoč bo sprejemala tudi prednostno listo za solidarnostna stanovanja.

TREBANJSKE NOVICE

Še drugi del

Da so pogrebi v črnomaljski občini več ali manj ceremonija, kakor jo znajo svojci ali kolegi pokojnega sami organizirati, se ni zdelo prav ne temu ne onemu. Na pogrebi je prihajalo do zmešnjav, včasih neprijetnih situacij, ko se ni vedelo, kdo in v čigavem imenu ter kdaj nastopi z govorom ali praporom. Pogrebi so sicer potekali po nekem ustaljenem običaju, zdaj pa je ta stvar dobila pravno ozadje. Sprejet je namreč občinski odlok o pogrebnih svečanostih, ki ima namen zagotoviti slehernemu občanu dostojen pokop.

Ta odlok pa je le del vsega, kar svojce zadeva ob smrti družinskega člana. Manjka še odlok o pokopališkem redu, ki bo določal, kdo umrlega prepelje v mrliško vežico, kdo mora tam ležati in kdo poskrbi za krsto itd. Ugotavljajo namreč, da je bila lepa mrliška vežica v Črnomlju zgrajena, češ da je nujno potrebna, še vedno pa tudi meščani svoje umrle do pogreba zadržujejo doma.

„Iz tozdvov pa nič...“ je domala vedno slišati, kadar gre za take ali drugačne podatke, ki jih zbirajo v občinskem merilu. Ko gre za načrtovanje petletnega razvoja, je spet ista pesem. Posnetek je iz TOZD BETI, kjer so že nekaj dosegli, saj so v drugih TOZD še veliko na slabšem, pa vendar še nikjer niso samoupravni odnosi taki, da bi bili lahko z njimi zadovoljni.

Končno so vsi dvignili roke

Z upoštevanimi pripombi občanov so delegati treh zborov občinske skupščine le sprejeli načrt za letošnja javna dela v občini

2. aprila so delegati treh zborov črnomaljske občinske skupščine tri ure zasedali skupno, zatem pa sta imela zbor združenega dela in zbor krajevnih skupnosti še ločeni seji. Na skupni seji so končno sprejeli letošnji program javnih del, katerega so tri mesece pretresali občani, odbori in organizacije.

Ne vem, če je kje tako široka javna razprava in če kje izdatke za 16 milijonov tolikokrat prečejejo in v tako širokem krogu, kot se to vsako leto dogaja v Črnomlju. Program javnih del, h kateremu občani in zaposleni prispevajo samoprispevek, je vselej deležen izrednega zanimanja.

VSE POD ENIM DEŽNIKOM

Občinska skupnost socialnega varstva v občini Črnomelj je s samoupravnim sporazumom, sprejetim na zadnji občinski seji, dobila možnost za ustanovitev in začetek dela po novih načelih. Ta skupnost bo v bodoče kompleksno urejala vsa vprašanja s področja socialne problematike, od višine rejnin do podeljevanja stanovanj za socialno ogrožene občane. Poslovala bo po načelih, ki jih bodo sprejeli delovni ljudje, organizirani v skupnosti socialnega skrbstva, skupnosti otroškega varstva, pokojninskega in invalidskega zavarovanja, skupnosti za zaposlovanje ter v stanovanjski skupnosti.

PRORAČUN SPREJET

Po izdelanem predlogu izvršnega sveta občinske skupščine so 2. aprila v Črnomlju sprejeli letošnji občinski proračun. Računajo na 9.601.453 din lastnih sredstev in nekaj nad 5 milijonov dinarjev iz solidarnostnega sklada ter na 900.000 din namenskih dopolnilnih sredstev, kar daje vsoto 15.764.453 din. To pomeni za 12 odstotkov več denarja kot v preteklem letu, zahtevki uporabnikov pa so bili mnogo večji.

ČRNO MALJSKI DRGBIR

LE ZAKAJ ČEZ GORJANCE? - Občani želijo, naj bi pristojni na občinski skupščini uredili, da bi lahko registrirali motorne vozile v celoti opravili doma. Zdej morajo namreč zaradi tega v Novo mesto.

TOKRAT V ČRNO MLJU - 5. aprila je zasedal medobčinski svet Bratstva in enotnosti. Goste so sprejeli v Belokranjski kleti, kjer so jim priredili krajši kulturni program. Sledila je seja sveta, nato pa so si ogledali tovarno Iskra v Semiču in tamkajšnje muzejsko zbirko.

LUKNJE SO VEDNO VEČJE - Asfaltirana cesta, ki od hofela La-

nja. Potem ko je bil letošnji program javnih del nič kolikorkrat pregledan po dolgem in počez in ko so upoštevali pripombe, so zanj delegati le dvignili roke. Zdej je osnutek precej postavljen na glavo. Določeno je, da bo šlo 11.500.000 din za gradnjo in modernizacijo cest, 4.850.000 din pa za vodovode in kanalizacijo.

Med cestnimi deli so zajeta: ureditev klanca na Preloki, gradnja ceste Dobljčki ovinek - Vrh gora, modernizacija Sadeža in Vrtne ulice v Črnomlju, modernizacija ceste Vrtača - Štrek-ljevec in Črnomelj - Bežgovec.

Je že trimesečna zamuda

Ni mogoče sestaviti celote, dokler koščki niso zbrani - To velja za občinski družbeni plan

Po občinskem akcijskem programu bi morale vse delovne organizacije do 8. marca poslati na občino osnovne podatke razvoja, tako imenovane „minimum kazalce“, vendar že spet nekateri sprejete naloge niso vzeli dovolj resno. Izpolniti bi morali le poslano anketo, do roka pa je svojo dolžnost opravilo le 7 kolektivov, 13 OZD in TOZD pa še ni dalo glasu. Upravičena je domneva, da sami ne vedo, kaj bo z njimi v naslednjih petih letih.

Medtem ko gre pohvaliti Kovinarja, Begrad, Rudnik, Iskro in Belt ter oba tozda Gozdne gospodarstva, pa je dejstvo, da iz ostalih kolektivov, organiziranih kot TOZD, ni odgovorov. Tako se ne ve, kaj načrtujejo v IMV, Dolenjki, Viatorju, BETI in Cestnem podjetju, kjer je blizu 800 zaposlenih.

Da gre v naslednjem petletnem obdobju za velike premike, ki niso od muh in bodo vplivali na življenje vsakega občana, pove že podatek, da načrtujejo do leta 1980 v 16 podjetjih 1356 novih delovnih mest. Največje povečanje zaposlenosti je

hinje vodi iz mesta proti Metliki, je tako luknjasta, da se z vozilom ali peš nimaš kam ogniti. Sploh pa je vprašanje, kdaj bo narejen vrhni sloj na vsej dolžini cestne trase. Po nekaj letih o njem še ni sledu...

V TUJE KRAJE - Viatorjeva po-tovalna agencija v Črnomlju organizira aprila dva izleta: 12. aprila en dan v Benetke, 19. in 20. aprila pa v Budimpešto. Kot kaže, je za Benetke tako malo prijav, da bo izlet prestavljen. So že ljubitelji potovanj vsi videli ta kraj ali pa jih moti slabše vreme? Za prvi maj bo tudi izletov na pretek.

Asfalt bodo dobili v Gribljah, cesto Žuniči - Vrhovci pa bodo popravili.

Med vodovodnimi in kanalizacijskimi deli je na prvem mestu zapisana gradnja čistilne naprave za viniški vodovod. V programu je vodovod za Jelševnik in okrepitev vodovoda za Črnomelj, vodovod Jelševnik - Tušev dol, razširitev viniškega vodovoda in izdelava načrtov ter začetek del kanalizacijskega kolektorja v Črnomlju.

Zdej imajo prednost že začeta in še nedokončana dela iz lanskega leta, prednost dajejo delom, za katera so zagotovljena namenska sredstva; v poštev so vzeli samo tiste gradnje, ki so bile zajete v petletnem programu, in upoštevali so predlog, naj vsako območje nekaj dobi.

R. BAČER

predvideno v Iskri, ki bo takrat že več kot 1500-članski kolektiv.

Sestavo družbenega plana je obravnavala zadnja občinska skupščina v sestavi delegatov treh zborov. Naročili so organom upravljanja v kolektivih-zaostankarjih, naj se nemudoma lotijo dela. Do konca aprila mora biti narejen občinski osnutek družbenega plana, ki bo potem v enomesečni javni razpravi.

Lastovke se vračajo

DORA SAMARIN, 23-letna tajnica pri Obrtnem komunalnem podjetju v Črnomlju:

„Moj oče je bil rudar v Kanižarici. Živel smo tu, vendar bolj slabo. Potem se je odločil za Nemčijo. Za njim sva šli 1964 tudi mama in jaz. Takrat mi je bilo 12 let. V Nemčiji sem nadaljevala šolanje. Končala sem osemletko in strojeopisni tečaj. Živel smo v okolici Stuttgarta in tam sem spoznala svojega sedanjega moža. Poročila sva se in najina hčerka Silviya je bila tam rojena. Ko smo prisluzili nekaj denarja, smo se odločili vsi skupaj za vrnitev domov. Zdej nam je v Črnomlju lepo. Ata je avtoprevoznik, moj mož pri njem vozi, jaz imam službo kot tajnica, mama pa je v našem podjetju čistilka. Vse drugače je, če živiš med domačimi ljudmi.“

Manj stanovanj kot pred leti?

Komunalno opremljena parcela je predraga, zato ni zanimanja

Občinski svet Zveze sindikatov v Metliki je na letni skupščini 28. marca sprejel delovni načrt za letošnje leto. Še naprej si bo prizadeval utrjevati samoupravne odnose v delovnih organizacijah in še tesneje bo sodeloval z delavskimi sveti, raznimi komisijami, delavskimi kontrolami itd.

Na zboru so člani razpravljali o delu osnovnih organizacij in poudarili, da jih v prihodnjih dneh čaka še precej dela, zlasti razširitev sindikalne dejavnosti v krajevne skupnosti. Spregovorili so tudi o izobraževanju, zlasti družbenopolitičnem in akcijskem usposabljanju članov izvršilnih odborov v osnovnih organizacijah, največ pozornosti pa so posvetili stanovanjski problematiki.

Stevilni delavci namreč upraviče-

no pričakujejo, da bodo prišli do stanovanj, njihove želje pa se vse prepočasno uresničujejo. Predstavniki samoupravnih organov stanovanjske skupnosti so poudarili, da je glavni vzrok za stanovanjske težave v tem, ker je premalo zemljišč za blokovsko gradnjo. Edino zemljišče, ki je delno komunalno urejeno in je predvideno za blokovsko zazidavo, je last Transportno-gradbenega podjetja. Od treh predvidenih stolpčev je prvi v začetni gradbeni stopnji, vendar je že sedaj prišlo do težav. Izvajalec del predlaga, naj bi bila cena za kvadratni meter stanovanjske površine 7.060,00 din, stanovanjska skupnost pa se s ceno ne strinja, ker je izven vseh do sedaj veljavnih norm.

LETOS BODO PODELILI 10 PRIZNANJ OF

Prejšnjo sredo je imel izvršni odbor občinske konference SZDL se-stanek, na katerem so člani razpravljali o samoprispevku in volitvah ter imenovali štirinajstčlanski koordinacijski odbor za uresničevanje načrta celodnevne šole, obenem pa so razpravljali tudi o podelitvi priznanj Osvobodilne fronte. Letos bodo to priznanje podelili desetim zaslužnim občanom iz metliške občine. Pogovorili so se tudi o proslavi, ki bo 27. aprila, ter o majski proslavi v Ljubljani, na katero bo šlo po vsej verjetnosti tudi okoli 500 Metličanov.

Vlagati za napredek

Na 6. seji OK ZKS Metlika: delo delegacij bi bilo lahko boljše - Krepti ZK na vasi

Komite občinske konference ZKS Metlika je imel 31. marca 6. sejo občinske konference ZK. Največ pozornosti so člani konference posvetili kadrovske politiki v občini in idejnopolitični ter organizacijsko kadrovske kreptitvi Zveze komunistov.

Poudarili so, da brez usposobljenega kadra delovne organizacije in druge samoupravne skupnosti ne morejo zadovoljivo izpolniti svoje naloge. Zato naj bo poslednja naloga vsake organizacije oziroma skupnosti načrtno vlaganje dela svojih sredstev v kadrovske politiko, v vseh delovnih organizacijah v občini pa je nujno potrebno v najkrajšem času organizirati kadrovske službe.

Analiza, ki jo je napravil izvršni svet občinske skupščine že lani, je namreč pokazala, da v vseh delovnih organizacijah primanjkuje več ali manj strokovnega kadra, predvsem strokovnjakov z višjo in visoko izobrazbo. Zato je treba izdelati dolgoročne načrte potreb po kadrih. Komunisti so poudarili, da morajo povsod dosledno izvajati občinski družbeni dogovor o kadrovske politiki.

Nato so spregovorili o idejnopolitični in organizacijsko kadrovske kreptitvi ZK. Zveza komunistov v metliški občini je pred 21. sejo in pismom ter 29. sejo CK ZKS doživljala pretrese in ni bila idejno in akcijsko enotna. V zadnjih dveh letih je drugače: osnovne organizacije dobro delajo, uveljavlja se programsko delo, vedno več osnovnih organizacij obvladuje politične razmere v svojem okolju. Sprejemanje v ZK postaja vedno bolj načrtno, bistveno se je okrepilo idejno in politično delo osnovnih organizacij itd.

Na seji so spregovorili tudi o nekdanjih komunistih, ki so bili zaradi napak izključeni ali pa so sami izstopili. Ti so svoje napake priznali, s svojim delom pa dokazujejo, da sprejemajo politiko ZK. Zato bi bilo prav, ko bi jih vključili v politično delo.

V oceni uresničevanja delegatskega in skupščinskega sistema so poudarili, da je delo delegacij zaživel,

vendar še vedno ne tako, kot bi moralo. Zato konferenca zavezuje komuniste v SZDL in sindikatih, da ocenijo dosedanje delo delegacij v temeljnih samoupravnih skupnostih, posebno pozornost pa je potrebno posvetiti informiranju v delegatskem sistemu, sodelovanju delegacije z družbenopolitičnimi organizacijami, svetom KS ali delavskim svetom TOZD itd.

Metliška občinska konferenca ZKS in občinski sindikalni svet Zveze sindikatov sta pripravila politično šolo, ki jo je obiskovalo 30 slušateljev, v glavnem mladih komunistov in sindikalnih delavcev. Šolo so uspešno končali vsi, spričevala pa jim je podelil v „Domu borcev in mladine“ v Kumrovcu sekretar Jože Mozetič. Na sliki: tov. Mozetič podeljuje spričevalo Mileni Pavlovič.

SPREHOD PO METLIKI

SPREJEM ŠTAFETE - Prejšnji petek so Metličani toplo sprejeli zvezno štafeto s pozdravi tovarišu Titu. V kulturnem programu so sodelovali učenci pokliene in osnovne šole ter mestni pihalni orkester.

MLADINSKA PARTIZANSKA ENOTA - 26. aprila, pred dnevom obletnice ustanovitve OF, bo sprejeli 90 mladincev - prostovoljcev v mladinsko partizansko enoto. Če bo lepo vreme, bo slovesnost na Veselici, drugače pa v veži osnovne šole. Prisotni bodo tudi borci XV. SNOUB - belokranjske.

OBCNI ZBOR RK - Pred kratkim so imeli člani RK Beti občni zbor, ki so se ga udeležili delegati vseh metliških TOZD in DSSS. Delegati so v razgibani razpravi poudarili, da bi bilo potrebno posvetiti večjo skrb higienskim razmeram v delovnih prostorih, v bodoče pa bi morali čim več ljudi usposobiti za dajanje prve pomoči. Na obnem zboru so izvolili tudi odbore RK po posameznih TOZD.

ZAKLJUČNI IZPITI - 18. in 19. aprila bo opravljalo v TOZD izobraževalni center Beti zaključne izpite petindvajset dijakov izredne srednje tehniške tekstilne šole. Dekleta zaslužijo pohvalo, saj so poleg rednega

kljub povečani družbeni skrbi manjša od rasti v preteklih letih.

Člani občinskega sveta menijo, da je velik del vzrokov za nezadovoljivo stanovanjsko graditev v enostranskih težnjah Transportno-gradbenega podjetja, in so njihovo ravnanje obsodili.

EKIPE PRVE POMOČI MORAJO NASTOPITI

Metliški občinski odbor Rdečega križa bo s civilno zaščito v kratkem pripravil občinsko tekmovanje ekip Rdečega križa in civilne zaščite. Kot kaže, bo nastopilo šest ekip (ekipe Beti, Novoteksa, Kometa, Kmetijske zadruge, IMV in občinskega odbora RK), ekipo pa bo sestavljalo 6 tekmovalcev z rezervno. Vrste se bodo pomerile v praktičnem izvajanju prve pomoči, svoje znanje pa bodo morale dokazati tudi z odgovori na testna vprašanja. Tekmovanje se bo končalo okoli 15. maja, najboljša ekipa pa bo lahko nastopila na republiškem tekmovanju 8. junija v Slovenski Bistrici.

V pisarni občinskega odbora RK smo zvedeli, da ni zanesljivo, ali bo občinsko tekmovanje tudi izvedeno, predvsem zaradi pomanjkanja denarja. Nedvomno je, da bi morale vse družbenopolitične organizacije v občini poskrbeti, da bo koristno tekmovanje nemoteno potekalo in da bo najboljša ekipa lahko nastopila na srečanju najboljših republiških ekip prve pomoči in civilne zaščite.

delo pridno študirala in jih tako čaka le še zaključni izpit.

ODPOVED GOSTOVANJ - Zaradi pomanjkanja denarja je kulturna skupnost odpovedala gledališka gostovanja za pomladansko sezono 1975. Gostovanj, ki so bila najavljena z belokranjskim gledališkim območjem, torej ne bo. Metličani ne bodo videli Naročene komedije, Izgubljenega sina, ne bo pa tudi gostovanja Stalneje slovenskega gledališča iz Trsta.

KJE SI, TOVARIS TREBA?

Kadar koli v občini ne gre, kakor bi moralo iti, razpravljaj govorijo: „Tovariši, treba bi bilo poziviti amaterizem, po vaseh bi bilo treba napeljati boljši električni tok, treba bi bilo zgraditi čistilne naprave, treba...“ Ker nihče ne pozna nikogar, ki bi se pisal TREBA, vabimo vse s tem priimkom, da se za stalno naselijo v naši občini. Dela jim ne bo manjkalo.

metliški tednik

Proračun bo pod dogovorjeno mejo

Zvišali ga bodo manj zato, ker ne bo dovolj dohodkov - Proračunski porabniki so vložili za 5.350.000 din več zahtevkov, kot bo denarja

Letošnji proračun občine Kočevje bo imel 14.584.096 din dohodkov in 14.464.096 din izdatkov, medtem ko je 120.000 din razporejenih v proračunsko rezervno. Tako določa odlok občinske skupščine, ki je bil sprejet 31. marca.

Občina Kočevje bi lahko po merilih družbenega dogovora povečala letos proračun za 25,1 odstotka in bi torej proračun lahko znašal 14.990.497 din. Na podlagi ocenjenih dohodkov za letos pa bo mogoče za splošno porabo, se pravi za proračun, zbrati (skupno z lajskim

proračunskim presežkom 878.260 din) le 14.584.096 din.

Bilanca sredstev in potrošnje splošne porabe za letos predvideva, da bo imel občinski proračun letos za 15 odstotkov več dohodkov kot lani, izdatkov pa za 24,2 odstotka več.

Izdatki bodo letos v primerjavi z lani večji: za delo državnih organov za 37,4 odstotka, za narodno obrambo za 27,4 odstotka, za družbeno-politične organizacije in društva za 29 odstotkov, za socialno skrbstvo za 24,4 odstotka, za krajevne skupnosti za 68,9 odstotka, za gospodarsko posredovanje za 13,8 odstotka, za občinsko sodišče za 32,7 odstotka, za občinsko javno tožilstvo za 40,6 odstotka, za občinsko javno pravobranilstvo za 88,6 odstotka in za izločena sredstva za rezervno za 16,7 odstotka. Manjša pa bodo: pri negospodarskih investicijah za 66,6 odstotka in pri tekoči proračunski rezervi in obveznostih za 68,6 odstotka. Primerljivi pa niso izdatki za komunalno dejavnost, ki so znašali lani 4.874,85 din, letos pa naj bi znašali 50.000 din.

J. P.

J. PRIMC

Krajevnim skupnostim več

Vendar glede na potrebe veliko premalo

Iz občinskega proračuna bodo letos prejele krajevne skupnosti (KS) na območju občine Kočevje 1.233.316 din ali 68,9 odstotka več kot lani. Zahtevki KS pa so znašali za letos skupno nad 3.627.000 din ali skoraj 3-krat več, kot so KS dobile.

Dotacija iz občinskega proračuna je bila razdeljena posameznim KS na osnovi števila prebivalcev in oddaljenosti od Kočevja. Po teh merilih so dobile KS naslednjo dotacijo: Banja Loka 25.356 din, Dolga vas 26.784 din, Draga 46.310 din, Kočevje 393.336 din (in še za preneseno dejavnost 261.300 din), Koprivnik 14.448 din, Livold 30.348 din, Mozelj 20.360 din, Osilnica 37.778 din, Polom 8.724 din, Pregrad 23.684 din, Rudnik-Salka vas 111.294 din, Stara cerkev

84.456 din, Stari Log 11.154 din, Struge 37.182 din, Vas-Fara 38.668 din, Vimolj 14.206 din in Kočevska Reka 47.928 din.

J. P.

Stanarine so že večje

Na kratko o zadnji občinski seji

Na zadnjih ločenih sejah vseh zborov občinske skupščine Kočevje, ki so bile 31. marca, so delegati sprejeli proračun občine za letos, dali soglasje k družbenemu dogovoru o ustanovitvi skupnosti občin ljubljanske regije in sprejeli odlok o financiranju krajevnih skupnosti v ljubljanski regiji.

Sprejeli so tudi dogovor o politiki stanarin za letos in predlog o pove-

čanju stanarin za 25 odstotkov, medtem ko so sprejem odloka o delni nadomestitvi stanarine in drugi družbeni pomoči v stanovanjskem gospodarstvu odložili do prihodnje seje. Prej ga bodo namreč uskladjili z ostalimi občinami.

Sprejetih je bilo še več drugih odlokov, in sicer o prispevku od spremembe nenamembnosti kmetijskega ali gozdnega zemljišča, o povprečni gradbeni ceni in povprečnih gradbenih stroških komunalnega urejanja zemljišč, o družbeni skrbi za udeležence NOV in njihove družinske člane, za borce za severno mejo in o priznavalnih zanje in za slovenske dobrovoljce iz vojn 1912 do 1918 ter predlog odloka o obveznem slikanju pljuč.

Na dnevnem redu so bile še volitve in imenovanja ter vprašanja delegatov.

J. P.

GIBANJE PREBIVALSTVA

V februarju in marcu je bilo na območju matičnega urada Kočevje 9 porok. Rojena sta bila dva dečka in ena deklica. V februarju so umrli: Jožefa Pungarček, osebna upokojenka iz Rudnika 6, stara 73 let; Alojz Kordiš, upokojenec iz Konca vasi 13, star 78 let; Ivana Ameršek, družinska upokojenka iz Kočevja, Turjaška 6, stara 71 let; Alenka Rozman iz Kočevja, Trata, stara 1 mesec; Jakob Janežič, upokojenec iz Kočevja, Podgorska 23, star 80 let; in Ana Kastelic, družinska upokojenka iz Kočevja, Prešernova 16, stara 86 let.

V marcu so umrli: Miha Klarič, upokojenec iz Kočevja, Mestni log 15, star 72 let; Matija Troha, družinska upokojenka iz Dolge vasi 38, stara 74 let; Ivana Rus, kmetovalka iz Podtabora 38, umrla v Kolenči vasi 13, stara 48 let; Franc Verderber, avtoelektričar iz Mlake pri Kočevju 18, star 28 let; Anton Omerza iz Gornjih Ložin 10, star 72 let; Marija Vidmar, upokojenka iz Kočevja, Trg zbora odposlancev 5, stara 77 let; in Jože Lipovec, upokojenec iz Zeljn 52, star 60 let.

PONIKVAR PREDSEDNIK ZSAM

Na nedavni prvi seji novega upravnega odbora združenja šoferjev in avtomehaničarjev Kočevje so med drugim razpravljali o delovnem programu. Pohvalili so prizadevanost in požrtvovalnost dolgoletnega dosedanjega predsednika Pavla Krapeža in ga razrešili te dolžnosti, za novega predsednika združenja pa so izvolili Jožeta Ponikvarja.

DRAGA: VOLITVE IN TELEFON

V Dragi v kočevski občini je bila pred kratkim razširjena seja odbora SZDL, katere so se udeležili tudi člani sveta krajevne skupnosti (KS) in predstavniki vseh družbenopolitičnih organizacij dragskega območja. Na njej so se pogovorili o pripravah na volitve v SZDL in KS. Razpravljali so tudi o športnih igriščih, ki jih nameravajo zgraditi v Podpreški oziroma Dragi. Posebno živahna je bila razprava o napeljavi telefona, saj bo sosednji Loški potok že v nekaj mesecih priključen na ATC, medtem ko Draga še ni predvidena, čeprav je ravno v ta namen KS pred leti investirala šest starih milijonov za napeljavo telefona od Drage do Trave.

V. P.

Kakor na mnogih drugih proslavah tako so tudi na proslavah ob letošnjem občinskem prazniku nastopili „Lončarji“ iz Dolenje vasi pod vodstvom Andreja Petka. (Foto: J. Primc)

Jutri smernice in proračun

Na dnevnem redu občinske seje tudi podražitev stanovanj, samozaščita in kmetijstvo

Za jutri, 11. aprila, je sklicana 8. skupna seja vseh zborov občinske skupščine Ribnica. Na njej bodo sprejeli smernice gospodarskega in družbenega razvoja občine za letos, sprejeli bodo občinski proračun za letos in družbeni dogovor o prenosu sredstev za financiranje nekaterih oblik in dejavnosti socialnega skrbstva.

Nadalje bodo sprejeli družbeni dogovor o samozaščiti v občini, pro-

gram razvoja kmetijstva v občini za obdobje 1975 do 1980 in samoupravni sporazum o zbiranju sredstev za pospeševanje kmetijstva.

Na področju stanovanjske politike bodo sprejeli dogovor o politiki stanarin za letos, odlok o povišanju stanarin in odlok o spremembi odloka o delni nadomestitvi stanarine in drugi družbeni pomoči v stanovanjskem gospodarstvu na območju občine. Nadalje bodo ukiniteli sklade za pospeševanje kmetijstva, turizma in komunalno-kreditni sklad.

Delegati bodo dali predvidoma tudi soglasja k samoupravnima sporazumoma o ustanovitvi občinske skupnosti socialnega varstva in skupnosti za zaposlovanje ljubljana ter sprejeli poročilo o stanju samoupravnih aktov interesnih skupnosti v občini.

J. P.

Potegavščine za 1. april

Spolna vzgoja (po TV) opolnoči

V ribniški občini letos tudi ni šlo brez prvopriprških potegavščin. V Dolenji vasi je nekdo obesil plakat, da bo za 1. aprila ples v novi dvorani DC-16. Vendar s plesom seveda ni bilo nič, ker se urejajo v njen parket.

Neki znanec mi je za 1. aprila vznemirjen potolžil, da je dobil spo-

ročilo o smrti prijatelja. Ker je prijatelj iz druge republike, ni mogel preveriti, če obvestilo drži. Kupil je venec in odpotoval...

Tudi v ribniški občini je marsikdo nasledel obvestilu v Stopu, da bo tudi ljubljanska televizija posredovala svojim gledalcem serijo filmov o spolni vzgoji in s tem sledila zgledu švedske in danske televizije. Ker je serija namenjena le odraslim, bodo filmi na sporedu prav 1. aprila „ob 24.05“. Mnogi so ob tej čudni uri res prižgali televizijski sprejemnik, videli, da na ekranu ni slike, in se nekoliko kasno spomnili 1. aprila.

V Ribnici je bilo še precej potegavščin na račun direktorjev, poslovodij in drugih.

M. GLAVONJIC

SLABA CESTA

Delavci in delavke, ki se vozijo na delo v tekstilno tovarno SUKNO v Jurjevici v ribniški občini iz smeri Lipovšičica, negodujejo zaradi slabe ceste. Na to cesto pridejo cestarji zelo redko, zato so na njej velike kotanje. Cesto je dolžna vzdrževati Komunala, ki pa zanjo nima pravega posluha, zato se uporabniki ceste upravičeno jeze zaradi slabega vzdrževanja.

-m-

RIBNIŠKI ZOBOTREBCEI

UGODNE CENE - Te dni imajo gospodinjke težave z nakupom posameznih vrst sadja in zelenjave, ker v trgovinah ni dobra izbira. Težav pa jih rešuje ribniška tržnica, kjer prodajajo solato po 10 din kilogram, zelje po 7 din, solato kristal po 16 din, čebulo po 5 din, pomaranče po 9 din, suhe slive po 19 din itd. Cene so za to letno dobo kar ugodne.

CISTE ULICE - Ribniške ulice so razmeroma čiste. K temu pripomore tudi osebe nekaterih trgovin, ki skrbijo, da so njihovi pločniki vedno pometeni. Seveda uporabijo za to delo učence oziroma vajence.

SPET PLES V HOTELU - Nedavno smo pisali, da v Ribnici skoraj ni zabavnega življenja, in to predvsem zato, ker ni plesov in raznih zabavnih nastopov. Preteklo soboto pa se je spet začel ples v hotelu Jelka. Pravijo, da bo odslej ples redno vsako soboto. Igral bo ansambel „Urban“ iz Ribnice. Vstopnica bo veljala 15 din.

M.G.-C

Najboljši v ZSM in ZK

200 vojakov sprejetih v mladinsko organizacijo

Na podlagi sklepov 9. kongresa Zveze socialistične mladine Jugoslavije in organizacije ZK v JLA so pred kratkim ustanovili mladinsko organizacijo tudi v enoti JLA v Ribnici. Vanjo so sprejeli okoli 200 najboljših mladih vojakov in starešin. Večina jih je že prej delala

v aktivih ZSM, precej med njimi pa je članov ZK.

Mladinska organizacija, ki bo delala pod okriljem ZK in na osnovi sklepov 9. kongresa, bo nosilec vseh dejavnosti v enoti, in sicer športnih, družbenih in političnih, seveda pa je njena glavna naloga, da kar največ prispeva k bojni pripravljenosti.

Po besedah podpolkovnika Sretna Djordjeviča je ustanovitev mladinske organizacije v JLA velikega pomena ne le za JLA ampak za vso družbo. Mladinci, ki so postali člani organizacije ZSM v JLA, bodo namreč tudi po odsluženem vojaškem roku nosilci družbeno političnega in drugega dela v krajevnih skupnostih in delovnih organizacijah.

M. GLAVONJIC

TELEFON NA VAS

Telefon postaja vse bolj pomemben dejavnik našega človeka tudi na podeželju. Za primer navajamo vaščane v Vinicah in Zapotoku v ribniški občini, kjer je v vsaki vasi več kot deset novih lastnikov telefonskih aparatov. Ljudje sedaj nestrno čakajo, kdaj bodo priključeni na telefonsko omrežje. Zato je treba hitro povečati število novih telefonskih števil v centralni pošti v Ribnici. Posebno zanimanje za telefone je tudi na območju pošte Sodražica in Loški potok. Prvi pa so dali pobudo za napeljavo telefonov prebivalci Slencen, kjer so lani dobili več deset novih telefonov. Ljudje se ne ustrašijo plačati po več tisoč dinarjev za priključek telefona, ker so spoznali, da pride telefon posebnim prav v odročnih krajih.

NAS KRUH JE DOBER

Vsem je res težko ustreči: zelo težko smo čakali pekarno v Ribnici, sedaj, ko jo imamo, zopet nismo vsi zadovoljni. Nekateri kritizirajo, da kruh ni dober, da ni lepo oblikovan, da ga je premalo. Toda več je pohval, da takega kruha že dolgo nismo imeli, posebno ne, ko smo bili odvisni od dovažanja. Mnogi se strinjamo, da je kruh dober, tudi oblika se je zelo popravila in kruha je vedno dovolj. Prodajalna je zadosti velika, topla in „repop“ pred njo ni. Zadovoljni smo tudi, da imamo dobrega peka.

V. P.

Titovo štafeto je kljub dežju pričakalo 3. aprila ob 16.20 v Kočevju veliko občanov in mladine. Ob tej priložnosti je zbranim spregovoril predsednik občinske organizacije ZSM Rudi Orel, v kulturnem delu programa pa so nastopili recitatorji, harmonikarji glasbene šole in pevski zborček DOREMI. Štafeto palico je prinesla v Kočevje Darja Škorjanc, odnesel pa jo je Branko Arko. (Foto: J. Primc)

DROBNE IZ KOČEVJA

BABJE CENCE - Napihovanje dnevnih dogodkov ne koristi nikomur, razen tega pa čisto škoduje posameznikom. V zadnjem času so se pripetile v okolici Kočevja prometne nesreče s smrtnim izidom, samomorji, nenadne smrti, kapi, delovne nesreče in podobno. Vse to se dogaja tudi v drugih krajih. Vendar so v Kočevju ljudje, ki take stvari pretiravajo, vedo „zanesljivo“ vzroke za samomore, za načini smrti itd. Ta veriga se potem vleče od ust do ust. Vsak še nekaj doda in na koncu pride ven čudna zmešnjava.

pri osnovni šoli dobro napreduje in bo do šolskega leta 1975/76 končana. V hali bosta tudi dve telovadnici in tako bo nekaj prostorov v domu telesne kulture prostih vsaj popoldne. Tako bo prostor še za telovadbo predšolske mladine, za množično rekreacijo zaposlenih občanov in za vadbo članov tekmovalnih ekip. Težave bodo le z vadbenim kadrom. Do otvoritve bazena bo treba dobiti tudi kadre, medtem ko je finančna plat v glavnem rešena.

NAJVEČJI - V časopisu smo čitali poročila o največjih osebnih dohodkih v raznih občinah. Kar za 10 največjih v vsaki občini smo zvedeli, tudi za Kočevje. Menim, da je to z muko in zakonito prislužen denar in je zato to ljudi nesmiselno istovetiti s tistimi, ki jih obravnavajo poročila komisij za raziskavo neupravičenega bogatstva. Zasluzki po občinah so povzeti iz rednih prijav osebnih dohodkov, od katerih je skupnost že dobila pripadajoče prispevke, za presežek pa bo določen davek po ustreznih tabelah.

NEPOTREBNA OPRAVICILA - V dnevnem časopisu so se uredništva naročnikom in bralcem opravičevala, da so jih z nekaterimi sestavki „potegnili“ za 1. april. Bralci se niso nič razburjali, ker so časopisnih potegavščin navajeni že celo leto, ne samo za 1. april.

BAZEN IN TELOVADNICA - Gradnja pokritega plavalnega bazena

Na Trati se nekateri jezijo, da povzročajo kure veliko skodlo.

Saj jo res, še večjo pa tisti, ki ne rede kur, jedo pa jajca in kurje meso.

KOČEVJSKE NOVICE

KMETOVALCI!

Ne zamudite ugodne prilike in si že pred sezono kupite kmetijske stroje za vsa letošnja dela, posebno za spravilo sena, po konkurenčnih cenah! Za pomlad si nabavite takoj: trosilnike hlevskega gnoja KR PAN 30, razsipalnice umetnih gnojil Vicon-Creina B-75.

Za spravilo sena takoj dobite motorne kosilnice BCS, traktorske bočne in zadnje (domače-uvožene), obračalnike za seno Favorit 220 in Panonija 0-220, samonakladalne prikolice Senator 22 in Pionir-17, puhalnike Tajfun, ventilatorje za dosuševanje sena, silokombajn Mengele MB-J.

Dobava naprav takoj!

Informacije daje AGROTEHNIKA-TOZD trgovina Ljubljana s poslovalnicami Ljubljana, Titova 38 (315-555); prodajalna JURČEK, Ljubljana, Titova 50 (313-398); Murska Sobota, Titova 25 (069 21-508); Celje, Aškerčeva 19 (063 25-500); Maribor, Meljska 5 (062 23-081); Ljutomer (069 81-083).

OBIŠČITE NAS NA GORENJSKEM SEJMU V KRANJU OD 10. DO 20. APRILA 1975

PROSTO DELOVNO MESTO!

Tovarna klobukov „SEŠIR“ Škofja Loka

vabi k sodelovanju

TRGOVSKEGA DELAVCA (delavko) za določen čas.

Delavca potrebujemo za prodajalno v Novem mestu v času odsotnosti sedanje poslovodje. Vse podrobnosti po dogovoru. Rok za prijave je 30. 4. 1975.

PROSTA DELOVNA MESTA!

LIK in MELAMIN KOČEVJE

razglašata prosta delovna mesta za oskrbo počitniškega doma na PAGU:

1. UPRAVNIKA
2. PRVO KUHARICO
3. DRUGO KUHARICO
4. SERVIRKO

POGOJI:
Pod 1. ustrezne izkušnje
Pod 2. kvalifikacija ali priučitev z daljšo prakso
Osebnih dohodkov znaša pod 1. 5.000,00 din, pod 2. 4.500,00 din, pod 3. 4.000,00 din, pod 4. 3.000,00 din.
Delo bo trajalo predvidoma od 15. 6. 1975 do 15. 9. 1975.

Interesenti naj pošljejo ponudbe oz. naj se osebno zglasijo v splošnem sektorju „MELAMINA“, Kočevje, do vključno 25. 4. 1975.

PROSTO DELOVNO MESTO!

„LABOD“, tovarna perila
NOVO MESTO
TOZD LOČNA

objavlja prosto delovno mesto

OBRATNEGA ELEKTRIČARJA

Pogoji: kvalificiran ali visoko kvalificiran električar z najmanj 2 letoma prakse pri vzdrževanju industrijskih strojev in naprav.

Kandidati naj vložijo prošnje na naslov: Komisija za kadre in delovna razmerja pri TOZD Ločna, Cesta herojev 29, Novo mesto. Objava velja do zasedbe delovnega mesta.

PROSTO DELOVNO MESTO!

Odbor za medsebojna razmerja delavcev v združenem delu ZAVAROVALNICE SAVA-PE KRŠKO

objavlja prosto delovno mesto

ZAVAROVALNEGA ZASTOPNIKA V ZASTOPU SENOVO

s polnim delovnim časom za nedoločen čas.

Pogoji:
Srednja strokovna izobrazba, 3 letna praksa in poskusno delo 2 meseca.
Rok prijave je 15 din po objavi na Zavarovalnico Sava-PE Krško.

REJCI PERUTNINE!

KZ NAKLO

PRI KRANJU

VALILNICA

64202 NAKLO

prodaja vsak dan od 7. - 13. ure in ob sredah in petkih od 7. - 18. ure

10 TEDNOV STARE JARČKE

rjave in bele, dobre nesnice po 30 din.

Priporoča se KZ Naklo

vsak četrtek
DOLENJSKI LIST

PROSTA DELOVNA MESTA!

„SLOVENIJALES – STILLES“
TOVARNA STILNEGA POHIŠTVA IN
NOTRANJE OPREME
SEVNICA

OBJAVLJA
prosta delovna mesta za:

1. PROGRAMERJA ELEKTRONSKE OBDELAVE PODATKOV,
2. REFERENTA ZA STATISTIKO, PLAN IN POROČILA,
3. KNJIGOVODJA OSTALIH EVIDENC,
4. LESNOINDUSTRIJSKEGA TEHNIKA ZA DELA V PIRAVI DELA.

Pogoji:

Pod 1: Srednja strokovna izobrazba ekonomsko tehnične ali druge ustrezne smeri. Pogoj za sprejem je 3- mesečno poskusno delo in predhodno testiranje v IBM centru.

Pod 2: Višja ali srednja strokovna izobrazba ekonomske smeri z najmanj 3 leti delovnih izkušenj v knjigovodsko-financijskih poslih. Pogoj za sprejem je 3- mesečno poskusno delo.

Pod 3: Srednja ekonomska šola z najmanj 1 letom delovnih izkušenj v knjigovodsko-financijskih poslih ali nepopolna srednja šola z najmanj 5 leti delovnih izkušenj v knjigovodsko-financijskih poslih. Pogoj za sprejem je 3- mesečno poskusno delo.

Pod 4: Lesnoindustrijski tehnik; zaželene so delovne izkušnje v stroki, sicer pa je lahko tudi začetnik. Pogoj za sprejem je 3- mesečno poskusno delo.

Kandidati za objavljena prosta delovna mesta naj svoje vloge z opisom dosedanjega dela naslovijo na naslov organizacije v 10 dneh po objavi.

PROSTA DELOVNA MESTA!

Čevljarstvo podjetje „BOR“, Dol. Toplice

razpisuje naslednja prosta delovna mesta:

1. DIREKTORJA PODJETJA
2. VRATARJA
3. ČUVAJA ZA NOČNO IZMENO

Pogoji:

Pod 1.: da ima ekonomsko srednjo ali tehnično čevljarstvo šolo ali kvalifikacije čevljarkega mojstra z dokončano šolo za vodilne kadre in 10 let dela na vodilnem delovnem mestu v delovni organizaciji usnjarsko-čevljarke stroke in da ne obstoji kateri od zadržkov po 134. členu zakona o konstituiranju.

Pod 2. - 3.: nekvalificiran delavec(vka).

Vsa razpisana delovna mesta je možno zasesti takoj ali po dogovoru.

Razpis velja do zasedbe delovnega mesta.

Ponudbe pošljite na upravo podjetja.

obiščite novo blagovnico PRESKRBA

v Krškem, kjer v dveh prodajnih etažah nudimo:

V GORNJI ETAŽI:
- ŠPORTNO IN MODNO OBUTEV ZA OTROKE, ŽENSKO IN MOŠKE
- USNjeno GALANTERIJU-TORBICE
- METRSKO BLAGO, ŽENSKO IN MOŠKO KONFEKCIJO, PLETENINE, PERILO

V SPODNJI ETAŽI:
- ŽIVILSKO POTREBŠČINE
- MESO IN MESNE IZDELKE
V ODDELKU DOM IN DRUŽINA:
- GOSPODINJSKE STROJE, DROBNE GOSPODINJSKE APARATE IN PRIPOMOČKE, VSE VRSTE POSODE
- AKUSTIKO: TV IN RADIJSKE SPREJEMNIKE, GRAMOFONE, MAGNETOFONE, PLOŠČE, KASETE IN DRUGO
V PAPIRNICI:
- PISARNIŠKI MATERIAL IN ŠOLSKE POTREBŠČINE

ODPRTO NON-STOP

VSAK DAN OD 7. URE DO 19.30
OB SOBOTAH OD 7. DO 15. URE

OBIŠČITE NOVO PRODAJALNO – TUDI ZA VAS BO KAJ!

OBIŠČITE

XIV. MEDNARODNI SPOMLADANSKI KMETIJSKI SEJEM
KRANJ 11. – 20. IV. 1975

Sejem odprt od 9. do 19. ure

Vsak dan ob 17. uri modna revija.

V TEM TEDNU VAS ZANIMA

TEDENSKI KOLEDAR

Četrtek, 10. aprila – Mehtilda Petek, 11. aprila – Stanislav Sobota, 12. aprila – Lazar Nedelja, 13. aprila – Ida Ponedeljek, 14. aprila – Valerij Torek, 15. aprila – Helena Sreda, 16. aprila – Bernardka Četrtek, 17. aprila – Rudolf

LUNINE MENE

11. aprila ob 17.39 – mlaj

BRESTANICA: 12. in 13. 4. ameriški barvni film Francoska zvezda.

BREŽICE: 11. in 12. 4. ameriški barvni film Umor iz ljubezni. 13. in 14. 4. francoski barvni film Veseli lov na diamante. 15. in 16. 4. ameriški barvni film Snupi se vrača.

CRNOMELJ: 11. 4. ameriški kriminalni film Mafija proti inšpektorju Tibsu. 13. 4. ameriški barvni film Nepoznani zaščitnik. 16. 4. italijanski barvni film Igra z ognjem.

KOSTANJEVICA: 13. 4. ameriški kriminalni film Frenzi.

MIRNA: 12. in 13. 4. film Don Huan je bila žena.

METLIKA: Od 11. do 13. 4. ameriški barvni film 87. policijska postaja. Od 11. do 13. 4. ameriški barvni film Nekoč je bil malopridnež. 16. in 17. 4. zahodnonemški barvni film Javna hiša.

NOVO MESTO, KINO JNA: Od 14. do 16. 4. film Prodajalka cvetja. 17. 4. ameriški film Dama in diamanti.

NOVO MESTO, KINO KRKA: od 11. do 14. 4. italijanski barvni film Skrij se. Od 15. do 17. 4. italijanski barvni film Tudi angeli ljubijo fižol.

RIBNICA: 12. in 13. 4. ameriški kavbojski barvni film Čatova zemlja. SEMIČ: 13. 4. ameriški barvni film Trije mušketirji.

SEVNICA: 12. in 13. 4. ameriški film Dr. Živago. 16. 4. film Kaliber 9.

TREBNJE: Od 12. do 13. 4. Slovenski barvni mladinski film Pastirčki.

radi ženitve sebi primerno dekle od 20 do 30 let. Ponudbe pošljite pod šifro „ČAKA NAJU SREČA“.

PROSIM VOZNIKA svetle škode, ki je 11. V. 1974 od 16.30 do 17. ure pripeljal na kraj nezgode, ki se je zgodila na avtocesti Ljubljana-Zagreb med vasio Sela in karteljevskim vzponom, naj se zgloši pri Blažu Tasevu, akumulatorska delavnica, Partizanska 11, Novo mesto.

POROČNI PRSTANI! – K moderni obleki – sodoben nakit! Dobite ga po naročilu ali izbiri pri zlatarju v Ljubljani, Gosposka 5 (poleg univerze). – Z izrezkom tega oglasa dobite 10 odst. popusta!

LOVSKA DRUŽINA Loka pri Crnomlju prosi vsakogar, ki kaj ve o izginelem lovskem psu, brak jazbecarju črne barve, ki sliši na ime CEDO, last LD Loka, da to sporoči na naslov: Lovska družina Loka pri Crnomlju, 68340 Crnomelj.

FRANC CEKUTA, Hrvaški brod 11, Sentjernej, prepovedujem vožnjo po mojem travniku v Ščunkah vsem, ki tam nimajo poti, in delanje kakršnekoli škode po mojem posestvu. Kdor tega ne bo upošteval, ga bom sodno preganjal.

JOZE PAVC, Gor. Vrhpolje 51, prepovedujem vožnjo, vskladiščenje in nalaganje hlodivine ter odlaganje odpadnih predmetov na zemljišče v Šmihelu pri Novem mestu. Kdor navedene prepovedi ne bo upošteval, bo sodno preganjan.

MIRKO ŽUNIČ, Gradac 74, izjavljam, da na občnem zboru sindikata OZD Kovinar Crnomelj 30. 1. 1975 nisem imel namena žaliti miličnikov PM Crnomelj. Če so bile moje izjave žaljive, se delavcem milice opravičujem. Mirko Žunič.

VALILNICA na SENOVEM obveščena cenjene stranke, da je sezonsko znižala cene enodnevnih piščancev, belim težkim brojlerjem na 4,50 din, rjavim srednje težkim nesnicam na 4,00 din. Piščance dobite tudi brez predhodnega naročila vsak torek od 16. do 21. ure, vsako sredo zjutraj od 6. do 9. ure in vsak petek od 16. do 21. ure. Priporočila se MIJO GUNJILAC, valilnica, 68281 SENOV.

NUDIM VSE VRSTE ROLET, ZALUZIJE, PLATNE NE ZAVESE VSEH BARV. IZVRŠIM VSA POPRAVILA. SPADAJOČA V TO STROKO. KRATKI DOBAVNI ROKI, CENE SOLIDNE. NAROČILA PREVZEMATA BOGO RAD, ZABJA VAS 15, NOVO MESTO, IN IGNAČ PRIJATELJ, KVEDROVA 8, KRŠKO.

JOZE PAVC, Gor. Vrhpolje 51, obveščam vse tiste lastnike, kateri imajo vskladiščeno hlodivino na zemljišču v Šmihelu pri Novem mestu, da jo v roku 8 dneh odstranijo po objavi tega obvestila. Kdor navedenega obvestila ne bo upošteval, bo sodno preganjan in hkrati mu bo odstranjena hlodivina.

BOROVO, jugoslovanski kombinat gume in obutve, TOZD prodaja, prodajalna Novo mesto obveščena vse delovne organizacije, ustanove in športna društva, da lahko kupujejo v naši prodajalni vse blago, katero je namenjeno za lastno reprodukcijo po prodajnih cenah brez prometnega davka.

NAŠIMA FRANJU IN MIŠU Zupančič iz Birčne vasi želijo vse lepo za njihov praznik – Tina, Srečo, Marta, Mima, Tone in Pencovi.

IVANU KUŽNIKU za 50. rojstni dan še mnogo let želita sestri Nada in Mici z družinama.

DRAGEMU možu in očku RIHARDU GRICARJU iz Ločne pri Novem mestu želimo za njegov praznik veliko sreče in zdravja in da bi bil še naprej tako dober z nami. Žena Marija z otroki, posebno Jožica in Zdenka.

LJUBI mami in očetu AMALJI in ANTONU KAVCICEVIMA iz Črešnjic pri Cerkljah za srebrno poroko vse najboljše, zdravia. za dovoljstva in družinskega razumevanja želijo hčerka Martina in sin Tone z družino.

DRAGI, skrbni mami MILKI RIFELJ iz Zdinje vasi za njeno 40. pomlad želijo vse lepo, veliko zdravia in še mnogo let mož To-

ne, sinovi Tone, Milan in Janko, hčerke Marta, Marinka in Metka.

DRAGI mami, stari mami ROZALIJI PICELI iz Novega mesta za 66. pomlad vse lepo in še mnogo zdravih let želijo vnучek Samo in Iva z možem Petrom. Čestitki pa se pridružujejo še sin Zdenko in hčerka Alenka z družinama.

ZA 86. LETNICO čestitamo FRANCU ŠENICI iz Drganjih sel, vse najboljše in še dosti srečnih dni v krogu svoje družine: herke Danica z družino, Zora z družino, Julka z družino, Pepca z družino in Linka s sinom Bojanom, sinovi Franc z družino, Rudi z družino in Jože z družino. Mami pa lep pozdrav.

Ob boleči izgubi našega dragega moža, očeta in starega očeta

JANEZA GRICARJA iz Očoca

se iskreno zahvaljujemo vsem sosedom, prijateljem in znancem za pomoč ter izrečeno sožalje. Posebna hvala kolektivu hotela „Grad Otočec“ ter tovarni zdravil „Krka“ za podarjena venca, župniku za opravljeni obred ter vsem, ki so ga spremili na njegovi zadnji poti.

Žalujoči: žena Marija, sinova Lojze in Florjan, hčerki Marija z družino, Fanika z možem, družini Kupljenik in Mahkovec ter drugo sorodstvo

Ob izgubi naše drage hčerke in sestre

MARIJE DEBEVC iz Šentruperta

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, znancem in sosedom za pomoč, izraženo sožalje in poklonjeno cvetje. Prisrčna hvala tudi župniku, kaplanu in pevcem ter vsem, ki so pokojnico spremili na zadnji poti. Posebna hvala patronažni sestri Dodi za vso skrb in nego.

Žalujoči: ata, mami in sestra Fanika

Ob izgubi najine drage sestre

HELENE REPOVŽ Primostek št. 2 pri Metliki

se iskreno zahvaljuje vsem sorodnikom, sosedom, še posebej družini Bajuk, prijateljem in znancem, ki ste jo v tako lepem številu spremili na njeni zadnji poti. Prav lepa hvala za izražena sožalja in podarjene vence in cvetje! Posebno zahvalo izrekava dekani Balohu za pogrebni obred in za toplo izrečene besede. Vsem iskrena hvala.

Žalujoči sestri Marija in Tončka

Posebna šola Šmihel se iskreno zahvaljuje ženam ZTP Novo mesto za plemenito dojanje. Ob 8. marcu so se odpovedale darilom, s čemer so pripomogle gradnji naše nove šole.

Ker mi ni mogoče, da bi se vsem posamezno zahvalil za pismeno ali ustno izražene čestitke, za izročena darila in cvetje ob mojem jubileju, šestdesetletnici življenja, se po tej poti najlepše zahvaljujem družbenopolitičnemu aktivu KS Skočjan, pionirjem OS Skočjan na čelu s tovariščo Katico, vsem posameznikom, posebno tov. Čelesniku, predstavnikom občinske skupščine in družbenopolitičnih organizacij občine Novo mesto, predsedniku skupščine za ob tej priliki izrečene izbrane besede, s katerimi je tako lepo orisal momente iz mojega življenja, in za podarjeno plaketo Novega mesta. Vsem še enkrat za vse najlepša hvala. VINKO ROBEK, DOBRUŠKA VAS 29.

V SPOMIN

2. aprila je minilo leto dni, odkar je tragično umrl

ZVONKO GAL z Lešnice 13

Zahvaljujemo se vsem, ki obiskujejo njegov grob, mu prinašajo cvetje in prižigajo svečke.

Neutolajljiva mamica, sestra in drugo sorodstvo

ZAHVALA

Ob nenadni in boleči izgubi našega dragega očeta, starega očeta, brata in strica

FRIDERIKA PLESNIČARJA

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste ga od blizu in daleč v tako velikem številu spremili na njegovi zadnji poti, mu poklonili vence in cvetje ter z nami sočustvovali. Posebna zahvala kolektivoma Skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja Ljubljana in Sekciji za vleklo Novo mesto, pevcem KUD Dušan Jereb iz Novega mesta in župniku iz Dolenjskih Toplic za opravljeni obred.

Žalujoči: hčerka Frida in sin Srečko z družinama, družina Lepin in Pelko ter drugo sorodstvo

Uršna sela, Ljubljana, Novo mesto, dne 7. aprila 1975

ZAHVALA

Ob izgubi dragega moža, očeta, starega očeta, brata

JANEZA SENOŽETNIKA

iz Meniške vasi pri Dol. Toplicah

se najlepše zahvaljujemo vsem sosedom, znancem in prijateljem, ki ste ga spremili na njegovi zadnji poti, darovali vence in cvetje in za izrečena sožalja. Prisrčna hvala dr. Vladimirju Živkoviču za nesebično pomoč, kolektivom Trg. podj. Dolenjka Novo mesto, Krka Novo mesto, Zdravilišče Dol. Toplice, Vema in GTI podj. Maribor, DLI Novoles Novo mesto, ZB Dolenjske Toplice in pevcem iz Dol. Toplic. Zahvaljujemo se tudi župniku za opravljeni obred.

Žalujoča: žena Marija, hčerke Mici, Pavla, Ivančica, Valčka, Majda z družinama, sinova Lojze z družino in Ivan s hčerko, brata ter drugo sorodstvo

ZAHVALA

Ob teži izgubi mojega ljubljenelega, nepozabnega moža in našega skrbnega očeta in starega očeta

ALOJZA ŠIRAJA

iz Livolda 11 pri Kočevju

se zahvaljujemo vsem darovalcem cvetja, vsem dobrim sosedom, vaščanom, ki so nam karkoli pomagali, delovnemu kolektivu AVA Kočevje, množičnim organizacijam, posebno pa gasilcem iz Livolda za izkazano sožalje. Lepa hvala pevcem iz Kočevja, Eastu, mu gospodu Kokalju za opravljen obred, tov. Rudiju Vrabčiču za posvilitve besede in vsem, ki ste pokojnika pospremili na zadnji poti.

Žalujoča žena Angela ter hčerke s svojimi družinami

ZAHVALA

Ob nenadni, boleči in mnogo prerani, tragični izgubi našega ljubega sina

SLAVKA VRETIČA

iz Kremena pri Krškem

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so nam v teh težkih trenjih stali ob strani, nam priskočili na pomoč ter darovali vence in cvetje. Posebna zahvala Jožetu in Mariji Koritnik, sosedom, varni Imperial Krško za vso pomoč, kolektivu Celuloze TOZD za vzdrževanje, zdravstvenemu osebju, župniku za opravljeni obred, mladincem Kremena, godbi ter govorniku za posvilitve besede in grobu. Vsem še enkrat iskrena hvala.

Žalujoči: mama, ata ter Anica in drugi sorodniki

Kremen, 7. aprila 1975

DOLENJSKI LIST

IZDAJA: Casopisno založniško podjetje DOLENJSKI LIST, Novo mesto – USTANOVITELJI LISTA: občinske konference SZDL, Brežice, Crnomelj, Kočevje, Krško, Metlika, Novo mesto, Sevnica, Sevnica in Trebnje.

UREDNIŠKI ODBOR: Marjan Legan (glavni in odgovorni urednik), Ria Bačar, Andrej Bartelj, Marjan Bauer, Milan Markelj, Pezelj, Jože Primc, Jože Splichal (urednik priloge P), Jožica Topolčan, Ivan Zoran in Alfred Zeleznik. Oblikovalec priloge Peter Simič.

IZDAJATELJSKI SVET je družbeni organ upravljalca. Predsednik: Franc Bukovinsky.

IZHAJA vsak četrtek – Posamezna številka 3 din – Letna naročnina 119 dinarjev, polletna naročnina 59,50 din. Plačljiva vnaprej – Za inozemstvo 240 din ali 15 ameriških dolarjev oz. 45 DM (vključno s poštnimi stroški) – Devizni tečaj: 1 ameriški dolar = 48,75 din (vrednost) – Devizni tečaj: 1 evro = 133,75 din (vrednost)

OGLASI: 1 cm višine v enem stolpcu, 60 din, 1 cm na dolžini strani 90 din, 1 cm na prvi, srednji ali zadnji strani lista 120 din, mali oglasi do 10 besed 22 din, vsaka nadaljnja beseda 2 din. Zvečer in v nedeljo druga cena. Oglasna agencija: Oglasi in reklame, 52100-620-107-32002-009-8-9

OGLASI: 1 cm višine v enem stolpcu, 60 din, 1 cm na dolžini strani 90 din, 1 cm na prvi, srednji ali zadnji strani lista 120 din, mali oglasi do 10 besed 22 din, vsaka nadaljnja beseda 2 din. Zvečer in v nedeljo druga cena. Oglasna agencija: Oglasi in reklame, 52100-620-107-32002-009-8-9

OGLASI: 1 cm višine v enem stolpcu, 60 din, 1 cm na dolžini strani 90 din, 1 cm na prvi, srednji ali zadnji strani lista 120 din, mali oglasi do 10 besed 22 din, vsaka nadaljnja beseda 2 din. Zvečer in v nedeljo druga cena. Oglasna agencija: Oglasi in reklame, 52100-620-107-32002-009-8-9

mali oglasi

SLUŽBO DOBI

DOBRO ZENO, negovalko-družabnico iščemo k naši 87-letni, delno slabotni mami v hiši z vrtičkom v Novem mestu. Nudimo sobo, hrano in plačilo. Ponudbe pod „OSAMLJENI“

TAKOJ ZAPOSILIM mizarja in enega delavca. Stanovanje zagotovljeno. Zasluzek po učinku. Anton Iskra, Medvođe 162, telefon 71-268.

FRIZERSKI SALON „FRANJA“, Mestne njive, Novo mesto, išče frizersko pomočnico.

SLUŽBO IŠČE

IŠČEM honorarno zaposlitev, najprimernejše je vodenje knjig. Naslov v upravi lista (915/75).

STANOVANJA

ODDAM sobo samskemu moškemu. Naslov v upravi lista (925/75).

ENOSOBNO stanovanje ali garsonjersko iščeta mlada zakonca v Novem mestu. Naslov v upravi lista (938/75).

ZDOMCI POZOR! Prodaj veliko prtično garsonjersko v Ljubljani. Zglasite se pri Juretu Badovinca, K Roku 16, Šmihel, Novo mesto.

ODDAM opremljeno sobo osebi, ki bi vsak drugi teden pazila na 6-let starega otroka. Joži Košmerlj, Potov vrh 53/a, Novo mesto.

Motorna vozila

UGODNO-PRODAM moped Tomos T 12 na tri prestave, dobro ohranjen. Franc Pucelj, Gromovlje 18, Skočjan.

PRODAM osebni avto Wartburg turist, letnik 1970, za 17.000 din. Za manjšo vsoto lahko tudi počakam mesec dni. Alojz Bučar, Vel. Cikava 11 a, Novo mesto.

PRODAM FIAT 850, Martin Zupančič, Škrijanče 2, Novo mesto.

PRODAM ZASTAVO 750, letnik 1971. Milan Fink, Irča vas 60, Novo mesto.

PRODAM nevožen in neregistriran fiat 1300. Oglede ob nedeljah popoldne. Ivan Pirc, Ponikve 19, 68293 Studenec.

OBJAVLJAMO licitacijo rabljenega avtomobila zastava 750 in RTG zobnega aparata Moravica ter zobne vrtalke UNIT. RTG aparat in stroj UNIT sta v okvari. Licitacija bo 19. aprila 1975 ob 8. uri pred garažo Zdravstvenega doma Trebnje.

PRODAM karamboliran osebni avto znamke Wartburg, letnik 1970. Herman Teppy, Milavčeva 27 a, Brežice.

PRODAM Zastavo 750 v voznom stanju. Oglede vsak dan od 18. ure dalje. Kmet, Ragovska 10, Novo mesto, telefon 22-855.

AUSTIN 1300, letnik 1970 prodam. Telefon 21-805, dr. Gabron, Mestne njive 12.

GASILSKO DRUŠTVO Uršna sela prodaja dostavni avto furgon DKW 1000 v voznom stanju, neregistriran. Oglede vsak dan od 16. ure dalje v Uršnih selih.

UGODNO prodam osebni avtomobil znamke Trabant, letnik 1970, z vsemi rezervnimi deli, registriran do septembra 1975. Viktor Antončič, Kristanova št. 30, Novo mesto.

RAZNO

FANT, star 26 let, s poklicem, službo ter avtom želi spoznati za-

RADIO LJUBLJANA

IZ NOVOMEŠKE PORODNIŠNICE

Hvala za vašo kri, ki rešuje življenja!

VSAK DAN: Poročila ob 5.00, 6.00, 7.00, 8.00, 10.00, 12.00, 15.00, 18.00, 19.30 in ob 22.00. Pisan glasbeni spored od 4.30 do 8.00.

ČETRTEK, 10. APRILA: 8.10 Glasbena matineja. 9.05 Radijska šola za višjo stopnjo: Ciril Kosmač. 9.30 Iz glasbenih šol: Glasbena šola Franca Šterna - Ljubljana. 10.15 Po Talijanskih poteh. 11.00 poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine. 12.30 Kmetijski nasveti - ing. Stanko Brodnjak: Za varnejše delovne razmere v gospodarstvu. 13.30 Priporočajo vam... 14.40 Med šolo, družino in delom. 15.45 „Vrtiljak“. 16.45 Jezikovni pogovori. 18.20 Produkcija kaset in gramofonskih plošč RTV Ljubljana. 19.40 Minute z ansamblom Mojmirja Šepeta. 19.50 Lahko noč, otroci! 20.00 Četrtek večer domačih pesmi in napevov. 21.00 Literarni večer. 21.40 Lepe melodije. 23.05 Literarni nokturno.

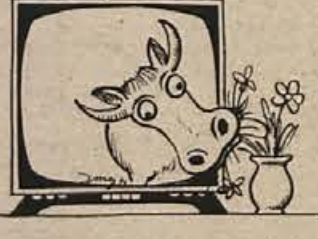
in pozdravljajo. 18.03 Radijska igra - Henry Kane: Zadeva Penelopa. 19.40 Glasbene razglednice. 19.50 Lahko noč, otroci! 20.00 V nedeljo zvečer. 23.05 Literarni nokturno. 23.15 V lučeh semaforjev.

PONEDELJEK, 14. APRILA: 8.10 Glasbena matineja. 9.05 Pisan svet pravljic in zgodb. 9.20 Izberite pesmico. 10.15 Za vsakogar nekaj. 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine. 12.30 Kmetijski nasveti - ing. Vilko Stern: S katero okopavino lahko dosežemo višji dohodek v Sloveniji? 13.30 Priporočajo vam... 14.30 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.45 „Vrtiljak“. 17.20 Koncert po željah poslušalcev. 19.40 Minute s triom Avgusta Stanka. 19.50 Lahko noč, otroci! 20.00 Če bi globus zaigral. 22.20 Popevke iz jugoslovanskih studijev. 2.05 Literarni nokturno. 23.15 Za ljubitelje jazza.

TOREK, 15. APRILA: 8.10 Glasbena matineja. 9.05 Radijska šola za srednjo stopnjo: Bitka za ranjence

na Neretvi. 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine. 12.30 Kmetijski nasveti - ing. Jana Pintar: Smotnost uporabe nekaterih sredstev za nego vina. 12.40 Po domače. 13.30 Priporočajo vam... 14.10 Skladbe za mladi. 14.40 Na poti s kitaro. 15.45 „Vrtiljak“. 16.45 Narava in človek. 18.05 V terek nasvidenje! 18.35 Lahke note. 19.40 Minute z ansamblom Atija Sossa. 19.50 Lahko noč.

SREDA, 16. APRILA: 8.10 Glasbena matineja. 9.05 Nenavadni pogovori (ponovitev). 9.25 Glasba vam pripoveduje. 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine. 12.30 Kmetijski nasveti - ing. Jože Spanring: Letošnji program poskusnega dela s sladkorno peso. 12.40 Od vasi do vasi. 13.30 Priporočajo vam... 14.30 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.45 „Loto vrtiljak“. 17.20 Zbori jugoslovanskih radijskih postaj. 18.05 Naš razgovor. 19.40 Minute z ansamblom Latinos. 19.50 Lahko noč, otroci! 20.00 Koncert Simfoničnega orkestra RTV Ljubljana. 22.20 S festivalov jazza. 23.05 Melodije jugoslovanskih pevcev zabavne glasbe.

RADIO SEVNICA

PETEK, 11. APRILA: 8.10 Glasbena matineja. 9.05 Radijska šola za nižjo stopnjo. 9.30 Jugoslovanska nam zaigramo po želji. 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine. 12.30 Kmetijski nasveti - ing. Miljeva Kač: Varstvo črnega ribeza pred boleznimi in škodljivci. 13.30 Priporočajo vam... 14.30 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.45 „Vrtiljak“. 16.50 Človek in zdravje. 19.40 Minute z Zadovoljnimi Kranjci. 19.50 Lahko noč, otroci! 20.00 Stop-pops 20. 21.15 Oddaja o morzu in pomoriščakih. 22.20 Besede in zvoki iz logov domačih. 23.05 Literarni nokturno. 23.15 Jazz pred polnočjo.

SOBOTA, 12. APRILA: 8.10 Glasbena matineja. 9.05 Pionirski orkester. 9.35 Naš Plesni orkester RTV Ljubljana ima besedo. 10.15 Sedem dni na radiju. 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine. 12.30 Kmetijski nasveti - ing. Silva Avšič: Mešane setve. 13.30 Priporočajo vam... 14.10 S pesmijo in besedo po Jugoslaviji. 15.45 „Vrtiljak“. 17.20 Gremo v kino. 18.05 S knjižnega trga. 18.20 Dobimo se ob isti uri. 19.40 Minute z ansamblom Jožeta Kampiča. 19.50 Lahko noč, otroci! 20.00 Spoznavajmo svet in domovino. 21.30 Oddaja za naše izseljence. 23.05 S pesmijo in plesom v novi teden.

NEDELJA, 13. APRILA: 8.07 Radijska igra za otroke. 9.05 Še pomnite, tovarni! 10.05 Karašični napotki za naše goste iz tujine. 11.15 Naši poslušalci čestitajo

NEDELJA, 13. aprila: - 10.30 reklame, oglašila in obvestila - 11.00 po domače - 11.15 Govorimo spodobno - 11.35 aktualen nedeljski zapis (delo komisije za ugotavljanje izvora premoženja) - 11.45 naš razgovor - 12.00 za vsakogar nekaj - 12.30 poročila - 12.45 čestitke in pozdravi naših poslušalcev - 14.30 zaključek programa

SREDA, 16. aprila: - 16.00 poročila - 16.10 reklame, oglašila in obvestila - 16.30 po domače - 16.45 Kako poceni poskrbeti za dobro počutje v našem domu - 16.55 iz disko-teke naših poslušalcev - 17.30 mladinska oddaja - Mi mladi, kakšni smo, kaj hočemo, kaj moremo in kaj moramo - 18.00 zaključek programa

SOBOTA, 19. aprila: - 16.00 SOBOTNI VRTILJAK - 16.15 pet minut za... - 16.20 EPP I. del - 16.30 poročila - 16.35 EPP II. del - 16.45 mini anketa - 17.00 zaključek SV in napoved sporeda za nedeljo

RADIO BREŽICE

ČETRTEK - 10. aprila: - 16.00-16.30 - Napoved programa, plošče RTB - 16.30-17.00 - AKTUALNOST TEDNA, Obvestila in reklame - 17.00-18.00 - Glasbena oddaja IZBRALI STE SAMI

SOBOTA - 12. aprila: - 16.00-16.30 - MALO ZA VAS - NEKAJ ZA VSE - 16.30-17.00 - Jugotom vam predstavlja, Radijska univerza - 17.00-17.30 - KRONIKA, Obvestila in reklame, Za naše najmlajše, Iz naše glasbene šole - 17.30-18.00 - Domače zabave na valu 192 m

NEDELJA - 13. aprila: - 10.30-12.00 - DOMAČE ZANIMIVOSTI - Skupščinski komentar - Za naše kmetovalce: prispevek pripravljiva dipl. vet. Janko Vizjak - Magnetofonski zapis - Obvestila, reklame in spored kinematografov - 12.00-15.00 - OBČANI ČESTITAJO IN POZDRAVLJAJO

TOREK - 15. aprila: - 16.00-16.30 - Napoved programa, Aveniki na novih ploščah, POROČILA, Novo v knjižnici, Kaj prinaša nova številka Dolenjskega lista - 16.30-17.00 - Tedenski športni pregled, Obvestila in reklame, Spored brežiškega kinematografa - 17.00-18.00 - MLADI ZA MLADE

OPRAVIČILO

Televizijskega sporeda tokrat ne objavljamo, ker ga nismo pravočasno prejeli iz Ljubljane. Bralcem se opravičujemo.

UREDNIŠTVO DL

BIFE NA LETALIŠČU
spet odprt!
Suhe klobase v zaseki, jedila na žaru in domača vina.
Vsak dan (razen torka)

Pretekli teden so darovali kri na novomeški transfuzijski postaji: Jože Hrovat, Jože Senica, Rozi Špelko, Darko Vidic, Jože Rozman in Ivan Zupančič, člani Novolesa Straža; Ivan Kokalj in Andrej Senica, člana Javnih skladišč Novo mesto; Miha Maceđoni, Miha Jerman, Franc Novak, Jože Progar, Branko Glavan in Stanko Virant, člani Krke - tovarne zdravil Novo mesto; Jože Cekuta, Martin Žura, Srečko Sirčič, Martin Peterlin, Franc Kristof, Marija Bozovičar, Dušana Bubalo, Fani Suštaršič, Slavica Hrovat, Anton Fabjančič, Jožefa Kolenc, Anton Drčar, Olga Tutin, Ljuba Avguštin, Jože Marn, Alojz Blažič, Drago Mihalič, Rado Rajer, Anica Tratar, Franc Turk, Franc Rajer, člani Novoteksa Novo mesto; Alojz Malnar in Alojz Rabzelj, člana Pionirja Novo mesto; Zmago Petaros, Alojz Rajšl in Franc Plut, člana Iskre Novo mesto; Franc Blažič in Stefan Količ, člana IMV Novo mesto; Marija Fink, Marija Bučar in Slavka Radovan, članice Laboda Novo mesto, Sonja Redek, Sonja Forčezin, Minka Vide, Julka Simončič, Rozi Lindič, Majda Jamovič, Elizabeta Radešček, Tatjana Kolenc, Ljuba Sukovič, Ivanka Doboš, Franci Starc, Marjeta Bučar, Štefka Campa in Srečko Stangelj, dijaki Ekonomske srednje šole Novo mesto; Ignacij Gorenc, član Novograda Novo mesto; Fani Rabzelj, gospodinja iz Veniš; Ljudmila Krese, članica Splošne bolnice Novo mesto; Anton Zupančič, kmet iz Daljnega vrha; Marija Turk, gospodinja iz Koroške vasi; Drago Klemenčič, član Gorjanecv Straža; Anica Gašperič, Anica Repše, Marija Može in Julka Lužar, dijakinje UAS Novo mesto; Marjan Grabrijan, član Okrožnega sodišča Novo mesto.

Sonja Mešič, članica Zavoda za kulturno dejavnost Krka Novo mesto; Jožica Sladič, članica Občinskega sodišča Novo mesto; Vlado Pogačnik, Ivan Gorjanc in Franc Kuzma, člani Pionirja Novo mesto; Stane Abram, Peter Jazbec, Branko Armiš, Franc Zupančič, Dušan Vukšinič, Martin Blažič, Marjan Pakj, Rudi Starc, Slavko Ivančič, Zvone Poje, Vlado Matkovič, Sašo Fabjan, Jože Simončič, Blaž Merhar, Milan Lovšin, Marjan Avguštin, Janez Zoran, Jože Ivanušič, Bojan Koračin, Bojan Adamič in Boris Planinšek, učenci Solskega centra za kovinsko stroko Novo mesto; Boris Kuka, član Iskre Novo mesto; Zdenka Blatnik, članica Laboda Novo mesto; Stane Miklič in Stanko Markelj, kmeta iz Hudenja; Stanislava Hrovat, gospodinja iz Osrečja; Ivan Selak in Jože Selak, kmeta iz Dobrave; Marica Rupar, delavka iz Goriške vasi; Marija Povše, gospodinja iz Klenovika; Slavka Mlakar in Nežka Hočevar, članici KZ Krka Novo mesto; Anton Barborič in Tomaž Rebzelj, člana Iskre Šentjerneje; Vinko Pevec in Anton Jene, člana PTT Skočjan; Marjan Goršek, član Belta Črnomelj.

OSMR TNICA

Prijateljem in znancem sporočam žalostno vest, da je za večno zaspala moja skrbna zvesta in požrtvovalna življenjska spremljevalka

NEŽA RIHELJ
bivša dolgoletna uslužbenka
v lekarni Kostanjevica
Pogreb je bil v ponedeljek, 7. aprila na tukajšnjem pokopališču.
Žalujoča mag. ph. Emilija Fon

INDUSTRIJA MOTORNIH VOZIL NOVO MESTO

ivo pirkovič: o svobodni republiki pod gorjanci in njenem kirovskem junaku piparju bakšetu

38

Povedali so ji, da so ga skupaj s Francem obsodili na smrt karabinjerji na stari orožni postaji in ju tudi ustrelili Italijani. Grobar je bil zakopal tam, kjer sta padla: za pokopališče. Tam so domači pozneje obe trupli našli in prekopal na pokopališču. Poročila Semenčič, Roje, 15. maja 1966.)

No, povedati moramo, da legisti niso nesrečni karabinjerji, ampak legisti. Karabinjerji niso nikoli in nikjer sami obsojali na smrt. Res pa je, da je bila nekatera italijanska vojska, katerim so pripadali legisti, včasih tudi otroci, ki so v ofenzivi videli streljanje jetnikov vsaj pet dni pred vasi, če blizu vzhodnega pokopališkega zidoma. Tam so Srebrnjakovi in Francičevi našli trupla svojih sinov.

Italijani so streljali jetnike za pokopališkim zidom vedno od kar mogoče daleč, prav od žive roke starega, farovža čez široke njive župnega doma. Tako da je nevarno in da so pripravljani vsak hip padeti. Legisti, ki so z mesarjem Rangusom skupaj z žrtve na morišče, so razburjive prizore gledali iz vlogarje Zagorec - Japetove izseljence. Belogardisti so svoje žrtve streljali na nasprotni strani pokopališča in prav tako zopet na zunanji strani zidu. Žrtve so čakale na smrt vedno z dostojanstvenim mirom, kakor s

prezirom strelcev, brez besed, brez težav in neprijetnosti. Izvzeti moramo morda le nedorastlega, jetičnega Rodičevega fanta iz Tomažje vasi, ki je svojo pot na morišče med legističnimi posvkami in sramotjenjem obupno jokal in ubijalce na kolenih z dvignjenimi rokami prosil usmiljenja. Belogardisti so se v zadregi in krogu šepetaje posvetovali, potem pa je legist Kočevar stopil k otroku in ga z revolverskimi strelji v prsa pobil.

Koliko ljudi je padlo pri šentjernejskem pokopališču, ni znano, ker so jih začeli tam streljati že dva meseca in pol pred ofenzivo in več časa tudi po ofenzivi. Čevljar Anton Kovačič iz Gorenjega Vrhpolja je padel tam še o božiču 1942, pa ni bil zadnji.

Po ofenzivi so legisti z Dolenje Brezovice streljali svoje jetnike tudi po vinogradih bližnjega Golobinjka, največ pa za pokopališkim zidom šmarske podružnice, spremljajoče ubijanje z mašo ali pa tudi brez nje. Tam pa so se dogajali tudi zelo razburjivi prizori; kot je kazalo polomljeno trtje golobinjskih vinogradov, so se žrtve z ubijalci borile. V Šmarju je neka obstreljena žrtev v smrtni grozi tako rjula, da je kaplan Fister ves prestrašen prišel od oltarja na morišče ugovarjat.

STRGULČEVA JAMA V HRVAŠKI GORI

Ko sta Srebrnjakovo in Francičevo truplo še ležala za pokopališkim zidom, je okoli njiju hodil in si ju ogledoval vrhpoljski fotograf Karel Hudoklin, ugleden in zelo bister in razgledan človek. Nečaku Borutu, komandirju obveščevalne patrolje, ki je zadnjo noč prespala v gozdu nad Vrh-

poljem, je bilo treba zbrati poročila, kaj se dogaja v Šentjerneju.

Prav takrat je prihajal iz vasi nov spoved legistov in Italijanov. Vodili so zvezanega fanta in deklo. Partizanski oglednik je spoznal Frančo Bratkovičevu, po domače Novogorčanovo, fanta pa ne. Mesar Rangus ju je na poti na strelišče brcal, pljuval in sramotil.

Prejšnji večer sta partizana Franc Gorenc z Velikih Vodenic in dvaindvajsetletna proletarska Skojevka Bratkovičeva, krepko deklo iz vrhpoljskega zaselka Nove gore, preživela prijeten večer pri osebniku Francu Jereletu, po domače Strgulcu. Njegovo samotno gorsko kočjo štejejo v zaselek Rakovnik. Visoki in vitki samec vedre narave je veljal za modrega in razumnega človeka, saj je dajal vse skromne prihranke za knjige, ki so se mu kopičile po koči.

Novogorčanova, že pred vojno svobodomiselnost deklo z majhne kmetije, še ni bila polna dva meseca v partizanih: od 8. septembra. Prej jim je doma prala. Srečali smo jo že na Kiri, ko se je Gorjanski bataljon razhajal. Franc Gorenc, pozni potomec vojaka v službi španjajmskih koroških vojskovodij iz dvanajstega stoletja, pa je bil gruntarski sin z Velikih Vodenic. Zemlja v tistih težkih časih ni dajala človeku, razen trdega in skopega kruha, nikakih dohodkov in je fant tesaril po gozdovih. V drugi polovici maja se je z bratom Jožetom in veliko trumo domačih fantov pridružil zbirajoči se kostanjevski partizanski četi.

Strgulc je v skrbeli opazil, da se okoli kajže plazil sumljiva senca. Pozno ponoči je partizanoma pomagal, da sta se z vrvo spustila v globoko kraško jamo blizu hiše. Kajzar jo je bil kakih petnajst let poprej po naključju odkril pri svoji njeni, ko je na mejašu odvalil skalo in je iz črne luknje mrzlo zapihalo. Globok podzemeljski rov, po katerem teče voda, je dobil ime „Strgulčeva jama“.

Okoli desetih dopoldne drugi dan, v ponedeljek, je pridrla v Rakovnik italijanska vojska z mulami, otovorjenimi s težkim orožjem. Štela je kakih sedemsto „rdečih krav“ iz lovške divizije „cacciatore“ pod poveljstvom stotnika. Italijane so vodili trije legisti, Tone Radkovič-Piratov z Dolenje Brezovice, Ivan Vidmar z Vodenic, pozneje nevaren član črne roke, medtem ko se je za tretjega Jereletu zdelo, da je Bakšetu iz Brezij za Dolenjo Staro vasio. Strgulčevu domačijo so v širokem krogu obkolili in razpostavili mitraljeze. Jereletov sosed Janez Udovc z bližnje Hrvaške

gore je Italijane in legiste peljal naravnost h kraški jami. Strgulc se je spomnil nočne sence okoli vogalov svoje bajte.

Jereletu so ukazali, da se mora z vrvo spustiti v jamo in partizana pregovoriti ali prisiliti, da se predasta.

„Se ne upam, kaj vem, koliko jih je notri, lahko jih je sto,“ se je branil kočar izdaje.

„Te bom takoj ustrelil,“ je kričal rogovilasti legist Radkovič, od vseh najbolj surov in nasilen.

„Kar daj me,“ je hladno odgovarjal kajzar.

Radkovič, sin trdnega liberalnega gruntarja, žagarja in mlinarja, nekoč tudi župana, je bil zadnji čas pri partizanih. Ko se je sprožila ofenziva, so ga doma toliko žrli, češ da je vsega konec in naj se prijavi belim, da se je fant zjokal; vedel je, da ga ženejo v nesrečo in bodo domači krivi njegove pogube. Pri belih pa je s surovo nasilnostjo poskušal Italijanom sedaj dokazati svojo zvestobo.

„Požgali ti bomo, če se takoj ne spustiš v jamo,“ je strahoval legist Jereleta.

„Kar zažgi!“ se vdaja Strgulc v usodo.

Ni znano, kako so oba partizana dobili iz jame. Strahovito so ju pretepli in ju z Jereletom odvedli v Šentjerneje.

Če smo na Rojah samo slutili, da domači ovdah v ofenzivi ponoči zalezuje in izdaja rojake, pa smo ga tu, v Rakovniku, zasačili pri samem zločinu. Kdo je bil Udovc in kdo mu je ukazoval?

Njegov stari oče Jože Udovc ni znal od svojega mlina in krpe zemlje v Dolenji Stari vasi živeti. Čez teden je na vrtu lomil in ljudem, ki so zidali, prodajal kamen, da je imel v nedeljo za žganje. Sinu je šla domačija na boben. Ostal mu je le vinograd in hram v Hrvaški gori nad Rakovnikom. Sam je šel po svetu. Vdinjal se je pri mladi mlinarici v Krški vasi. Domači fantje so ga pogledovali sovražno izpod čela. Ne dolgo. Neko noč so ga izvalili iz mlina in vrgli čez jez v razpenjeno Krko. Vinograd in hram v Hrvaški gori je pododval mlajši brat, izdajalec oče.

Tudi on je iskal tujega kruha, nazadnje v mlinu slikovite starodavne Bistre pri Vrhniki. Potem se je z ženo, Gorenjko, vrnil v domače kraje, kjer ni imel pravzaprav kaj iskati. Na očrnelem vinskem hramu v Hrvaški gori je izdolbel okna in tu z „demonom alkoholom“ zivotaril, dokler ni, tavajoč s sejm na Bučki, pijan ob mukajoči kravi zmrazil. Ženo jo pozneje ubila strela.

Partizanski zdravnik

„Zdravnik mora biti v jak: v prvih vrstah in ne v zaledju!“ To ni kar tako izrečena misel, to so besede, poročene iz izkušenj, preverjene v zmagah in porazih dr. Julija Sajeta iz Novega mesta, zdravnika, ki mu gre po pravici vzdevek „partizanski zdravnik“.

Teško je pojasniti, kaj ga je že v dijaških letih pogosto vleklo v domačiji bližnji bolnišnici usmiljenih bratov v Kandiji; posledica tega je bila njegova odločitev, da se pridruži partizanski vojski. Po diplomi se je dr. Saje znašel v Mariboru, kjer je delal največ v porodništvu in ginekologiji. Za kratek čas je služboval v Kostanjevici, toda vojna vihra ga je zatekla v Velenju. Tu se je vključil v pripravljane ljudskega odpora in bil v aprilu 1941 aretiran. Veliko pove že pripis na ovitku njegovega sodnega spisa: „Zagrizen sovražnik Nemcev!“ Spoznal je celice nekaj zaporov in julija istega leta so ga poslali s t. i. izseljenskim vlakom v Srbijo, v Trstenik, kjer je med drugim zdravil tudi ranjence v dve uri hoda oddaljeni partizanski postojanki. Po razkrinkanju četnikov se je moral umakniti, po dolgi poti je prišel v Novo mesto in v bolnišnici usmiljenih bratov prevzel kirurški oddelek.

Takoj je navezal stike s partizani, s sodelavci zbiral različne materiale in zaupne novice ter jih posredoval naprej, širil Slovenskega poročevalca ipd. Po predaji Italije je bilo to delovanje onemogočeno, zato je kot zad-

nji od zdravnikov na strani odpora odšel v Levstikov bataljon, potlej brigado, kjer je bil sanitetni referent in zatem vodja kirurške ekipe v XVIII. diviziji, s katero je hodil operirati v partizanske bolnišnice pod Snežnik. Leta 1944 je postal sanitetni referent 7. korpusa in pomagal graditi partizanske bolnišnice na Pohorju, obiskoval postojanke in deloval kot kirurg.

Ko se dr. Saje danes spominja tistih dni herojskega poglavja naše zgodovine, ne more mimo besed: „Vedeli smo, da se ne bijemo samo zoper sovražnika. Slo nam je za čisto pravico, zato ni bil noben napor prevelik, nobena kaplja krvi preveč; nismo se bali bolečin in smrti, zato so morali popokati vsi okoli, ki so oklepali svobodo.“

Po osvoboditvi je bil dr. Saje najprej medicinski vodja evakuacijskega sektorja na mariborskem področju ter je po političnem in zdravniškem delovanju v Rimskih Toplicah, Celju in Postojni prišel leta 1949 spet na Dolenjsko, v Šentjernej. Takoj ob prihodu v rodno Novo mesto je leta 1960 pri dispanzerju za žene ustanovil citološki laboratorij, kjer dela še zdaj. Izpopolnjeval se je v Ljubljani in Varšavi, njegov cilj pa je bil onkološki dispanzer za zgodnje odkrivanje raka na rodilih. Veliko „botrom“ se ima „zahvaliti“, da v Novem mestu še ni tega dispanzerja, ki bi bil dandanes več kot potreben.

Iz izkušenj dr. Saje ve, da je samo z dobro organizirano zdravniško službo zagotovljena visoka bojna morala tistih, ki se borijo za svobodo, zato se mu zdi edino pravilno, da je naša splošna ljudska obramba usmerjena tudi v seznanjanje ljudi z oblikami vojne kirurgije.

DRAGO RUSTJA

Ljubo Šerčer 29. decembra 1939 na Vršču

Tudi Miha Dovžan je dolžan

Plakati po Kočevju so vabili 4. aprila na koncert zagrebškega pevkarja Krunoslava Slabince v Šekov dom. Za koncert so prodajali tudi vstopnice. Vendar koncerta ni bilo. Na postaji milice in pri pristojni občinski službi smo vprašali, kje je vzrok.

Zvedeli smo, da morajo biti po predpisih vsi javni shodi in prireditve prijavljene pristojnemu občinskemu organu najmanj 5 dni prej, kot bodo. Koncert Krunoslava Slabince ni bil prijavljen, čeprav so res bili po mestu plakati in tudi vstopnice so prodajali.

Vendar to ni edini vzrok za prepoved. ZAMP (zavod za zaščito avtorskih pravic) Ljubljana je namreč razposlal vsem občinskim skupščinam obvestilo, da morajo prepovedati koncerte vsem pevcem oziroma ansambli, dokler ne bodo poravnali vseh obveznosti po zakonu o malih avtorskih pravicah. Med „grehniki“ je naštet tudi Krunoslav Slabina; kot zanimivost pa naj dodamo, da je med dolžniki tudi Miha Dovžan.

Pri občinski skupščini so nam zagotovili, da niso proti prireditvam.

Prijubljeni plesni ansambel ORIONI, ki že nekaj let zabava otoške goste, bo v soboto, 12. aprila poslednjič zaigral v dosedanjem sestavu. Nekaj fantov odhaja k vojakom in zato vabijo vse, ki jim je bilo njihovo igranje pri sreju, da jih v soboto pridejo poslušat.

Vpitje ga je rešilo

30. marca zvečer je šel Pionirjev delavec v Krškem Kasih Hadžinič po Cesti 4. julija, ko sta predenj stopila dva mlajša moška. Z udarci sta ga zabila na tla in hotela oropati, toda Kasih je kričal in vpil na pomoč, naka sta napadalca zbežala.

Cez nekaj dni so roparja že prijeli, preiskovalna sodnica pa je zanj odredila pripor. Mustafa Kovačević (23 let) in leto dni starejši pajdaš Rado Kutlačič, ki sta prav tako zaposlena na Pionirjevem delovišču v Krškem, sta osumljena tega dejanja.

Kasih, ki je imel pri sebi večjo vsoto denarja, je sicer prihranke ohranil, vseeno pa je zaužil precej strahu. Napadalca ob aretaciji nista hotela priznati poskusa ropu, eden je trdil celo, da je šlo samo za ravs.

Kozerija

INFORMIRANOST PO REPIŠKO

Jožič Repič je bil miren človek, in če je slučajno zasačil v svojem avtomobilu muho, je odprl okna, da je lahko odkrila svobodi naproti. Tudi najstarejši prebivalci Repičeve drage ne pomnijo, da bi Repič sploh kdaj komu rekel žalo besedo.

Nekega večera, ko je pustil brenčati avto pod sosedovim oknom, se je pojavila na njegovem pragu tečna babnica, ki mu je zbombardirala v obraz, da je neotesanec, baraba, svinja in sploh slab sosed, ki pusti prižgan avto, da njen otrok, njen mucek, ne more spati. Tulila je nanj kot sraka na goli veji vse dotlej, dokler se ni počasi obrnil in ji mirno rekel: „Draga sosedica, izvolite se pobrati iz moje sobe, sicer se lahko zgodi, da se spoza-

bim in vam pripeljem rahlo klofuto okrog vaših srčkanih uhljev.“

Babnica je zablendala z lepimi rjavimi očmi, vzgala telesni motor in jo odkurila v drugo hišo, kjer je, histerično loveč sapo, razlagala gospej Pekovki: „Predržež, ta Repič, vam rečem. Pokrita rihta, da mu ga ni para v celi soseski. Pomislite, gospa, pomislite, kaj je rekel. Nerada vam povem, toda moram. To presega vse meje dostojanstva. Vse meje! Rekel je, da, rekel je, da bo že napočil dan, ko bo pretepel mene in vas, da bova črni kot ponva. Tako je rekel. Da naju bo premlatil kot vola. Kot vola. Da že dobro veva, zakaj.“

In Pekovka je komaj čakala, da je ostala sama. Vrgla je

na svoja široka pleča plašč iz vidrinih kož ter potrkala pri gospej Mesarjevi, kjer je Repičeva žena pomagala pri šivanju. „Prav, da ste tu, gospa Repičeva. Ni lepo, ne. Skoraj bi me kap, ko sem slišala. Le kaj smo se mu tako zamerile? No, zase in za gospo Kovačevo že razumem, toda kako more reči kaj takšnega za lastno ženo, ki mu pere, kuha... Kako more? Naj vam povem. Kovačeva je prišla k meni. Bila je pri vašem možu, gospa Repičeva. Mislija je, da ste doma, da bi poklepali. In veste, kaj ji je zabrusil vaš dragi mož? Iz ljubega miru ji je zabrusil, da nas bo vse tri pretepel do nezavesti, tako da nas ne bi prepoznala rojstna mati. Vas, Kovačevo in mene.“

Iščejo grob heroja Šerčerja

Kje so pokopani Ljubo Šerčer in tovariši? - Bodo našli tudi njihove posmrtno ostanke, do 25. aprila, ko bodo odkrili skupno grobnico?

Do pred dvema letoma ni bilo znano, kje so pokopani narodni heroj Ljubo Šerčer in tovariši, ki so jih Italijani obsodili na smrt in ustrelili leta 1941, nato pa mrtve naložili na kamion in jih odpeljali v neznanost.

23. februarja letos je Nedeljski prinesel vest, da je kraj pokopa slučajno odkril legendarni italijanski partizanski komandant in polkovnik JLA Mario Fantini-Sasso, ki živi v Gorici, kjer je predsednik pokrajinskega združenja italijanskih partizanov. Ugotovil je, da so žrtve, ustreljene 22. decembra 1941 v Tomišlju

pri Ljubljani, prepeljali in skrivaj pokopali v Trziču pri Trstu.

Mario Fantini-Sasso je predsednik odbora za gradnjo spominske kostnice na novem pokopališču v Trziču in upa, da bodo do 25. aprila letos našli posmrtno ostanke devetih slovenskih rodoljubov: narodnega heroja Ljuba Šerčerja, Valentina Karžiča, Ivana Verbiča, Rada Kogojca, Karla Kranjca in Ignacija Zagarja. Slednjega so ujeli 26. oktobra 1941 v Podpreški pri Cabru, zdaj občina Kočevje.

Tedaj so tu pokopali tudi na smrt obsojena in ustreljena narodnega heroja Jožeta Miheliča, kmeta iz Metlike, ki je bil član KPS od leta 1936, organizator vstaje in politkomisar čete, ter pokojevca Milana Sušteršiča in še nekoga.

Na pokopališču v Trziču počiva tudi narodni heroj Evgen Matejka iz Kočevja, ki je padel kot komandant XXXI. divizije NOV in POS 4. maja 1945 v Koprivi pri Gorici.

V skupni spominski kostnici slovenskih in italijanskih partizanov v Trziču bodo počivali posmrtni ostanki naših narodnih herojev

Ljuba Šerčerja, Jožeta Miheliča in Evgena Matejka, okoli 100 italijanskih, 12 znanih jugoslovanskih in približno 200 drugih borcev, katerih imena bodo vpisana na posebni plošči.

„Italijanski partizani bomo iskali za spominsko kostnico kot za minjino, kot simbol skupne borbe proti fašizmu v minuli vojni.“ je po njegovu Nedeljskega dejal politik Mario Fantini-Sasso.

Lažni inšpektor na kontroli

V soboto, 5. aprila zvečer je prišel v motel Jasnica pri Čevju 25-letni Anton Levstik iz Gornjih Ložin in se recepciji Janezu Ungerju predstavil za kriminalistični inšpektor. Ljubljane. Dejal mu je, da mu ponudi prekontrolirati motel.

Receptor je okoli polnoce predlagal „inšpektorju“, naj se spati v sobo, da ga bo že zjutraj ko bo treba. „Inšpektor“ pa je rekel, da bo preupal kar v recepciji. Unger mu je nato dovolil, da prespi v restavraciji. Nekaj peto uro zjutraj se je „inšpektor“ zbudil, repetiral prišle, jo je imel pri sebi in odšel na „kontrolno“ po sobah. Trkal na vrata treh sob in v eni ni vstopil.

Medtem pa se je recepcija nekaj posvetilo in je poklicala upravnik, ki je „inšpektorju“ Levstika dobro poznal, zato je takoj nagnal iz motela. Obvesu je „inšpektor“ dvakrat ustrelil v zrak.

Zdaj se bo „kriminalistični inšpektor“ zaradi nošenja orožja in streljanja zagovarjal pri sodniku za prekrške, zaradi ostalih dovoljenih dejanj pa se pred njim sodiščem.

OTROCI Z VŽIGALICAM

1. aprila popoldne je začelo čno goreti v kozolcu Milke Zubišič vasi. Ogenj je naglo razgorjel del kozolca in streho. Zbog je precej sena in slame, več kot voz. Požar so pogasili mirnopoljski silci, vendar je škoda za 2000 narjev. Kot so ugotovili, so se od požara vložil v skrinjo, če ne bo odpravil

Žrtev razmer je zahirana živina

Enoletni prašič tehtal le 17 kilogramov - Poseg inšpektorja

Kmetijski in veterinarski inšpektor v Sevnici sta bila pred nedavnim opozorjena na slabo rejeno živino pri Alojzu Zupančiču na Bregu. 31. marca so stehali enega od 7 prašičev: čeprav je star eno leto, je tehtal le 17 kg!

V običajni reji doseže prašič pri tej starosti od 100 do 120 kg. Ni čudno, da se je zato zanje začelo zanimati tudi že republiško društvo proti mučenju živali. 68-letni gospodar ima v hlevu nasploh številno čredo. Razen omenjenih prašičev ima še svinjo, v drugem hlevu pa sedem goved.

Gospodarja ob tehtanju ni bilo blizu, nekaj časa se je mudil v govejem hlevu, nato pa je izginil. Ob obisku v soboto je rad spregovoril o svojih težavah, pokazal je tudi tri vedra pripravljene piče za prašiče, ki jih je kupal na štedilniku. Lani se je po dveh mesecih ločil od druge žene; kadar je nanesla beseda na sina,

Alojz Zupančič: „Rad bi gospodaryl, potrebna bi bila ženska roka!“ Pred šestimi leti je kupil traktor. Denar dela denar, pravi, in ga posega z 10 odst. obrestmi.

jetne stvari. Kjer ni sloge, se porira doma!

Ko je bil letos v bolnišnici prosil sosedo Slavko Racmanova, da mu krmila prašiče. Dejala je, da takrat malo popravili, sedela je, jena rasti ni mogoče, nato pa je Zanje je krajši čas skrbelo. Zanje je ločeval. Sedaj Zupančič jih bo malo poredel, nato pa jih bo vložil v skrinjo, če ne bo odpravil

DIVJI PRAŠIČI V VELIKEM CEROVU

Prejšnji četrtek okoli polnoce je čreda sedmih divjih prašičev „obiskala“ Veliko Cerovo pod Gorjanci. Čreda je prišla s smeri Malega Cerova in je v številnih vaščanov pa sta opazila valce opazovala tudi oboje v vasi, saj je eden od prašičev priril v vrata hiše lovec Perkota. Vaščani so nemudoma obiskovalce preganili z vso močjo, poleni, pri begu pa so jih prevrnili vedro z mahu. Perkota nista streljala, ker je njunška družina že izpolnila dovolj odstrela.

Enoletni prašiček je tehtal le 17 kg. Veterinarski inšpektorji Sarihja je gospodarja prijavil sodniku za prekrške, gradivo je priložilo tudi republiškem društvu proti mučenju živali.